

İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI

**Anonim ve Limited Şirketlerde Şirket İçi Uyuşmazlıklarda
İhtiyati Tedbirler**

Yüksek Lisans Tezi

Mahmut Süha Bora

Ekim 2025

İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI

**Anonim ve Limited Şirketlerde Şirket İçi Uyuşmazlıklarda
İhtiyati Tedbirler**

Yüksek Lisans Tezi
Mahmut Süha Bora

Danışman
Prof. Dr. Emrullah Kervankıran

Ekim 2025

TEZ JÜRİSİ ONAYI

Mahmut Süha Bora tarafından hazırlanan "Anonim ve Limited Şirketlerde Şirket İçi Uyuşmazlıklarda İhtiyati Tedbirler" başlıklı bu Yüksek Lisans Tezi, Özel HukukAnabilim Dalı'nda hazırlanmış ve jürimiz tarafından kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

İMZA

Prof. Dr. Hacı Kara
İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Dr. Ekrem Solak
İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Dr. Serkan Kaya
Boğaziçi Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 27/10/ 2025

BEYANLAR

Yazım ve Kaynak Gösterme Kılavuzu Beyanı

Danışmanlığımda yazılan bu tezin İSNAD yazım ve kaynak gösterme kılavuzunda belirtilen kurallara uygun olarak yapılandırıldığı ve bu kılavuzun İSNAD kaynak gösterme standartlarının bu tezde tutarlı olarak uygulandığı tarafımdan incelenerek teyit edilmiştir.

Prof. Dr. Emrullah Kervankıran

Etik İlkeler Sadakat Beyanı

Hazırladığım bu tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu, akademik ve etik kuralları gözeterek çalıştığımı ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

Mahmut Süha Bora

ÖZET

Anonim ve Limited Şirketlerde Şirket İçi Uyuşmazlıklarda Geçici Hukuki Korumalar

Bora, Mahmut Süha

Yüksek Lisans Tezi, Özel Hukuk Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Emrullah Kervankıran

Ekim 2025

Yargılamaların uzunluğu dava sonunda gerçekleştirilecek hakkı tehlikeye sokmaktadır. Yargılama sonuna kadar dava konusu hakka veya şeyin muhafazası gerektiğinden geçici hukuki korumalar gün geçtikçe önem kazanmaktadır. İhtiyati tedbirler en yaygın geçici hukuki koruma türüdür. Anonim ve limited şirketlerde şirket içi uyuşmazlıkların çıkması olağandır. Özellikle küçük pay sahipleri açmış oldukları davalarla ortaklık haklarını kullanmaktadır. Çoğunluk pay sahiplerinin veya yöneticilerin, azınlığın açtığı davaların sonucunu bertaraf etmek için bir takım kötü niyetli girişimlerde bulunması muhtemeldir. Bu halde şirket içi uyuşmazlıklarda geçici hukuki koruma ihtiyacı doğmaktadır. Bununla birlikte uygulanacak geçici hukuki korumaların niteliğinin, şartlarının, usul ve esaslarının tespit edilmesi gerekmektedir. Kanunda özel düzenleme bulunmaması halinde bir uyuşmazlıkta başvurulacak geçici hukuki koruma türü ihtiyati tedbirdir. Şirket içi uyuşmazlıklar yalnızca şirket ve paysahiplerini değil; aynı zamanda alacaklılar, çalışanlar ve devlet gibi üçüncü kişileri de ilgilendirmektedir. Zira sermaye şirketleri, sağladıkları istihdam ve katma değer ile, ülke ekonomisinin yapıtaşını oluştururlar. Sermaye şirketlerinin şirket içi uyuşmazlıklarındaki tedbir taleplerinin değerlendirilmesinde genel tedbir hükümleri ile şirketler hukukunun özel düzenlemelerinin birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Biz de “Anonim ve Limited Şirketlerde Şirket İçi Uyuşmazlıklarda İhtiyati Tedbirler” başlıklı tezimizle; medeni usul hukuku ve şirketler hukukunu ihtiva eden disiplinler arası bir çalışma yapmaya gayret ettik. Nitekim, ihtiyati tedbirler, kullanıldığı uyuşmazlığın özellikleri ile birlikte değerlendirilirse yanlış kararların ve hak kayıplarının önüne geçilebilecektir. Çalışmamızın birinci bölümünde geçici

hukuki korumaların tanımı, amacı, özellikleri incelenmiş ve özellikle ihtiyati tedbir kurumu üzerinde durulmuş, şirketler hukukuna özgü geçici hukuki korumaların mevcut olup olmadığı değerlendirilmiştir. İkinci bölümde, inceleme konumuz olan genel kurulun hükümsüzlüğü, anonim ve limited şirketin haklı sebeple feshi, limited şirket müdürünün haklı sebeple azli ve limited şirket ortaklığından haklı sebeple çıkma davaları genel hatlarıyla incelenmiştir. Üçüncü ve son bölümde ise çalışma konusu davalarda verilebilecek ihtiyati tedbir kararları, bunların kapsamı, türleri, uygulamada görünme biçimleri, usul ve esasları güncel yargı kararlarıyla birlikte incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İhtiyati Tedbir, Kayyım, Genel Kurul İptali, Haklı Sebeple Fesih ve Çıkma, Haklı Sebeple Azil

ABSTRACT

Temporary Legal Protections in Intra-Company Disputes in Joint Stock and Limited Companies

Bora, Mahmut Süha

Master's Thesis, Department of Private Law

Thesis Supervisor: Prof. Emrullah Kervankıran

October 2025

The length of legal proceedings jeopardizes the rights to be realized at the end of the case. Since the right or subject matter of the lawsuit must be preserved until the end of the trial, interim legal protections are becoming increasingly important. Provisional measures are the most common type of interim legal protection. Internal disputes are common in joint-stock and limited liability companies. Minor shareholders, in particular, exercise their partnership rights through lawsuits. It is possible for majority shareholders or managers to make malicious attempts to circumvent the outcome of lawsuits filed by the minority. In such cases, the need for interim legal protection arises in internal company disputes. However, it is necessary to determine the nature, conditions, procedures, and principles of the interim legal protections to be applied. In the absence of specific legal provisions, the type of temporary legal protection to be applied in a dispute is a precautionary measure. Internal company disputes concern not only the company and its shareholders, but also third parties such as creditors, employees, and the state. This is because capital companies, with the employment and added value they provide, form the building blocks of the national economy. In evaluating requests for precautionary measures in internal disputes of capital companies, it is necessary to consider both general precautionary measures provisions and the specific regulations of company law. In our thesis entitled "Precautionary Measures in Internal Disputes of Joint Stock and Limited Liability Companies," we have strived to conduct an interdisciplinary study encompassing civil procedural law and company law. Indeed, if precautionary measures are evaluated together with the characteristics of the dispute in which they are used, erroneous decisions and loss

of rights can be prevented. The first part of our study examines the definition, purpose, and characteristics of temporary legal protections, focusing particularly on the institution of precautionary measures, and assesses whether temporary legal protections specific to company law exist. The second part outlines the cases under investigation, including the invalidity of general assemblies, the dissolution of joint-stock and limited liability companies for just cause, the dismissal of a limited liability company director for just cause, and withdrawal from a limited liability company partnership for just cause. The third and final part examines the precautionary measures that can be issued in these cases, their scope, types, practical applications, procedures, and principles, along with current court decisions.

Keywords: Precautionary Injunction, Trustee, Cancellation of General Assembly, Termination and Resignation with Just Cause, Dismissal with Just Cause

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
KISALTMALAR.....	xi
GİRİŞ	1
I.BÖLÜM GEÇİCİ HUKUKİ KORUMA KAVRAMI, TANIMI VE TÜRLERİ	3
1. GENEL OLARAK GEÇİCİ HUKUKİ KORUMA KAVRAMI VE TANIMI.....	3
2. GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALARIN AMACI.....	6
3. GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALARIN ÖZELLİKLERİ	9
4. GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALARIN TÜRLERİ	11
4.1. İHTİYATİ TEDBİR.....	11
4.1.1. GENEL OLARAK İHTİYATİ TEDBİR KURUMU	12
4.1.2. İHTİYATİ TEDBİRLERİN ÖZELLİKLERİ	16
4.1.3. İHTİYATİ TEDBİRİN ŞARTLARI.....	22
4.1.3.1 İHTİYATİ TEDBİRE ESAS HAKKIN VARLIĞI	23
4.1.3.2 İHTİYATİ TEDBİR SEBEBİNİN VARLIĞI	24
4.1.3.3 YAKLAŞIK İSPAT	25
4.1.3.4 TEMİNAT	26
4.1.4. İHTİYATİ TEDBİR TÜRLERİ.....	28
4.2. İHTİYATİ HACİZ.....	30
4.3. DELİL TESPİTİ.....	31
4.4. DİĞER GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR	32
4.5. ŞİRKETLER HUKUKU UYUŞMAZLIKLARINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALARIN GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ	32
4.5.1. KAYYIMLIK KURUMU.....	33
4.5.2. TEMSİL KAYYIMLIĞI VE NİTELİĞİ	34
4.5.3. YÖNETİM KAYYIMLIĞI VE NİTELİĞİ	35
4.5.4. DENETİM KAYYIMLIĞI VE NİTELİĞİ.....	38
4.5.5. ŞİRKET PAYLARI ÜZERİNE TEDBİR KONULMASI.....	40
II. BÖLÜM: SERMAYE ŞİRKETLERİNDE ŞİRKET İÇİ UYUŞMAZLIKLAR	42
1.SERMAYE ŞİRKETLERİNDE ŞİRKET İÇİ UYUŞMAZLIKLAR.....	42
1. GENEL KURUL KARARLARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ VE İPTALİ DAVALARI	43
1.1. GENEL KURUL KARARLARININ YOKLUĞUNUN VE BUTLANININ TESPİTİ DAVALARI	44
1.2. GENEL KURUL KARARLARININ İPTALİ DAVASI	46
2. ANONİM VE LİMİTED ŞİRKETLERDE HAKLI SEBEPLE FESİH DAVASI	48

3. LİMİTED ŞİRKET MÜDÜRÜNÜN HAKLI SEBEPLE AZLI DAVASI	51
4. LİMİTED ŞİRKETLERDE HAKLI SEBEPLE ÇIKMA DAVASI	54
III. BÖLÜM: SERMAYE ŞİRKETİ DAVALARINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR.....	59
1. ŞİRKET İÇİ UYUŞMAZLIKLARINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALARA İLİŞKİN GENEL İLKELER.....	59
2. GENEL KURUL KARARLARIN İPTALİ VE HÜKÜMSÜZLÜĞÜ DAVALARINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR	60
2.1. GENEL OLARAK GENEL KURUL KARARLARININ YÜRÜTÜLMESİNİN GERİYE BIRAKILMASI VE HUKUKİ NİTELİĞİ.....	61
2.1.1. GENEL KURUL KARARLARI ALEYHİNE AÇILAN DAVALARDA İHTİYATİ TEDBİRE ESAS OLAN HAK	63
2.1.2. İHTİYATİ TEDBİR SEBEBİNİN VARLIĞI	65
2.1.3. YÜRÜTÜLMENİN GERİYE BIRAKILMASINDA YAKLAŞIK İSPAT ..	68
2.1.4. YÜRÜTÜLMENİN GERİ BIRAKILMASINDA TEMİNAT	71
2.2. GENEL KURUL KARARLARI ALEYHİNE AÇILAN DAVALARDA FARKLI TEDBİRLERE KARAR VERİLİP VERİLEMEYECEĞİ SORUNU	73
2.2.1. ŞİRKET MALVARLIĞINA TEDBİR KONULABİLİR Mİ?	74
2.2.2. KAYYIM ATANIP ATANAMAYACAĞI SORUNU	75
3. ANONİM ŞİRKETİN HAKLI SEBEPLE FESHİ DAVASINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR	78
3.1. HAKLI SEBEPLE FESİH DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİRE ESAS OLAN HAK	78
3.2. HAKLI SEBEPLE FESİH DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİR SEBEBİ	80
3.3. HAKLI SEBEPLE FESİH DAVASINDA ŞİRKETE KAYYIM ATANMASI	80
3.3.1. YÖNETİM KAYYIMI	80
3.3.2. DENETİM KAYYIMI	82
3.3.3. ŞİRKET VARLIKLARINA TEDBİR KONULUP KONULAMAYACAĞI	84
3.3.4. BAŞVURULABİLECEK DİĞER TEDBİRLER	85
3.4. HAKLI SEBEPLE FESİH DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİR KARARI VERİLEBİLMESİ İÇİN YAKLAŞIK İSPAT	85
3.5. HAKLI SEBEPLE FESİH DAVASINDA VERİLECEK İHTİYATİ TEDBİRLERDE TEMİNAT	87
4. LİMİTED ŞİRKETİN HAKLI SEBEPLE FESHİ DAVASINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR	88

4.1.	YÖNETİM KAYYIMI ATANMASI	88
4.2.	DENETİM KAYYIMI ATANMASI.....	89
4.3.	ŞİRKET VARLIKLARINA TEDBİR KONULMASI.....	91
4.4.	YAKLAŞIK İSPAT	92
4.5.	TEMİNAT.....	92
5.	LİMİTED ŞİRKET MÜDÜRÜNÜN HAKLI SEBEPLE AZLİ DAVASINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR	93
5.1.	AZİL DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİRE ESAS OLAN HAK.....	93
5.2.	AZİL DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİR SEBEBİ.....	94
5.3.	AZİL DAVASINDA ŞİRKETE KAYYIM ATANMASI.....	94
5.3.1.	AZİL DAVASINDA TEMSİL KAYYIMI	94
5.3.2.	AZİL DAVASINDA YÖNETİM KAYYIMI	95
5.3.3.	AZİL DAVASINDA DENETİM KAYYIMI.....	97
5.3.4.	AZİL DAVASINDA ŞİRKET VARLIKLARINA TEDBİR KONULMASI	97
5.4.	AZİL DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİR KARARI VERİLEBİLMESİ İÇİN YAKLAŞIK İSPAT	98
5.5.	AZİL DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİR KARARI VERİLMESİ HALİNDE TEMİNAT	99
6.	LİMİTED ŞİRKETTEN HAKLI SEBEPLE ÇIKMA DAVASINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR	100
6.1.	ÇIKMA DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİRE ESAS OLAN HAK	101
6.2.	ÇIKMA DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİR SEBEBİNİN VARLIĞI ..	102
6.3.	ÇIKMA DAVASINDA DAVACI ORTAĞIN HAK VE BORÇLARININ DONDURULMASI.....	102
6.4.	ÇIKMA DAVASINDA ŞİRKETE KAYYIM ATANMASI	103
6.4.1.	ÇIKMA DAVASINDA YÖNETİM KAYYIMI	103
6.4.2.	ÇIKMA DAVASINDA DENETİM KAYYIMI.....	103
6.4.3.	ÇIKMA DAVASINDA ŞİRKET VARLIKLARINA TEDBİR KONULMASI	104
6.5.	ÇIKMA DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİR KARARI VERİLEBİLMESİ İÇİN YAKLAŞIK İSPAT	106
6.6.	ÇIKMA DAVASINDA TEMİNAT	106
	SONUÇ.....	108
	KAYNAKÇA	111

KISALTMALAR

A.g.e.	: Adı Geçen Eser
A.g.m.	: Adı Geçen Makale
AÜHFD	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
AYM	: Anayasa Mahkemesi
BAM	: Bölge Adliye Mahkemesi
BK	: 818 sayılı Borçlar Kanunu
bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
CMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
DEÜHFD	: Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
dn.	: dipnot
E.	: Esas
E.T	: Erişim Tarihi
eTTK	: 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu
FSEK	: Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
HD.	: Hukuk Dairesi
HFD	: Hukuk Fakültesi Dergisi
HGK	: Hukuk Genel Kurulu
HMK	: Hukuk Muhakemeleri Kanunu
HUAK	: Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu
HUMK	: 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu
İİK	: İcra ve İflas Kanunu
İnÜHFD	: İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
İÜHFM	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
K.	: Karar
m.	: Madde
Prof. Dr.	: Profesör Doktor
RG	: Resmi Gazete
RGT	: Resmi Gazete Tarihi

s.	: Sayfa
S.	: Sayı
SMK	: Sınai Mülkiyet Kanunu
s.s.	: Sayfa Sayısı
T.	: Tarih
TAAD	: Türkiye Adalet Akademisi Dergisi
TBB	: Türkiye Barolar Birliği
TBK	: Türk Borçlar Kanunu
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TebK.	: 7201 sayılı Tebligat Kanunu
TKHK	: Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun
TMK	: Türk Medeni Kanunu
TTK	: Türk Ticaret Kanunu
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi
vd.	: ve devamı
Yarg.	: Yargıtay
YHGK.	: Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
YİBHKG	: Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Genel Kurulu
YİBK	: Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı

GİRİŞ

Asıl ve kesin hukuki koruma mahkeme kararının icrası ile sağlanmaktadır. Dava sonunda mahkeme kararının etkisi ve öneminin korunması için geçici hukuki korumalara ihtiyaç bulunmaktadır. Geçici hukuki koruma kararlarının en yaygın türü ihtiyati tedbirlerdir.

Sermaye şirketlerinde çoğunluk ve azınlık pay sahipleri arasında çıkan ihtilaflar yargıya intikal edebilmektedir. Bu ihtilaflar şirket içi uyuşmazlıklar olarak nitelendirilmektedir. Uygulamada en yaygın görülen şirket içi uyuşmazlıklar genel kurul iptali ve hükümsüzlüğü, anonim ve limited şirketin haklı sebeple feshi, limited şirket müdürünün azli ve limited şirket ortaklığından haklı sebeple çıkma davaları olarak sayılabilir.

Şirket içi uyuşmazlıklar, sonuçları bakımından yalnızca pay sahiplerini ve yöneticilerini değil, aynı zamanda çalışanlar, alacaklılar ve devleti de ilgilendirmektedir. Hal böyle iken ülke sermayesinin yapıtaşı olan sermaye şirketlerindeki şirket içi ihtilaflarda uygulanacak geçici hukuki koruma kararlarının kapsamı, niteliği, şartları ve sonuçlarının belirlenmesi gerekmektedir. Konuya ilişkin doktrinde güncel bir çalışma bulunmaması da dikkate alınarak anonim ve limited şirketlerde şirket içi uyuşmazlıklarda geçici hukuki korumalar tez konusu olarak seçilmiştir.

Şirket içi uyuşmazlıklarda geçici hukuki koruma kararı verilirken sermaye şirketlerinin kendine özgü yapısının da dikkate alınması gerekmektedir. Çalışmamızda hem Hukuk Muhakemeleri Kanunundaki hem de Türk Ticaret Kanunundaki düzenlemeler disiplinler arası bir çalışma ve güncel yargı uygulaması ile birlikte değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Çalışmamızın birinci bölümünde geçici hukuki koruma kavramının tanımı, amacı ve türlerine değinilmiştir. Devamında geçici hukuki korumaların en yaygını olan ihtiyati tedbir kurumu incelenmiştir. Şirketler hukuku uyuşmazlıklarında kendine özgü geçici hukuki koruma olup olmadığı, şirkete kayyım atanması, paylar üzerine tedbir konulması gibi geçici hukuki korumaların niteliği tartışılmıştır.

Çalışmamızın ikinci bölümünde uygulamada en yaygın olarak görülen şirket içi uyuşmazlıklar incelenmiştir. Genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü; anonim ve limited şirketin haklı sebeple feshi; limited şirket müdürünün azli ve limited şirket ortaklığından haklı sebeple çıkma davaları genel bir çerçevede incelenmiştir.

Son olarak çalışmamızın üçüncü bölümünde inceleme konumuzu oluşturan davalarda verilebilecek ve verilemeyecek geçici hukuki koruma kararları üzerinde durulmuştur. Hangi şirket içi uyuşmazlıkta nasıl bir geçici hukuki koruma kararı verilebileceği yargı uygulamasıyla birlikte irdelenmiş ve bu kararların niteliğine ilişkin usul ve esaslar tartışılarak belirlenmeye çalışılmıştır.

I.BÖLÜM GEÇİCİ HUKUKİ KORUMA KAVRAMI, TANIMI VE TÜRLERİ

1. GENEL OLARAK GEÇİCİ HUKUKİ KORUMA KAVRAMI VE TANIMI

Hak sahibi, maddi hukuktan kaynaklanan hakkının ihmali veya engellenmesi halinde hakkının yerine getirilmesi için devletten (mahkemeden) hukuki korunma talebinde bulunmaktadır. Hak sahibinin dava ile ileri sürdüğü hukuki korunma talebi üzerine belirli şekil ve usulî kurallar dairesinde yargılama yapılmaktadır. Davada, tüm taraflara tebligat yapılması (haberdar edilmesi), dinlenmesi, kanundaki sürelerin beklenmesi, delillerin toplanması ve araştırılması, ispat faaliyeti çerçevesinde tanık dinlenmesi, keşif ve bilirkişi incelemesi yapılması gibi usulî ve maddi şartların yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu sebeplerle dava ile hakkın yerine getirilmesi ve sağlanacak hukuki koruma uzun zaman almaktadır.¹

Dava ile hukuki koruma uzun zaman almakta ve bu durum hak sahibinin hakkına ulaşması açısından tehlikelidir². Karşı (davalı) tarafın yargılamanın uzun sürmesi sebebiyle davacının dava sonunda kazanacağı hakkı bertaraf edecek hareketlerde bulunması kuvvetle muhtemeldir. Örneğin yolsuz tescil nedeniyle açılan bir tapu düzeltme davası sırasında, dava konusu taşınmaz davalı tarafından bir üçüncü kişiye devredilebilir; konusu bir taşının zilyetliğin devri olan davada, taşınır üçüncü bir kişinin eline geçebilir; konusu bir miktar paranın verilmesi olan bir davada, karşı taraf malvarlığını azaltarak hükmün neticelerinden kaçınmaya çalışabilir. Böyle bir durumda mahkeme kararının hak sahibi

---

¹ Saim Üstündağ, *İhtiyati Tedbirler [Geçici Hukuki Himaye (Koruma) Önlemler]* (İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1981), 1; Baki Kuru- Burak Aydın, *Medeni Usul Hukuku El Kitabı Cilt II* (İstanbul: Yetkin Yayıncılık, 2023) (Anılış: Kuru- Aydın, *El Kitabı*), 1259; Muhammet Özekes, *Pekcanitez Usul Medenî Usul Hukuku, 15. Bası*, (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017) (Anılış: Özekes, *Pekcanitez Usul*), 2435; Süha Tanrıver, *Medeni Usul Hukuku Cilt II*, (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2022) (Anılış: Tanrıver, *Usul*), 214; Ejder Yılmaz, *Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2013) (Anılış: Yılmaz, *Şerh*), 1652; Ejder Yılmaz, *Geçici Hukuki Himaye Tedbirleri Cilt I* (Ankara: Yetkin Yayınları, 2001) 29; Ejder Yılmaz vd., *Medeni Usul Hukuku* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2023) (Anılış: Yılmaz, *Himaye*), 620 vd; Evrim Erişir, *Geçici Hukuki Korumanın Temelleri ve İhtiyati Tedbir Türleri* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2013) (Anılış: Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*), 6; Mehmet Özdemir, *Yargıtay ve İstinaf Uygulamasında Geçici Hukuki Korumalar* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2021) (Anılış: Özdemir, *Geçici Hukuki Korumalar*), 56.

² Kuru-Aydın, *El Kitabı*, 1261; İlhan Ethem Postacıoğlu- Sümer Altay, *Medeni Usul Hukuku Dersleri* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2020) (Anılış: Postacıoğlu- Altay, *Medeni Usul*), 962 vd.

lehine olup olmaması önem taşımayacaktır³. Nitekim mahkeme ilamının icra ve infaz kabiliyeti olmayacak, hukuki korunma talebi akim kalacaktır. Böylelikle davanın ve tahkikatın hantallığı maddi hukuktan doğan hakkın gerçekleştirilmesine engel teşkil edecek ve Medeni Usul Hukukunun amaçlarından olan hakların gerçekleştirilmesi amacı⁴ ile zıt bir durum ortaya çıkacaktır.

Hak sahibinin açtığı dava ile mahkeme kararının icrası aşamasına geçilinceye kadar olan ara dönemde hak sahibinin hukuki olarak korunmaya ihtiyacı vardır⁵. Dava süresince, davacının hakkının korunması, dava konusu hakkın yerine getirilmesinin sağlanması, mahkeme hükmünün icra ve infaz kabiliyetinin korunması, dolayısıyla asıl hukuki korumanın sağlanması için geçici hukuki koruma kurumu ortaya çıkmıştır. Böylelikle uzun süren davada, hakkın ve hükmün yerine getirilmesi için talep sahibine belirli şartların varlığı halinde talep ve dava konusunun korunmasını, düzenlenmesini ve hatta hükümden önce kısmen veya tamamen yerine getirilmesini talep etme imkânı sağlanmıştır.

Mülga Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda asıl hukuki korumanın yerine getirilmesi için yargılama sırasında uygulanacak her türlü önlem için “tedbir” kavramı kullanılmıştır. Tedbir kavramının tüm uyuşmazlıklar için kullanılması kavram karmaşası yaratmıştır. Bu karışıklık sebebiyle ihtiyati haciz ile ihtiyati tedbir arasındaki sınırların belirlenmesi de zorlaşmıştır⁶. Geçici Hukuki Koruma kavramı ise hukukumuzda ilk olarak 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunda kullanılmıştır. Geçici hukuki koruma, dava öncesinde ve dava sırasında uygulanacak her türlü önlem için bir üst başlık olarak kullanılmıştır.

HMK’nın onuncu kısmında ihtiyati tedbir, delil tespiti gibi kurumlar düzenlenirken, 406. madde ile de özel kanunlarda düzenlenen ihtiyati haciz gibi kurumların da geçici hukuki koruma kapsamında olduğu belirtilmiştir. Böylelikle kanun koyucu, ihtiyati tedbir

---

³ Adem Albayrak, *İhtiyati Tedbir* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2017) (Anılış: Albayrak, *İhtiyati Tedbir*), 7: Yılmaz vd., *Medeni Usul Hukuku*, 620.

⁴ Hakan Pekcanitez, *Pekcanitez Usul Medenî Usûl Hukuku*, 15. Bası, (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017) (Anılış: Pekcanitez, *Pekcanitez Usul*), 27 vd; Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 140; Medeni usul hukukunun amacına dair tartışmalar için Bkz: Sema Taşpınar, “*Medeni Yargılama Hukukunda Amaç Sorunu*”, Av. Dr. Faruk Erem Armağanı (TBB Yayınları, Ankara 1999, 759-787).

⁵ Postacıoğlu- Altay, *Medeni Usul*, 963; Özkes, *Pekcanitez Usûl*, 2436: Yazar tarafından geçici hukuki koruma kurumunun hak talebi ile asıl yargılama arasında bir *köprü* görevi üstlendiği belirtilmiştir.

⁶ Ayrıntılı bilgi ve uygulamada ortaya çıkan sorunlar hakkında bkz: Muhammet Özkes, “Hayali Bir Kurum: İhtiyati Tedbir Mahiyetinde İhtiyati Haciz”. *Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Sempozyumu II Ve Makaleler: Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Başkanı Merhum Mehmet Kılıç’a Armağan*, ed. Tekin Memiş (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020) (Anılış: Özkes, *Hayali Bir Kurum*), 449-451.

ve ihtiyati haczin konu ve içeriklerinin farklı olduğunu, ikisinin de aynı amaca hizmet eden farklı kurumlar olduğunu vurgulamıştır.

Kanunda, geçici hukuki koruma kavramının tanımı yapılmamıştır. Doktrinde, geçici hukuki koruma kurumu ile ilgili farklı tanımlamalar yapılmıştır. Bu tanımların bir kısmında geçici hukuki korumanın geçicilik özelliği⁷, diğer kısmında dava konusunun teminat altına alınması fonksiyonu⁸ ve karşı tarafın kötü niyetinin dava konusuna etkisinin engellenmesi fonksiyonu⁹, başka bir kısmında ise yaklaşık ispat şartı ve hukuki dinlenilme hakkının tehirinde ortaya çıkan özellikler temel alınmıştır¹⁰.

Geçici hukuki korumalarda asıl olan, kötü niyetli davranışların önlenmesi değildir. Karşı tarafın kötü niyetli davranışlarının önlenmesi geçici hukuki korumanın bir sebebi veya gerekçesi olarak ifade edilebilirse de esasını teşkil etmemektedir. Örneğin, konusu bir taşınır malın teslimi olan bir davada, karşı tarafın kötü niyeti olmasa dahi malın kullanımının imkânsız hale gelmemesi için de muhafaza altına alınması ihtiyacı ve talebi söz konusu olabilir. Görüldüğü üzere karşı tarafın kötü niyetinin varlığından bağımsız olarak geçici hukuki koruma kararı söz konusu olabilir. Diğer taraftan yaklaşık ispat ölçüsünün benimsenmesi kıstası da tüm geçici hukuki koruma türlerini kapsamamaktadır. Örneğin Aile Hukukuna özgü olan geçici hukuki korumalarda (Türk Medeni Kanunu m.169 vd.) veya delil tespitinde yaklaşık ispatın arandığını söylemek mümkün değildir.

Bireyin devletten talep ettiği, maddi hukuktan kaynaklanan subjektif hakkının korunması talebi olan, hukuki koruma talebinin bir bütün olarak ele alınması gerekmektedir. Aslında hak sahibinin geçici veya nihai gibi bir ayırım yapılmasına gerek olmaksızın öne sürdüğü tek bir talebi vardır: Hukuki koruma. Kanaatimizce; görülmekte olan veya açılacak bir davanın sonucunun ve mahkeme kararlarının gereğinin yerine

---

⁷ Bünyamin Topçu, *Haksız Rekabet Hukukunda Geçici Hukuki Korumalar*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2024) 114; "...kesin (nihai) olarak sağlanacak korumayı, şimdilik, geçici kaydıyla sağlayan, bir diğer söyleyişle, hukuki korunma talebinde bulunan kişinin iddiasının konusunu oluşturan mal veya hakkı güvence altına alınan yolların tümü" L. Şanal Görgün vd., *Medenî Usul Hukuku* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2023), 684.

⁸ Atalı vd., *Medeni Usul Hukuku* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2023), 699; Yasin Dinçer, *Marka Hukukunda Geçici Hukuki Korumalar* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 25.

⁹ Ramazan Arslan, "Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun Geçici Hukuki Korumalar Konusunda Getirdiği Yenilikler", *Bankacılar Dergisi*, Özel Sayı (2013) (Anılış: Arslan, "Yenilik"), 7.

¹⁰ "Gecikmesinde tehlike olan bir hâlin engellenmesi ya da durdurulması amacıyla, iddia edilen talebe hukuki dinlenilme hakkının ertelenmesi yolu açılarak prensip itibarıyla yaklaşık ispat seviyesinde ispat ölçüsü ile yetinilerek geçici olarak yürürlük kazandıran, karşı tarafın menfaatlerini çeşitli usulî araçlarla dengeleyen, ivedi bir yargısal hukuki korumadır." Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 5.

getirilebilmesinin temini için veya tarafların hukuki durumunu muhafaza etmek için alınabilecek her türlü önlem geçici hukuki koruma olarak nitelendirilmelidir.

2. GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALARIN AMACI

Yargı yetkisi, kural olarak, devletin tekelindedir¹¹. Kişinin kendi hakkını bizzat kendisinin zor kullanarak yerine getirmesi (ihkak-ı hak) yasaklanmıştır¹². Özel hukuk uyuşmazlıklarında hak sahibi, hakkının yerine getirilmesini veya korunmasını, alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri hariç olmak üzere, kural olarak dava yolu ile ileri sürmekte ve yargı yetkisini elinde bulunduran devletten hukuki durumunun korunmasını veya hakkının cebren teslim edilmesini talep etmektedir¹³. Hukuki koruma talebi üzerine tarafları dinleyen ve araştırma yapan Hâkim, yargılama sonunda hukuki koruma talebinin yerinde olup olmadığına karar verecek, yerinde gördüğü takdirde talebi kabul edecektir. Böylelikle yargılamanın sonunda hak sahibi açısından asıl (kesin) hukuki koruma sağlanacaktır.

Asıl hukuki koruma olan davanın, şekli kurallar ve maddi gerçekliğin araştırılması ve ispat faaliyeti sebepleriyle uzun sürmesi dava süresince de hakkın korunması ihtiyacını doğurmuştur¹⁴. Anayasa m.35’de düzenlenen mülkiyet hakkının korunması devletin pozitif yükümlülüklerindedir. Devletin, Anayasa m.36 düzenlemesi uyarınca, hak arama için gerekli imkanları hak sahibine sağlama yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu yükümlülüğün kanunda yazılması yeterli değildir. Anayasa m.2 ve m.36 uyarınca sosyal devletin, bireyin özel hukuk ilişkilerinden doğan ve maddi hukuktan kaynaklanan haklarını etkin bir şekilde aramasına imkân verecek gerekli kurumları tesis etmesi gerekmektedir¹⁵. Görüldüğü üzere

---

¹¹ Arabuluculuk, uzlaştırma ve tahkim kurumları alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinden olup devlet yargısına tali ve yardımcı niteliktedirler.

¹² 765 sayılı TCK’dan farklı olarak 5237 sayılı TCK’da ayrı bir ihkak-ı hak suçu bulunmamaktadır. Kanun koyucu, bir hukuki ilişkiye dayanarak gerçekleştirilen hırsızlık (TCK m.144/1-b), yağma (TCK m.150/1), dolandırıcılık (TCK m.159) suçlarında daha az cezayı gerektiren hal olarak düzenlemiştir.

¹³ "Devlet, kişiler arasında özel hukuk alanında çıkan uyuşmazlığı, (eğer taraflar aralarında anlaşamıyorlarsa) kural olarak onların talebi üzerine, yargı organları aracılığıyla çözer" Pekcanitez, Pekcanitez Usul, 923.

¹⁴ Yargıtay İçtihatları Birleştirme Hukuk Genel Kurulunun tarihli ve, K.2014/1 (21/2/2014) sayılı kararı, Çevrimiçi, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/04/20140417-18.htm> E.T. 12.08.2024.

¹⁵ Üstündağ, *İhtiyati Tedbirler*, 3; YİBBGK yukarıda zikredilen kararında devletin bu yükümlülüğünü de vurgulamıştır: YİBBGK K.2014/1 (21/2/2014) sayılı kararı, Çevrimiçi, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/04/20140417-18.htm> E.T. 12.08.2024.

özel hukuk uyuşmazlıklarında etkin hukuki koruma sağlanması devletin Anayasal yükümlülüğüdür. Hukuki korunma talebi mahkemece kabul edilen ve mahkeme kararını icra ettiren hak sahibi açısından kesin veya başka bir ifadeyle yargılama sonunda asıl hukuki koruma sağlanmış olacaktır.

Yargılama, kanuni sürelerle ve usulî işlemlere uyulması mecburiyeti, tam ispat aranması, delillerin toplanması ve tahkikat aşamasının uzun sürmesi, kanun yolları aşamaları ve yargının kronikleşmiş birtakım sorunları sebepleriyle uzun zaman almaktadır. Hak sahibinin talebini ileri sürmesi ile nihai hukuki korumanın sağlanması arasında uzun bir zaman aralığı yer almaktadır. Bu uzun süren yargılamada dava konusunun veya davacının hukuki durumunun korunması ihtiyacı gündeme gelecektir¹⁶. Örneğin, bir malın teslimini isteyen hak sahibinin hakkını ileri sürmesi ile hakkın kabul görüp icra edilmesi aşamasına kadar, karşı taraf malı üçüncü bir kişiye devredebileceği gibi, kullanılamaz veya bundan faydalanılamaz hale getirilmesine de sebep olabilir. Bir anonim şirket genel kurulunda alınan önemli miktarda malvarlığının satılmasına ilişkin kararın butlanını ileri süren hak sahibinin dava sonucunda istediği sonuca kadar şirketin önemli miktarda malvarlığı satılabilir. Yine karşı taraf sırf dava sonucu oluşabilecek yükümlülüklerinden kurtulmak amacıyla talep sonucunu bertaraf edecek davranışlarda bulunabilir. Bu durumda dava hak sahibinin lehine sonuçlansa dahi mahkeme kararının icra ve infaz kabiliyeti kalmayacaktır. Hakkının teslim edilmesini isteyen hak sahibi hakkına ulaşamayacak, yeni ve başka davalar açma mecburiyetinde kalabilecektir. Mahkeme kararlarının başka yeni uyuşmazlıklar doğurması halinde hak sahibi, yeni masraflarla ve yargılamalarla karşı karşıya kalacak, madden ve hukuken tatmin olmayacaktır. Böylelikle bireyin hak arama özgürlüğü ihlal edilecek, makul sürede hakkına kavuşamayacak, her dava sonucu başkaca karmaşık ve yeni uyuşmazlıklar ortaya çıkacak ve devlet tarafından Anayasadaki yükümlülüklerin yerine getirilmemesi sonucu ortaya çıkacaktır. Bu itibarla, hak sahibinin maddi hukuktan kaynaklanan talebini ileri sürmesinden önce veya ileri sürdüğü andan itibaren dava sonuna kadar olan dönem için, hak sahibinin dava konusu talebinin yerine getirilebilmesi ve mahkeme kararının infaz kabiliyetinin korunması için geçici hukuki koruma kurumu ortaya çıkmıştır¹⁷.

Bir hakkın ileri sürülmesi ile o hakkın mahkemece incelenip kabul gördüğü ve mahkeme kararı sonrasında icra edilen aşamaya kadar olan zaman aralığında hak sahibinin

---

¹⁶ Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 6.

¹⁷ Postacıoğlu- Altay, *Medeni Usul*, 962 vd.; Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2436.

hukuki durumunun korunması ihtiyacı olmaktadır. Örneğin vekâletin kötüye kullanılmasından kaynaklanan bir tapu iptal ve tescil davasında taşınmaz üzerine mahkemece koyulacak ferağdan men şerhi ile taşınmazın üçüncü kişiye devri engellenecek ve dava sonunda hak sahibinin talebine kavuşmasına imkân sağlanmış olacaktır¹⁸. Geçici hukuki koruma kararları, hakkın dava sonunda ulaşılabilirliğinin ve mahkeme kararının icra edilebilirliğinin korunmasını sağlamaktadır. Böylelikle asıl kararın etkisi muhafaza edilmektedir.

Geçici hukuki koruma ile talep sonucu güvence altına alınacak ve hak sahibinin dava sonuna kadar hakları muhafaza edilecektir. Böylelikle, bireye etkin hak arama imkânı sağlanmış olacaktır. Kişilerin hak arama özgürlüğünü kullanmasında çok önemli bir fonksiyonu olan geçici hukuki korumaların toplumsal barış ile birey-devlet ilişkilerinde çok önemli bir rol oynadığını da söylemek mümkündür. Devlet zor kullanma ve yargılama yetkisini yalnızca kendisinde toplamıştır. Devletin, bireylere dava süresince hukuki durumunu veya talep sonucunu koruma imkânı sağlamaması halinde bireylerin hak kaybına uğraması söz konusu olacaktır. Zira geçici hukuki koruma kurumunun olmadığı bir yargılama dünyasında, mahkeme kararları etkisiz bir kâğıt parçası hükmünde olacaktır. Etkisiz ve icra edilemeyen mahkeme kararları bireyleri devlet nezdinde hak aramaktan usandıracak, bireyler ihkak-ı hakka yönelecektir. Bireylerin devlet yargısı yerine ihkak-ı hakka yönelmesi neticesinde ortaya çıkacak anarşi ile kamu düzeni ve toplumsal barış tehlikeye girecektir. Bu itibarla geçici hukuki korumaların toplumsal barış ve birey-devlet arasındaki güven ilişkisi ile doğrudan bağlantılı olduğunu söylemek mümkündür¹⁹.

Geçici hukuki korumalar ile hak sahibinin hukuki durumu dava süresince teminat altına alındığı gibi devletin yargı yetkisini kullanan mahkemelerinin de kararlarının icrai etkisi sağlanmaktadır. Bu bakımdan geçici hukuki korumalar mahkeme kararlarının bağlayıcılığı, etkililiğinin sağlanması ve değerinin korunması açısından da ayrı bir önemi haizdir.

Geçici hukuki korumaların amacının belirlenmesi; geçici hukuki koruma kararlarının içeriğinin ve sınırlarının belirlenmesi açısından önemlidir. Geçici hukuki

---

¹⁸ Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 8.

¹⁹ Yasemin Mıstaçoğlu, *Medeni Usul Hukukunda İhtiyati Tedbir Yargılaması* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020) (Anılış: Mıstaçoğlu, *İhtiyati Tedbir*), 13; Yargıtay 19. HD 2008/4848-6506 Esas ve Karar sayılı ilamında geçici hukuki korumaların kamu düzenine sağladığı fayda vurgulanmıştır: “kendiliğinden hak almak suç olduğundan geçici hukuki koruma tedbirleri kamu düzenini sağlar ve toplumsal barışa katkıda bulunur.”, Özdemir, *Geçici Hukuki Korumalar* 58.

korumalar, tarafların ve üçüncü kişilerin hukuki durumunda, henüz derinlemesine bir tahkikat yürütülmeden, müdahalede bulunmaktadır. Geçici hukuki korumalar, talep edene asıl dava ile sağlanmayacak bir hukuki durumu sağlamamalı ancak dava sırasında ortaya çıkabilecek muhtemel zararları ve sakıncaları da önleyerek, talep edenin hukuki durumunu muhafaza ederek mahkeme kararının icrai etkinliğini temin etmelidir²⁰.

Bu açıklamalar ışığında, geçici hukuki korumaların; hak sahibinin talebinin veya hukuki durumunun dava süresince teminat altına alınmasını, böylelikle hak kayıplarının önlenmesini²¹ ve mahkeme kararının infaz ve icra kabiliyetinin sağlanmasını²² amaçladığını söylemek mümkündür.

3. GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALARIN ÖZELLİKLERİ

Geçici hukuki korumaları asıl hukuki koruma talebinden (davadan) ayıran kendine has birtakım özellikleri bulunmaktadır. Geçici hukuki korumalar, ismiyle müsemma olarak *geçici* niteliktedir. *Geçicilik* kavramı hem zamansal olarak dava sonuna kadar korumaya alınan hukuki durumu hem de korumanın değiştirilip kaldırılabilceği anlamlarını kapsamaktadır²³.

Tüm geçici hukuki korumalara, yalnızca mahkemeler tarafından karar verilebilir²⁴. Geçici hukuki korumalarda, davadan farklı olarak, tam ispat aranmamaktadır. Talepteki haklılığın yaklaşık olarak ispatlanması durumunda geçici hukuki koruma kararı verilebilmektedir²⁵. Tam ispat yerine yaklaşık ispatın kabul edilmesinin bir sonucu olarak da geçici hukuki koruma kararları değiştirilebilir ve kaldırılabilir niteliktedir.

Yaklaşık ispat şartı aranan, değiştirilip, kaldırılabilir nitelikte olan geçici hukuki korumalar kesin hüküm oluşturmaz²⁶. Ancak geçici hukuki koruma kararlarının tarafları ve

---

²⁰ Üstündağ, *İhtiyati Tedbirler*, 12; Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1268; : Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 122.

²¹ Albayrak, *İhtiyati Tedbir*, 1; Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 85; Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1259.

²² Özekes, *Pekcanıtez Usul*, 2436; Albayrak, *İhtiyati Tedbir*, 1.

²³ Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 4.

²⁴ Yılmaz, *Himaye*, 35; Arslan, “Yenilik”, 7; Tahkim sözleşmesinin bulunduğu durumlarda hakem tarafından verilen ihtiyati tedbir kararlarının zorlayıcı olması mahkemece verilecek icra edilebilirlik şerhine bağlıdır.

²⁵ Ahmet Başözen, “Güncel Yargıtay Kararları Işığında İhtiyati Tedbirlerde ‘Yaklaşık İspat’ ve ‘İhtimal’ Kavramı”, *DEÜHFD* 16/Özel Sayı (2014), 657.

²⁶ Ahmet Cahit İyilikli, *Hukuk Yargılamasında Kesin Hüküm* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2020), 103.

üçüncü kişileri bağlayıcı ve zorlayıcı niteliği haizdir²⁷. Geçici hukuki korumalarda çoğu zaman acele bir ihtiyacın karşılanması söz konusudur. Bu bakımdan geçici hukuki koruma taleplerinin incelenmesi ve karar verilmesi ivedi olmalıdır²⁸.

Hâkim herhangi bir geçici hukuki korumaya karar verirken tarafların menfaat dengesini gözetmelidir. Menfaat dengesi gözetilirken ölçülülük ilkesi esas alınmalıdır²⁹. Buna göre, geçici hukuki koruma ile hükmün veya müddeabihin korunması amacı aşilmamalı ve bu amaca elverişli olmalıdır. Hâkim karşı taraf açısından en az zarar verecek ve bunun karşılığında geçici hukuki korumanın amacına en çok fayda sağlayacak şekilde karar vermelidir³⁰. Örneğin; geçici hukuki korumaların karşı tarafın ekonomik mahvına sebep olmaması gerekmektedir. Menfaat dengesi her somut uyuşmazlığın özelliğine göre ayrıca incelenmelidir.

Geçici hukuki korumaların en önemli özelliklerinden birisi karşı taraf dinlenmeden karar verilebilmesidir. Hukuki dinlenilme hakkı uyarınca; taraflar, müdahiller ve ilgililer dava hakkında bilgi sahibi olma, vakıalar hakkında açıklama yapma ve ispat faaliyetinde bulunma, açıklamaların dikkate alınması, tartışılması ve kararların gerekçeli olması haklarını haizdir³¹. Geçici hukuki koruma taleplerinde ise karşı tarafın talepten haberdar olması ve cevap süresi içerisinde talebi bertaraf edecek eylemlerde bulunması söz konusu olabilecektir. Bu ve geçici hukuki koruma kararını etkisiz hale getirebilecek benzer risklerin engellenmesi amacıyla karşı taraf dinlenmeden karar verilebilmesi mümkündür. Fakat bu halde, karar sonrasında karşı taraf bilgilendirilmeli ve itiraz imkânı tanınmalıdır. Dolayısıyla geçici hukuki koruma taleplerinde hukuki dinlenilme hakkı tamamen kısıtlanmamakta ve fakat hakkın kullanılması geçici bir süre için tehir edilmektedir.³²

Geçici hukuki koruma talepleri sadece davacı tarafından değil aynı zamanda davalı tarafından da talep edilebilmektedir. Yargılamanın taraflarının geçici hukuki koruma talebinde bulunabilecekken, davanın tarafı olmayan fer'i müdahillerin geçici hukuki

---

²⁷ Yılmaz, *Himaye*, 38; Tanrıver, *Usul*, 214.

²⁸ Yılmaz, *Şerh*, 1652.

²⁹ Özekes, *Pekcanitez Usul*, Pekcanitez Usul, 2444; Yasin Dinçer, 139; Tanrıver, *Usul*, 213.

³⁰ Özekes, *Pekcanitez Usul*, Pekcanitez Usul, 2445.

³¹ Muhammet Özekes, *Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı* (Ankara: Yetkin Yayınları, 2003), 56 vd.

³² Arslan, *Yenilik*, 9.; Özekes, *Pekcanitez Usul*, Pekcanitez Usul, 2437; Tanrıver, *Usul*, 214; Mıstaçoğlu, *İhtiyati Tedbir*, 10-11; Yasin Dinçer, 52-53.

koruma talebinde bulunma hakkı söz konusu değildir³³. Tüm geçici hukuki koruma taleplerinde basit yargılama usulü uygulanacaktır (HMK m.316).

4. GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALARIN TÜRLERİ

HMK'nın 10. Kısımının başlığı "Geçici Hukuki Korumalar" şeklindedir. HMK'da ihtiyati tedbir (m.389-m.399); delil tespiti (m.400-405) ve diğer geçici hukuki koruma türleri (m.406) düzenlenmiştir. HMK m.406/2'de "*İhtiyati haciz, muhafaza tedbirleri ve geçici düzenleme niteliğindeki kararlar gibi geçici hukuki korumalara ilişkin diğer kanunlarda yer alan özel hükümler saklıdır.*" düzenlemesi ile ihtiyati haczin de bir geçici hukuki koruma türü olduğu ve diğer kanunlarda da geçici hukuki koruma türlerinin düzenlendiği anlaşılmaktadır³⁴.

Geçici hukuki korumalar işlevleri bakımından da teminat, düzenleme ve eda amaçlı geçici hukuki korumalar olarak ayrıma tabi tutulmaktadır. Bu tez çalışmasında, bu ayrım ihtiyati tedbir kurumu özelinde incelenecektir.

Çalışmamızda geçici hukuki korumaların sermaye şirketi davalarındaki görünüm şekilleri incelenecektir. Tezimizin konusunu oluşturan sermaye şirketi davalarında uygulanan en yaygın geçici hukuki koruma türü ihtiyati tedbirdir. Çalışmamız kapsamında olmayan delil tespiti ve ihtiyati haciz ayrıntılı olarak incelenmeyecektir.

4.1. İHTİYATİ TEDBİR

İhtiyati tedbir en yaygın ve en önemli geçici hukuki koruma türüdür³⁵. İhtiyati tedbirlere ilişkin esaslar HMK'da düzenlenmekle birlikte özel kanunlarda da özel ihtiyati tedbirler de düzenlenmiştir. Aşağıda ihtiyati tedbir kavramı, özellikleri, türleri ve benzer kurumlarla karşılaştırmaları incelenecektir.

---

³³ Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1261; Hakan Pekcanitez- Nedim Meriç, *Medeni Usul Hukukunda Fer'i Müdahale* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020), 55 vd.

³⁴ Kuru, *özel kanunlarda düzenlenen (ihtiyati haciz dışındaki) geçici hukuki korumaların niteliğine uygun düştüğü ölçüde ihtiyati tedbir veya delil tespiti olduğu görüşündedir. Bkz: Kuru- Aydın, El Kitabı, 1311.*

³⁵ Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1309; Tanrıver, *Usul*, 215; Arslan, *Yenilik*, 8.

4.1.1. GENEL OLARAK İHTİYATİ TEDBİR KURUMU

İhtiyat kelimesi Arapça olup; tedbirli olma, kuşanma³⁶; herhangi bir konuda ileriye düşünerek tedbirli ve ölçülü davranma, sakınma³⁷; şeklinde benzer mahiyette sözlük anlamları bulunmaktadır. Hukukumuzda da ihtiyatilik kavramı hem koruma hem de geçicilik anlamlarını ihtiva eder³⁸. İhtiyati tedbir kavramı ile sağlanan geçici hukuki korumanın hem olası tehlikeleri ve sakıncaları bertaraf etme anlamı hem de sağlanan koruma etkisinin geçici ve kaldırılabilir olma vasfı ifade edilmektedir.

Davadan, mahkeme kararının kesinleşmesine kadar olan süreçte dava konusu şey veya hakkın yerine getirilmesini engelleyecek tehditlerle muhatap olması kuvvetle muhtemeldir. Davalının borç ve yükümlülüklerinden kurtulmak amacıyla kötü niyetli hareket etmesi, dava konusu olan bir malı üçüncü kişiye devretmesi veya dava konusunun kullanılamayacak hale gelmesi, yok olması veya bozulması başlıca tehditlerdendir. Dava konusu eşya ve hakka yönelen tehditlere karşı koruma sağlanmaması durumunda mahkeme kararı etkisiz bir kâğıt parçasından ibaret olacaktır³⁹. Mezkûr muhtemel durumlarda davacının tazminat hakkının mevcut olduğu söylenebilse de dava konusu hakkına ulaşamayan davacı hukuken tatmin olamayacaktır.

Açılmış veya ileride açılacak davanın konusu hakkın yerine getirilmesini kesin hükme kadar muhafaza edilmesi ile dava konusu şey veya hakka yönelen tehditlerin bertaraf edilmesi ihtiyacına karşılık ihtiyati tedbir kurumu ortaya çıkmıştır⁴⁰. Ancak ihtiyati tedbir kurumunun işlevi yalnızca dava sonucunda ortaya çıkacak sonucun teminat altına alınması ile sınırlı değildir. Davanın ve uyuşmazlığın niteliğine göre, hukuki ilişkinin dava süresince hâkim tarafından düzenlenmesi veya kesin hükümden önce hakkın veya talebin kısmen veya tamamen yerine getirilmesi (edası) de söz konusu olabilecektir. Örneğin; limited şirket müdürünün haklı sebeple azli davasında mahkemenin, dava süresince

³⁶ <https://www.nisanyansozluk.com/kelime/ihytiyat>, E.T.: 06.10.2024; İhtiyat kelimesinin türetildiği *hayāt* حَيَات sözcüğü de duvarlar, çitler gibi anlamları karşılamaktadır. Bu bakımdan ihtiyat kelimesinin de bir şeyi çevreleyerek dış dünyadan gelecek tehlikelerden korunma manasını da ihtiva ettiği kanaatimizce söylenebilecektir, <https://www.nisanyansozluk.com/kelime/hayat2>, E.T.: 06.10.2024.

³⁷ <https://lugatim.com/s/%C4%B0HT%C4%B0Y%C3%82T> E.T.: 06.10.2024; <https://sozluk.gov.tr> E.T.: 06.10.2024

³⁸ Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 133; Mıstaçoğlu, *İhtiyati Tedbir*, 15.

³⁹ Albayrak, *İhtiyati Tedbir*, 7.

⁴⁰ Özekes, *Pekcanitez Usul*, Pekcanitez Usul, 2461.

müdürün bazı işlemleri yapmasını kendisinin atadığı denetim (onay) kayyımının onayına tâbi tutulması şeklinde bir tedbir kararı vermesi halinde, mahkemenin taraflar arasındaki hukuki ilişkiyi geçici olarak düzenlemesi söz konusu olacaktır. Bu bakımdan ihtiyati tedbirlerin dava konusu hakkın veya şeyin güvence altına alınması yanında, dava konusu işlem ve ilişkileri düzenleme ve dava konusu hakkın hükümden önce yerine getirilmesi olarak ifade edilen eda (ifa) işlevleri bulunmaktadır.

Kanun koyucu tarafından ihtiyati tedbirin tanımı yapılmamıştır. Doktrinde, ihtiyati tedbir için farklı tanımlamalar bulunmaktadır. Bu tanımların bazılarında ihtiyati tedbir kurumunun yalnızca teminat işlevi esas alınmıştır⁴¹. Yargıtay da ihtiyati tedbir kurumunun tanımında teminat işlevinden hareket etmektedir⁴². Ancak bu tanımlar ihtiyati tedbirin tüm özelliklerini taşımamaktadır. Bir kısım yazarlar⁴³ ise ihtiyati tedbirlerin tanımında müddeabihe gelecek muhtemel zararların önlenmesini esas almıştır. Kanaatimizce ihtiyati tedbirin tanımından ziyade etkileri üzerinde durmak daha isabetlidir⁴⁴. Nitekim kural olarak para alacakları için ihtiyati tedbir kararı verilmemektedir. Ancak, istisna olarak bir miktar paranın ödenmesine ilişkin tedbir kararı verilebilecektir⁴⁵. Örneğin; Türk Borçlar Kanunu m.76’da ihdas edilen geçici ödemeler, bir miktar paranın ödenmesine ilişkin istisnai bir ihtiyati tedbir türüdür⁴⁶.

⁴¹ Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1261; “İhtiyati tedbirden maksat, mahkeme tarafından davanın açılmasından önce veya dava sırasında, istemde bulunulması üzerine verilen, kesin hükme ulaşılmasına kadar geçen yargılama süresince çekişmeli hak veya şeyin, muhafaza altına alınmasını ya da muhtemel bir tehlike veya zararın bertaraf edilmesini amaçlayan, geçici nitelikteki, sınırlı ya da geniş kapsamlı hukuki korumadır.” Tanrıver, *Usul*, 215; “İhtiyati tedbirler, yargı organının bir hakkı koruyacak kesin hükmünü derhal verememesinden dolayı kesin hükme kadar devam eden yargılama boyunca, davacı ve/veya davalının hukuki durumunda meydana gelebilecek zararları önleyen, geçici nitelikteki yargı kararlarıdır” Mıstaçoğlu, *İhtiyati Tedbir*, 18.

⁴² Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun bir kararında yapmış olduğu ihtiyati tedbir tanımı da şu şekildedir: “Dava sırasında davalının, dava konusu şeyi başkasına devretmesi mümkün olduğundan, davacının davayı kazanması hâlinde dava konusu şeye kavuşması tehlikeye girebilir. Davacının davayı kazanması hâlinde dava konusuna kavuşmasını, daha dava sırasında (hatta davadan bile önce) güvence altına almaya yarayan geçici hukuki korumalara (tedbirlere) ihtiyatî tedbirler denir” YHGK 2021/658 Esas- 2023/867 Karar, 27.09.2023 tarihli kararı, www.lexpera.com.tr, E.T.:12.10.2024, Farklı Yargıtay Dairelerinin de benzer tanımı bulunmakta ancak yakın tarihli olması ve daire kararlarının temyiz mercii olması sebebiyle YHGK kararındaki tanım Yargıtay görüşü olarak esas alınmıştır.

⁴³ Özekes, *Pekcanitez Usul*, Pekcanitez Usul, 2461.

⁴⁴ Tanım açısından ise en kapsamlı ve yerinde tanımın Erişir’in tanımı olduğunu düşünmekteyiz: Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 137.

⁴⁵ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2447.

⁴⁶ TBK m.76’da düzenlenen geçici ödemelerin ihtiyati tedbir niteliğinde olup olmadığına ilişkin ayrıntılı bilgi ve tartışmalar için bkz: Onur Altınkan, *Türk Borçlar Hukukunda Geçici Ödemeler (TBK m.76)* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 83 vd; Yargıtay 10. Hukuk Dairesi, Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairelerinin kesin nitelikteki kararları arasındaki uyuşmazlığın giderilmesi hakkında vermiş olduğu kararında geçici ödeme kurumunun ihtiyati tedbir mahiyetinde olmayıp özel bir geçici hukuki koruma türü olduğuna karar

Bir geçici hukuki korumanın ihtiyati tedbir mahiyetinde olup olmadığının tespiti, özellikle teminat, itiraz, aykırı davranmanın cezai yaptırıma bağlanmış olması ve kanun yolu gibi hükümlerin uygulanıp uygulanmayacağı noktasında önem arz etmektedir. HMK m.341 uyarınca ihtiyati tedbir ve haciz haricindeki geçici hukuki korumalar için verilen kararlar istinaf kanun yoluna açık değildir. Bu itibarla özel kanunlarda düzenlenen geçici hukuki korumaların ihtiyati tedbir mahiyetinde olup olmadığının her özel geçici hukuki koruma için ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir⁴⁷. Özel kanunlardaki geçici hukuki korumalara öncelikle özel kanun hükümleri uygulanır. HMK'nın 389 ilâ 406. Maddeleri, ancak niteliğine uygun düştüğü ölçüde, özel geçici hukukî korumalara kıyasen uygulanabilir⁴⁸.

Özel kanunlarda özel ihtiyati tedbir hallerinin öngörüldüğü durumlarda, hâkim tarafından başka bir ihtiyati tedbire karar verilip verilemeyeceğinin de üstünde durulması gerekmektedir. Özel kanunlarda nasıl bir tedbire karar verileceğine ilişkin bir sınırlama bulunmakta ise, hâkim tarafından yalnızca o tedbire karar verilmelidir⁴⁹. Özel kanunda düzenlenen ihtiyati tedbir hâlinde yalnızca o tedbirin uygulanabileceğine ilişkin bir sınırlama bulunmamakta ise özel düzenlemeden farklı bir ihtiyati tedbirin talep edilmesi halinde; hâkim, HMK m.389'daki şartlar dahilinde dava konusuna yönelen muhtemel tehditleri bertaraf edecek her türlü tedbire karar verebilir⁵⁰. Ancak, uyuşmazlığa özel olarak düzenlenen ihtiyati tedbirin öncelikle uygulanmasına dikkat edilmelidir⁵¹. Kanun koyucunun, özel bir ihtiyati tedbir çeşidini düzenlediği halde iradesi öncelikle bu tedbirin uyuşmazlıkta kullanılmasıdır. Dolayısıyla, öncelikle somut uyuşmazlık için kanunda özel

---

vermiş olup, karar için bkz: Yarg. 10. HD., 2021/9901 E., 2021/14123 K., 15.11.2021 T., Ö.A., E.T.: 15.10.2024.

⁴⁷ Örneğin; Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, BAM Hukuk Dairelerinin kesin nitelikteki kararları arasındaki uyuşmazlığın giderilmesi hakkında vermiş olduğu kararda mahkemeler tarafından konulan “*Davalıdır*” şerhinin ihtiyati tedbir niteliğinde olmadığına ve bu kararlara karşı istinaf başvurusunda bulunulamayacağına karar vermiştir: Yargıtay 11. HD, 2023/6403 E.-2024/1231 K., 19.02.2024 T., (www.lexpera.com.tr, E.T.: 31.12.2024).

⁴⁸ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2452; Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1310; Albayrak, *İhtiyati Tedbir*, 116.

⁴⁹ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2453; Cengiz Serhat Konuralp, “6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’na Göre İhtiyati Tedbirler”, *İÜHFM* 71/ 2 (2013), 226.

⁵⁰ “*Türk Ticaret Kanunu’nda şirket genel kurul kararının iptali istemiyle açılan davalarda, şirkete tedbir mahiyetinde kayyum atanmasına ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu durumda, ihtiyati tedbire ilişkin genel hükümlerin uygulanması gerekir*” İstanbul BAM., 43. HD., 2024/616 E.- 2024/723 K., 16.05.2024 T., Ö.A.

⁵¹ Özdemir, *Geçici Hukuki Korumalar*, 77.

bir ihtiyati tedbir düzenlendiyse özel hüküm, düzenlenmediyse HMK m.389 vd. uygulanmalıdır.

Hukukumuzda, tahkimde ihtiyati tedbir kararı verilmesine ilişkin iki farklı düzenleme bulunmaktadır: HMK m.414 ve 4686 sayılı Milletlerarası Tahkim Kanunu m.5 ve m.6 düzenlemeleri⁵². HMK m.414’de tahkim yargılamasında ihtiyati tedbir kararı verilebileceği, bu tedbir kararı için mahkemeden icra edilebilirlik şerhi alınması gerektiği düzenlenmiştir. Mahkemece, geçerli bir tahkim sözleşmesi⁵³ bulunması halinde hakem veya hakem kurulu tarafından verilen ihtiyati tedbir kararının icra edilebilirliğine karar verilecektir. HMK m.414/3 uyarınca hakem veya hakem kurulunun zamanında veya etkin hareket edemeyeceğinin anlaşılması halinde yahut hakem veya hakem kurulundan alınacak izinle veya aralarında yazılı anlaşma bulunması koşuluyla birlikte tahkim başvurusundan önce doğrudan mahkemeden de ihtiyati tedbir talebinde bulunulabilecektir. HMK m.414/5 uyarınca mahkemenin verdiği ihtiyati tedbir kararı, hakem veya hakem kurulu tarafından değiştirilebilir veya ortadan kaldırılabilir. Kanun koyucu taraflar arasında tahkim sözleşmesi bulunması halinde, doğrudan mahkemeden ihtiyati tedbir talebinde bulunulmasını anılan koşullara bağlamıştır⁵⁴. 4686 sayılı MTK m.6/1’de ise “*tahkim yargılamasından önce veya tahkim yargılaması sırasında mahkemeden ihtiyatî tedbir istenmesi ve mahkemenin tedbire karar vermesinin*” tahkim anlaşmasına aykırılık teşkil etmeyeceği düzenlenmiştir. Keza MTK düzenlemesine göre hakemlerin, mahkemece verilen ihtiyati tedbir kararlarını değiştirebilmesi veya kaldırabilmesi mümkün değildir. Mahkemenin verdiği ihtiyati tedbir kararına karşı yapılacak itirazlar, tahkim başvurusu yapıp yapılmadığına bakılmaksızın, mahkemeye yapılacaktır(MTK m.5)⁵⁵.

---

⁵² Tahkimde ihtiyati tedbir hakkında detaylı bilgi için bkz: Müjgan Tunç Yücel, *Tahkimde İhtiyati Tedbir ve Delil Tespiti* (İstanbul: Seçkin Yayıncılık, 2013).

⁵³ Tahkim şartının geçerliliği için uyuşmazlığın tahkime elverişli olması gerekmektedir. HMK m.408 uyarınca iki tarafın üzerinde serbestçe tasarruf edebildiği ve taşınmazların aynına ilişkin olmayan uyuşmazlıklar tahkime elverişli değildir. Kanun koyucunun, taşınmazların aynına ilişkin uyuşmazlıkları diğer alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemi olan Arabuluculuk için elverişli kabul edip tahkim için etmemesinin çelişkili olduğu kanaatindeyiz.

⁵⁴ Salim Yunus Lokmanoğlu, “6100 Sayılı Yasa Uyarınca Tahkim Yargılamasında Geçici Hukuki Koruma Tedbirleri”, *TAAD* 44, 227.

⁵⁵ Yarg. 6. HD., 2022/3529 E., 2022/4699 K., 12.10.2022 T.

4.1.2. İHTİYATİ TEDBİRLERİN ÖZELLİKLERİ

HMK m.391 uyarınca, mahkeme tarafından verilecek tedbir kararları sınırlı sayıda değildir. Somut olayın özelliği, tarafların durumu ve menfaat dengesi dikkate alınarak her türlü tedbir kararı verilebilir. HMK’da düzenlenen ihtiyati tedbirlerin yanında özel kanunlarda da özel ihtiyati tedbirler düzenlenmiştir. Aşağıda ihtiyati tedbirlerin özellikleri incelenecektir.

4.1.2.1. İHTİYATİ TEDBİRLERDE TASARRUF İLKESİ

İhtiyati tedbirlerde de kural olarak tasarruf ve taleple bağlılık ilkesi geçerlidir. HMK m.390/1’de ihtiyati tedbirin mahkemeden talep edileceği, m. 393/1’de kararın uygulanması için talep etme mecburiyeti ve m.397/1’de düzenlenen tamamlayıcı merasim uyarınca ihtiyati tedbirlerde de tasarruf ve taleple bağlılık ilkesi caridir.

İhtiyati tedbirlerde tasarruf ve taleple bağlılık ilkesinin cari olmasının sonucu olarak; hâkim, kural olarak, durum ve koşullar nasıl olursa olsun kendiliğinden ihtiyati tedbir kararı veremeyecektir⁵⁶. İİK m.287/1 kapsamında konkordato istemi üzerine verilen tedbirler bu kuralın istisnasını oluşturur⁵⁷. TMK m.169’da düzenlenen ve re’sen karar verilebilen önlemler ise ihtiyati tedbir mahiyetinde değil, aile hukukuna özel geçici hukuki korumalardır.⁵⁸

4.1.2.2. GEÇİCİLİK

İhtiyati tedbir kavramı hem koruma hem de geçicilik anlamlarını ihtiva etmektedir. İhtiyati tedbir taleplerinin incelenmesinde ispat ölçüsü ve hukuki dinlenilme hakkına ilişkin özel düzenlemeler yer almaktadır. İhtiyati tedbir taleplerinin -acele bir ihtiyaca karşılık olduğu için- basit ve hızlı bir inceleme ile yapılması hedeflenmiştir. Ancak bu durumun da beraberinde birçok sakınca getireceği açıktır. Nitekim tek taraf dinlenmesi ve yaklaşık ispat

⁵⁶ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2469; Mıstaçoğlu, *İhtiyati Tedbir*, 35-36; Arslan, *Yenilik*, 7; Yargıtay 11. HD, 2012/281 Esas – 2012/2244 Karar sayı ve 20.02.2012 tarihli kararı, Özdemir, *Geçici Hukuki Korumalar*, 98.

⁵⁷ Konkordato yargılamasında verilecek tedbirler hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Müjgan Tunç Yücel, *Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020), 209 vd.

⁵⁸ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2469.

şartının yeterli kabul edildiği ihtiyati tedbir kararlarında yanlış kararlar verilmesi her zaman mümkündür. HMK m.393/1 uyarınca ihtiyati tedbir talep edenin, kararın tefhim veya tebliğinden itibaren bir hafta içinde kararın uygulanmasını talep etmesi gerekmektedir⁵⁹. Belirtilen sürede kararın uygulanmasının talep edilmemesi halinde ihtiyati tedbir kararı başka bir karara gerek kalmadan kendiliğinden ortadan kalkacaktır. HMK m. 395/1’de karşı teminatla; m.396/1’de şartların değişmesiyle tedbirin değiştirilip, kaldırılabilceği düzenlenmiştir. Mezkur hükümler karşısında ihtiyati tedbir kararları ile kalıcı hukuki koruma sağlanmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

İhtiyati tedbir kararlarının amacı ve hedefi kişinin hukuken tatmini olmayıp, dava konusu hakkın ve şeyin gerçekleştirilmesini engelleyecek muhtemel tehditlerden koruyarak, asıl hukuki korumanın etkinliğini sağlamaktır. Buna göre niteliği gereği ihtiyati tedbir kararları sürekli ve kalıcı bir koruma sağlamaz. İhtiyati tedbir kararlarında yaklaşık ispat aranması, hukuki dinlenilme hakkının tehir edilebilmesi, tedbir kararının süresinde uygulanmasının talep edilmemesi halinde kalkması, karşı teminat gösterilmesi veya şartların değişmesi durumunda değiştirilmesine veya kaldırılmasına karar verilebilmesi düzenlemeleri dikkate alındığında; ihtiyati tedbir kararlarının en belirgin özelliklerinden birisinin kararların geçici olma özelliği olduğu söylenebilecektir.⁶⁰

4.1.2.3. MADDİ ANLAMDA KESİN HÜKÜM TEŞKİL ETMEME

İhtiyati tedbirle davanın esası halledilmemekte, yalnızca hükmün tesiri ve etkisi muhafaza altına alınmaktadır. Mahkeme menfaat dengesini gözeterek tedbir kararını değiştirebilecek ve kaldırabilecektir. Yine tedbir kararının karşı teminat veya şartların değişmesiyle kaldırılabilmesi de mümkündür. Buna göre ihtiyati tedbir kararlarının

---

⁵⁹ 22.07.2020 tarih ve 7251 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 41. Maddesi ile HMK m.393/1’deki “ihtiyati tedbir kararının uygulanması, verildiği tarihten” ibaresi “**bu kararın, tedbir isteyen tarafa tefhim veya tebliğinden**” ibaresi şeklinde değiştirilmiştir. Kanun değişikliği öncesi yaşanan tartışmalar için bkz: Anayasa Mahkemesi (AYM), 2014/203 K. (25.12.2014), <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/05/20150521-16.pdf>, E.T.:13.10.2024

⁶⁰ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2462; Arslan, *Yenilik*, 10; Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 149; Mıstaçoğlu, *İhtiyati Tedbir*, 18.

yargılamanın her aşamasında yeniden değerlendirilerek değiştirilmesi ve kaldırılması mümkündür. Ancak belirtmemiz gerekir ki HMK m.395 ve m.396 uyarınca verilen kararlar kanun yoluna açık değildir⁶¹.

Davadan önce ihtiyati tedbir kararı verilmesi halinde, esas yargılamayı yapan mahkeme bu ihtiyati tedbir kararı ile bağlı olmayacaktır. Keza tedbir kararı veren mahkeme de yargılama sonunda verdiği tedbir kararı ile bağlı olmayacaktır. Yaklaşık ispat ile verilen ihtiyati tedbir kararının, yargılamada yapılan tahkikat sonunda toplanan delillerin değerlendirilmesiyle aksine karar verilmesi mümkündür.

İhtiyati tedbir kararları için yaklaşık ispat ölçüsünün aranması, karşı taraf dinlenmeden karar verilebilmesi, karşı teminat veya değişen durum ve koşullara göre tedbirin değiştirilip kaldırılabilmesi dikkate alındığında; ihtiyati tedbir kararlarının kesin bağlayıcı olduğunu söylemek mümkün değildir. Dolayısıyla ihtiyati tedbir kararları, geçici etkiye paralel olarak, kesin hüküm teşkil etmezler.⁶² Bununla birlikte tedbir kararları herkes bakımından bağlayıcıdır. Zira HMK m. 390/3 hükmünde tedbir kararının uygulanması için gerekirse zor kullanabileceği belirtilmektedir. Tedbir kararı, değiştirilip kaldırılincaya kadar bağlayıcı ve zorlayıcı niteliğini sürdürecektir.

İhtiyati tedbir kararlarının kesin hüküm teşkil etmemesi kabul ve red kararlarının ikisi açısından da geçerlidir. Ancak bu durum, daha önce reddedilen taleplerin -değişen koşul ve yeni delil durumu olmaksızın- aynen ileri sürülebileceği anlamına gelmemektedir. İhtiyati tedbir talebi reddedilen talep edenin, istinaf kanun yoluna başvurmak yerine başka bir mahkemede aynı talebi ileri sürmesi usulî dürüstlük kuralına aykırıdır⁶³.

4.1.2.4. ASIL DAVA İLE SIKI İLİŞKİ İÇİNDE OLMA

İhtiyati tedbirler iki yönüyle asıl dava ile sıkı ilişki içerisindedir: Maddi hukuk talebi ve tamamlayıcı merasim⁶⁴. İlk olarak talep edilen ihtiyati tedbir ile asıl davadaki talep

⁶¹ Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1292; Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2536; Ayrıntılı bilgi için ayrıca Bkz: Yusuf Demirci, “*Ticari Nitelikteki Davalarda Durum ve Koşulların Değişmesi Nedeniyle İhtiyati Tedbire İlişkin Kararlara Karşı Kanun Yolu Mümkün Mü?*.” *Özel Hukukun Güncel Sorunları ve Anayasa'nın Özel Hukuka Etkileri* Cilt 1 (İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık, 2024) s 559-559.

⁶² Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 158.

⁶³ İyilikli, *Kesin Hüküm*, 114; Hakan Pekcanitez, *Pekcanitez Usul*, 34; Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 159.

⁶⁴ Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 160.

sonucunun mütenasip olması gerekmektedir. İhtiyati tedbir, talep sonucunu hukuki himaye altına almaya matuf ve elverişli olmalıdır.

İhtiyati tedbir kararı ile asıl talep sonucu dahi öne çekilebilmekte iken; davacının asıl davada talep etmediği ve uyuşmazlık konusu ile ilgisi olmayan bir tedbire karar verilmemesi gerekmektedir. İhtiyati tedbirler ile, maddi hukukun sağladığı hakkın temini ve sonrasında icrası sağlanmaktadır. İhtiyati tedbirlerle maddi hukukun salık vermediği bir hakkın yerine getirilmemesi gerekmektedir. Bir diğer deyişle, ihtiyati tedbir kararı ile asıl davada elde edilecek hukuki koruma aşılmalıdır⁶⁵.

İhtiyati tedbir kararın dava konusu hak veya şeye yönelecek muhtemel tehditleri bertaraf edecek mahiyette olması gerekmektedir. Örneğin, limited şirket ortağının açtığı şirketin butlanı/ feshi davasında, ortaklığın işletmesinin faaliyetinin tedbiren durdurulması talebinin, talep sonucu ve dava konusu ile bağlantısı olmaması sebebi ile reddedilmesi gerekmektedir⁶⁶. Bu itibarla asıl davadaki talep sonucuna bir yararı olmayan, uyuşmazlık konusu ile bağlantısı olmayan ve dava konusu hakkın elde edilmesine fayda sağlamayacak nitelikte ihtiyati tedbir taleplerinin reddedilmesi gerekmektedir. Ancak uyuşmazlık konusunun da çok katı bir şekilde belirlenmemesi gerekmektedir. Örneğin, bir kooperatif genel kurulunda alınan kararların iptali davasında, genel kurulda yönetim kurulu ile ilgili kararlar alınması halinde, uyuşmazlık konusu genel kurul kararlarının iptali olsa dahi, kooperatife kayyım atanması söz konusu olabilecektir⁶⁷.

Yaklaşık ispat ölçüsü benimsenerek ve hukuki dinlenilme hakkı tehir edilerek verilen ihtiyati tedbir kararları karşı tarafın hak ve tasarruflarında sınırlama getirmektedir.

---

⁶⁵ Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 533.

⁶⁶ “Ancak, HMK’nın 389 vd. maddeleri uyarınca, talep edenin derhal korunmasında zorunluluk bulunan hallerde hakim tedbir kararı verebileceği düzenlenmiş ise de, limited şirket ortağının açtığı işbu davada beton santralinin çalışmasının durdurulmasına yönelik bir tedbirin dava konusu talep ile bir bağlantısı mevcut bulunmadığı gibi ileride telafisiz zararlara yol açacağı da tabidir. Bu itibarla, beton santralinin çalıştırılmaması hususunda konulan tedbirin itiraz üzerine kaldırılması gerekirken itirazın reddi doğru olmamış, bozmayı gerektirmiştir” Yargıtay 11. HD., 2013/2229 E.-2013/3973 K., 04.03.2013 T., (www.lexpera.com.tr, E.T.: 01.12.2024).

⁶⁷ Bir uyuşmazlıkta, genel kurulda yönetim ile ilgili kararlar alınmadığı halde kayyım tayini şeklindeki ihtiyati tedbir talebi İstanbul BAM 45. HD. tarafından reddedilmiştir: “Somut olayda kooperatifin 04.04.2024 tarihli genel kurul kararlarının iptali talep edilmektedir. Tedbir talebi ise kooperatife kayyım atanmasına ilişkin olup, bu talep genel kurul kararının iptali davasında uyuşmazlık konusu değildir. İptali istenen genel kurul kararlarında yönetim ile ilgili bir kararın bulunmaması, yargılama esansında kooperatifin yönetimsiz kalmasının da söz konusu olmaması dikkate alındığında; mahkemece tedbir talebinin reddine karar verilmesinde isabetsizlik görülmemiştir” İstanbul BAM 45. HD., 2024/1464 E.-2024/1209 K., 02.10.2024 T., (www.lexpera.com.tr, E.T.: 01.12.2024).

Kanun koyucu tarafından ihtiyati tedbir kararının geçici niteliğine uygun olarak ve karşı tarafın haklarına getirdiği sınırlama gözetilerek ihtiyati tedbir kararı için tamamlayıcı işlemler düzenlenmiştir. İhtiyati tedbirler görülmekte olan bir davada (dava dilekçesi ile birlikte veya sonraki aşamalarda) veya davadan önce ileri sürülebilir.

Davadan önce veya görülürken verilmiş olursa olsun değişmeksizin, tefhim veya tebliğden itibaren bir hafta içinde, tedbir kararının uygulanmasını talep etmek, tedbirin devamı için şarttır⁶⁸. Niteliğine göre tedbir kararının uygulanması bizzat mahkemeden istenebileceği gibi mahkemenin yargı çevresinde bulunan icra dairesinden de talep edilebilecektir. Talep edenin kararın uygulanmasını istemesi yeterlidir. Kararın ilgili makam tarafından uygulanmaması, kararın kendiliğinden kalkmasına neden olmayacaktır⁶⁹.

İhtiyati tedbiri tamamlayıcı işlemler ile tedbir kararının uygulanması sağlanıp, uyuşmazlığın esasını inceleyecek mahkeme önüne gelerek tahkikatın başlanması amaçlanmaktadır. Böylece tedbir kararı ile yargılama arasında askıda bir hukuki durumun oluşması engellenmiştir.

İhtiyati tedbir kararının uygulanmasının tefhim veya tebliğden itibaren bir hafta içinde talep edilmesi ve bu talep tarihinden itibaren iki hafta içinde asıl davanın ikame edilmesi halinde ihtiyati tedbir kararı aynen devam edecektir. HMK m.397/2'ye göre ihtiyati tedbir kararının etkisi, aksi belirtilmediği sürece, nihai kararın kesinleşmesine kadar devam edecektir. Mahkeme, nihai kararında tedbirin devamı veya kaldırılması hususunda ayrıca da karar verebilecektir.

Dosyanın işlemiden kaldırılması halinde ihtiyati tedbirin akıbetinin ne olacağına da değinilmesi gerekmektedir. İİK m. 264/4'te işlemiden kaldırılan dava bir ay içinde yenilenmezse ihtiyatî haczin hükümsüz kalacağına ilişkin düzenleme bulunmakta iken,

---

⁶⁸ 7251 sayılı Kanunun 41 inci maddesiyle HMK m.393/1'deki yapılan değişiklikten önce tedbir kararının uygulanma süresi kararın verildiği tarihten itibaren başlamaktaydı. Değişiklikle birlikte sürenin başlangıcı kararın tefhim ve tebliği olarak düzenlenmiştir. Konuya ilişkin AYM'nin somut norm denetimi kapsamında verdiği karar ve karşı oy gerekçeleri için Bkz: AYM, 25.12.2014, 112/203 (RG, 21.05.2015, 29362)., <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/05/20150521-16.pdf>, E.T.:13.10.2024.

⁶⁹ Tanrıver, *Usul*, 226.

HMK’da ihtiyati tedbirler için benzer bir düzenleme yoktur⁷⁰. Doktrinde bazı yazarlar⁷¹ İİK 264/4 maddesinin ihtiyati tedbirlere kıyasen uygulanması gerektiği yönündedir. Özekes⁷², kanun koyucunun ihtiyati tedbirler için benzer müessese düzenlememesinin bilinçli bir susma olduğunu ve ihtiyati tedbirlerin davanın açılmamış sayılması kararına kadar devam edeceğini savunmaktadır. Kanaatimizce, dosyanın işlemde kaldırılmasının ardından davanın açılmamış sayılmasına karar verilebilmesi için beklenen üç aylık süre, niteliği itibariyle acele bir ihtiyacı karşılayan ve karşı tarafın hukuki durumunda menfi etkisi bulunan ihtiyati tedbirler için oldukça uzun bir süredir. Bir aylık sürede dosyasının yenilenmesini talep etmeyen, ihtiyati tedbir için acele bir ihtiyacı olduğu söylenemeyecektir. Bu itibarla, ihtiyati hacze ilişkin İİK m.264/4 hükmü kıyasen ihtiyati tedbirler için de uygulanması gerektiği görüşüne katılmaktayız.

4.1.2.5. İHTİYATİ TEDBİRE MUHALEFETİN CEZAI YAPTIRIMA BAĞLANMIŞ OLMASI

Kanun koyucu, ihtiyati tedbir kararlarının etkinliğini sağlamak ve tedbirin uygulanmasına engel olacak davranışlara engel olmak gayesiyle, ihtiyati tedbir kararlarına muhalefetin neticesini cezai müeyyideye bağlamıştır (HMKm.398). Kanunda, tedbir kararına veya kararın gereklerine muhalefet eden kişinin disiplin hapsine çarptırılacağı kabul edilmiştir.

HMK m.398’deki cezai yaptırım, kanun koyucu tarafından bilinçli olarak ihtiyati tedbirlerin yer aldığı kısımda düzenlenmiştir. Madde lafzında da özellikle ihtiyati tedbir kararının uygulanmasına muhalefetin cezai yaptırıma bağlandığı vurgulanmıştır. HMK m.398’deki cezai yaptırım, suçta ve cezada kanunilik ilkesi uyarınca diğer geçici hukuki korumalara muhalefette söz konusu olmayacaktır.

İhtiyati tedbire muhalefetin cezai yaptırıma bağlanması, kanun koyucunun diğer geçici hukuki korumalar içinde ihtiyati tedbire daha farklı bir önem atfettiğini

---

⁷⁰ Bengü Pamukçu, *Medeni Yargılama Hukukunda Dosyanın İşlemden Kaldırılması* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020), 229.

⁷¹ Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1233; Bengü Pamukçu, 230; Alper Tunga Küçük, “İhtiyati Tedbirin Etkisinin Süre Bakımından Sınırları”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XII, 2, 2022, 1215-1239, 1222.

⁷² Özekes, *Pekcanitez Usul*, 520.

göstermektedir. Bu açıdan da bir geçici hukuki korumanın ihtiyati tedbir mahiyetinde olup olmadığının değerlendirilmesinin önem arz ettiğini söylemek mümkündür.

Doktrinde bazı yazarlar⁷³ ihtiyati tedbire muhalefet halinde disiplin hapsi öngörülmesinin Anayasaya aykırı olduğunu ileri sürmüşlerdir. Anayasa m.38/8’de kişinin, sözleşmesel yükümlülüğü nedeniyle cezalandırılması yasaklanmıştır. İhtiyati tedbir kararları da taraflar arasındaki sözleşmeden kaynaklı yükümlülükleri düzenleyebilmekte, bir şeyin verilmesine, yapılmasına veya yapılmamasına karar verebilmektedir. Bu durumda, ihtiyati tedbir kararına muhalefet halinde sözleşmeden doğan bir yükümlülüğün ihlalinin disiplin hapsi ile cezalandırılacağı gündeme gelecektir. Disiplin hapsinin amacı, sözleşmeden doğan yükümlülüğün yerine getirilmemesinin cezalandırılması olmayıp, taraflar arasındaki hukuki durumu düzenleyen, sonuca etkili olması amaçlanan mahkeme kararının akim bırakılmasının engellenmesi ile yargı düzeninin işleyişinin sağlanmasıdır⁷⁴. Bu itibarla, HMK m.398’in Anayasaya aykırı olduğu görüşüne katılmıyoruz.

4.1.3. İHTİYATİ TEDBİRİN ŞARTLARI

Kanun koyucu, ihtiyati tedbire karar verilebilmesi için bazı şartların varlığını aramaktadır. Bu kısımda ihtiyati tedbir kararının şartları incelenecektir. HMK m.389’da *“Mevcut durumda meydana gelebilecek bir değişme nedeniyle hakkın elde edilmesinin önemli ölçüde zorlaşacağından ya da tamamen imkânsız hâle geleceğinden veya gecikme sebebiyle bir sakıncanın yahut ciddi bir zararın doğacağından endişe edilmesi hâllerinde, uyuşmazlık konusu hakkında ihtiyati tedbir kararı verilebilir”* düzenlemesi yer almaktadır. Madde gerekçesinde, ihtiyati tedbire esas olan hakkın da ihtiyati tedbirin şartı olduğu belirtilmiştir. Buna göre ihtiyati tedbirin iki temel şartı vardır: 1- İhtiyati tedbir sebebinin varlığı; 2- İhtiyati tedbire esas olan hakkın varlığı⁷⁵.

Talep eden, dayandığı ihtiyati tedbir sebebini şüpheyi yer bırakmayacak şekilde açıklamalıdır. Bundan ayrı olarak tedbir talep eden, davanın esası yönünden kendisinin haklılığını yaklaşık olarak ispat etmelidir. Bu şartları sağlayan talep edenin HMK m.392 uyarınca mahkemece belirlenen teminatı göstermesi durumunda tedbir kararı

⁷³ Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 74.

⁷⁴ Tanrıver, *Usul*, 228.

⁷⁵ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2463; Tanrıver, *Usul*, 218.

verilebilecektir. Dolayısıyla, tedbir kararı için ihtiyati tedbire esas teşkil eden maddi hukuktan kaynaklanan hakkın varlığının yaklaşık olarak ispatı ve mahkemece uygun görülen teminatın gösterilmesi gerekmektedir. Aşağıda bu şartlar incelenecektir.

4.1.3.1 İHTİYATİ TEDBİRE ESAS HAKKIN VARLIĞI

Yukarıda belirtildiği üzere ihtiyati tedbirler asıl hukuki korumaya kadar olan dönemde hak sahibinin haklarını muhafaza etmek, mahkeme kararlarının etkinliğini sağlamak gibi amaçları ihtiva etmektedir. İhtiyati tedbirin asıl davaya sıkı sıkıya bağlı olmasının bir görünüş biçimi de ihtiyati tedbir ile asıl hukuki koruma konusu arasındaki irtibattır.

Tedbir talep edenin ilk önce, karşı taraftan maddi hukuktan kaynaklı talep edebileceği ve bir hakkı bulunmalıdır. Bu hak, çekişmeli olan veya olacak olan haktır⁷⁶. İşte bu hak, ihtiyati tedbire esas teşkil eden hak olarak ifade edilmektedir⁷⁷. Madde metninde ihtiyati tedbire esas teşkil eden hak ifade edilmemekle birlikte, madde gerekçesinde “İhtiyatî tedbirde asıl olan ihtiyatî tedbire esas olan bir hakkın bulunması ve bir ihtiyatî tedbir sebebinin ortaya çıkmasıdır” denilmek suretiyle ihtiyati tedbire esas teşkil eden hakkın varlığı, ihtiyati tedbir şartı olarak belirtilmiştir.

Tedbire esas olan hakkın varlığının iki yönü bulunmaktadır. Bir taraftan talep edenin karşı taraftan maddi hukuktan kaynaklı talep edebileceği bir hakkı olmalı, diğer taraftan talep edilen tedbirin uyumsuzluk konusu ile ilgili olması gerekmektedir⁷⁸. Başka bir deyişle göre ihtiyati tedbire esas olan hak hem talep ve icra edilebilir olmalı, hem de esas uyumsuzluk konusu ile ilgili olmalıdır. Örneğin TBK m.604 uyarınca kumar ve bahisten kaynaklı hak ve alacaklar takip ve dava konusu yapılamayacağından, böyle bir hak ve alacak için ihtiyati tedbir de talep edilemeyecektir. Maddi hukuktan dolayı talep edilemeyen bir hak için ihtiyati tedbir kararı da verilemeyecektir⁷⁹. Yine Türk Ticaret Kanunu m.446’da sayılan kişilerden olmayan bir kişinin genel kurul kararlarının iptali davası açması ve genel kurulda alınan kararların yürütülmesinin geriye bırakılmasını istemesi durumunda da ihtiyati tedbire esas olan hakkı bulunmadığından talebi

---

⁷⁶ Özkes, *Pekcanitez Usul*, 2464.

⁷⁷ Tanrıver, *Usul*, 218.

⁷⁸ Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 177 vd.

⁷⁹ Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 178.

reddedilecektir. Böyle bir durumda da talep edenin, maddi hukuktan kaynaklı dava açma hakkı olmadığından ihtiyati tedbire esas teşkil eden hakkından da bahsedilemeyecektir.

İhtiyati tedbire esas olan hakkı belirlemek için taraflar arasındaki asıl çekişme konusu esas alınmalıdır. Bu itibarla tedbire esas hakkın konusu, taraflar arasındaki esas uyuşmazlık veya çekişme konusu olan hak veya şeydir⁸⁰.

HMK m.389’da uyuşmazlık konusu hakkında ihtiyati tedbir kararı verilebileceği ayrıca vurgulanmıştır. Para alacakları için ihtiyati haciz asıl geçici hukuki koruma yolu olarak belirlendiğinden, kural olarak, para alacakları yönünden tedbir kararı verilemeyecektir⁸¹. Örneğin, bir alacak davasında karşı tarafın maliki olduğu taşınmazı üzerinde ferağdan men şeklinde ihtiyati tedbir talep edilmesi halinde, uyuşmazlık konusu taşınmaz olmadığından ihtiyati tedbire esas olan hak da söz konusu olmayacaktır⁸².

4.1.3.2 İHTİYATİ TEDBİR SEBEBİNİN VARLIĞI

Tedbir kararının ikinci şartı HMK m.389’da sayılan tehlikeli hallerden en az birisinin varlığıdır. İhtiyati tedbir sebebi olarak belirtilen haller son derece geniş olup hâkime geniş yetkiler verilmiştir. İhtiyati tedbir sebebinin ortaya çıkmış olması, gerçekleşmiş olması aranmamakta, dava konusu hak veya şeyin muhtemel bir zarara uğraması veya esas talebin akim kalması ihtimalinin varlığı yeterlidir. Nitekim ihtiyati tedbir kararları yalnızca ortaya çıkmış, mevcut tehlikeleri bertaraf etme işlevini değil, aynı zamanda ortaya çıkması muhtemel tehlikeleri de ortadan kaldırma işlevini yerine getirmektedir⁸³. Kanunumuzda ihtiyati tedbir sebebinin varlığı için herhangi bir ispat düzenlemesi yer almamaktadır. Geçici hukuki korumaların niteliği ve HMK m.390/3’e paralel olarak ihtiyati tedbir sebeplerinin varlığı için de yaklaşık ispatın yeterli olduğunun kabulü gerekmektedir⁸⁴.

Bazı özel kanunlarda çeşitli özel ihtiyati tedbirler düzenlenmiştir. İİK m.72/3; Sınai Mülkiyet Kanunu 54/2, 158/3, 159; Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu m.66/4, 77, Sermaye

⁸⁰ Tanrıver, *Usul*, 218. Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2463.

⁸¹ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2465; Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1297.

⁸² Bkz: İstanbul BAM 15. HD., 2018/1252 Esas- 2018/1009 Karar sayı ve 17.07.2018 tarihli karar, www.lexpera.com.tr, E.T.: 01.12.2024.

⁸³ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2467.

⁸⁴ Aynı yönde bkz: Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 217 vd.

Piyasası Kanunu m.86/7, 93 TTK m.61, 449, 530/2, 630/2, 636/4, 638/2 bu özel düzenlemelere örnektir. Özel kanunlardaki ihtiyati tedbir düzenlemelerinde, tedbir sebeplerinin özel olarak düzenlenmiş olması halinde, mahkemece HMK m.389'daki ihtiyati tedbir sebepleri değil, özel kanunlardaki ihtiyati tedbir sebeplerinin varlığı aranacaktır⁸⁵. Özel düzenlemedeki ihtiyati tedbir sebepleri somut olayda mevcut ise hâkim ihtiyati tedbire karar verecektir. Özel kanunda düzenlenen ihtiyati tedbirde ayrı bir ihtiyati tedbir sebebi öngörülmemiş ise hâkim tarafından HMK m.389'daki sebeplerin varlığı aranacaktır⁸⁶.

4.1.3.3 YAKLAŞIK İSPAT

HMK m.390/3'te tedbir talep edenin, *“davanın esası yönünden kendisinin haklılığını yaklaşık olarak ispat etmek zorunda”* olduğu düzenlenmiştir. Talep eden, tedbir kararının koşullarının oluştuğunu ispat yükü altındadır ve bu konuda yaklaşık ispat ölçüsü benimsenmiştir. İhtiyati tedbirler yargılama sırasında dava konusu şey veya hakkın başına gelebilecek her türlü olumsuzluğun önüne geçmeyi amaçlamaktadır. Yargılama sırasındaki ispat faaliyetinin ve usuli işlemlerin uzun sürecek olması sebebiyle ihtiyati tedbirlerde yaklaşık ispat ölçüsü öngörülmüştür⁸⁷.

Kural olarak yargılamada, hâkimin tam bir kanaate ulaşarak karar vermesi esas olup bunun için davadaki vakaların ve haklılığın tam olarak ispatı gerekmektedir⁸⁸. Ancak ihtiyati tedbir, hâkimin reddi, delil tespiti gibi istisnai ve kesin hüküm teşkil etmeyen hallerde, kanun koyucu tam ispatın altında yer alan yaklaşık ispatın sağlanmasını yeterli görmüştür⁸⁹.

Yaklaşık ispatın sağlanıp sağlanmadığı somut olayın özelliklerine göre belirlenebilecektir. Bu itibarla yaklaşık ispatın hangi şartlarda sağlanacağı yönünde genel

---

⁸⁵ Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1269; Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2467.

⁸⁶ İstinaf mahkemesinin bu yöndeki bir kararı için Bkz: Ankara Bam 21. HD, 2024/570 E.- 2024/640 K., 08.05.2024 T., Ö.A. (özel arşiv)

⁸⁷ Postacıoğlu- Altay, *Medeni Usul*, 963; Yılmaz, *Himaye*, 893.

⁸⁸ Oğuz Atalay, *Pekcanitez Usul*, 1720; Ahmet Başözen, 653-694. (659); Yılmaz vd., *Medeni Usul Hukuku*, 623.

⁸⁹ Hakan Albayrak, *Medeni Usul ve İcra İflas Hukukunda Yaklaşık İspat* (Ankara: Yetkin Yayınları, 2013), 10.

bir kural koymak mümkün değildir⁹⁰. Yaklaşık ispatın basit bir iddia ile tam ispat arasında yer aldığını söylemek mümkündür⁹¹.

İhtiyati tedbir kararlarında ispat ölçüsünün düşürülmesi incelemenin dar bir şekilde yapılacağı anlamına gelmemektedir⁹². Yaklaşık ispat durumunda; hâkim o iddianın ağırlıklı ihtimal olarak doğru olduğunu kabul etmekle birlikte; zayıf bir ihtimal de olsa, aksinin mümkün olduğunu göz ardı etmez. Buna göre yaklaşık ispatın sağlanabilmesi için her zaman, vakıanın doğru olma ihtimalinin yanlış olma ihtimalinden daha yüksek olması gerekmektedir⁹³.

Doktrinde bir kısım yazarlarca, ispat ölçüsünün talep edilen tedbir kararının ağırlığına ve menfaat dengesi gözetilerek artırılabilceği belirtilmiştir⁹⁴. Kanun koyucu, ihtiyati tedbir kararlarının karşı taraftaki olumsuz etkisini azaltmak, karşı tarafın muhtemel zararlarının telafi etmek için teminat ve tazminat gibi hukuki çareler düzenlediğinden, bu görüşe katılmamaktayız. Hâkimin tedbir kararının ağır olabileceğini düşünmesi halinde teminat miktarını da bu ağırlığa ve taraf risklerine göre belirlemesi mümkündür⁹⁵. Yine tedbir kararları geçici nitelikte olup her zaman değiştirilmesi ve kaldırılması da mümkündür. Ayrıca tedbir kararı verilirken, tedbirin ağırlığı ve niteliği ancak tarafların menfaat dengesinde gözetilir. Tedbir kararının mutlak ve kesin olmaması, karşı tarafın uğrayacağı zararların telafisi için teminat miktarının hâkim tarafından yükseltilebilecek olması sebepleriyle ihtiyati tedbirin niteliği ve ağırlığı ne olursa olsun yaklaşık ispat şartının hâkim tarafından arttırılmaması gerektiği kanaatindeyiz.

4.1.3.4 TEMİNAT

İhtiyati tedbir kararlarında yaklaşık ispat yeterli görülmektedir. Uzun süren tahkikat sonrası tedbirin yanlışlığı veya haksızlığı sonradan anlaşılabilmektedir. Bu durumda ihtiyati tedbir kararının karşı tarafı veya üçüncü kişileri zarara uğratması mümkündür⁹⁶. Kanun koyucu, haksız ihtiyati tedbir kararları nedeniyle uğranacak zararların tazmininin

⁹⁰ Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 189.

⁹¹ Mıstaçoğlu, *İhtiyati Tedbir*, 62; Yaklaşık ispat tanımı üzerindeki ayrıntılı tartışmalar için bkz. Albayrak, *Yaklaşık İspat*, 40 vd.

⁹² Tanrıver, *Usul*, 221; Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2481.

⁹³ Atalay, *Pekcanitez Usul*, 1720.

⁹⁴ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2477; Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 189.

⁹⁵ Yargıtay 1. HD., 2012/436 E. -2012/7 K., 10.01.2012 T., (www.lexpera.com.tr, E.T.: 07.12.2024).

⁹⁶ Yılmaz, *Himaye*, 908.

güvence altına alınması (HMK m.399) ve kötü niyetli ihtiyati tedbir taleplerinin engellenmesi için ihtiyati tedbir kararı verilmesi için teminat müessesini kabul etmiştir.⁹⁷

İhtiyati tedbirlerde teminat gösterilmesinin kabul edilmesinin bir sebebi de kanun koyucunun taraflar arasındaki menfaat dengesini gözetmesidir⁹⁸. Nitekim ihtiyati tedbir kararı ile karşı tarafın anayasal haklarına, hukuki dinlenilme hakkı tehir edilerek, müdahalede bulunmaktadır⁹⁹. İhtiyati tedbir kararında öngörülen teminat, tedbirin haksız olduğunun anlaşılması halinde karşı tarafın uğrayabileceği riskleri ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır¹⁰⁰.

“İhtiyati tedbirde teminat gösterilmesi” kenar başlıklı HMK m.392’de ihtiyatî tedbir talep edenden hangi şartlarda ve kapsamda teminat alınacağı düzenlenmiştir. Maddede “talep edenin, haksız çıktığı takdirde karşı tarafın ve üçüncü kişilerin bu yüzden uğrayacakları muhtemel zararlara karşılık teminat göstermek zorunda olduğu” düzenlenmiştir. Ancak tedbir talep edenin talebi, resmî belgeye veya kesin bir delile dayanıyorsa yahut durum ve koşullar gerektiriyorsa, mahkemenin gerekçesini açıkça belirtmek şartıyla teminat alınmamasına da karar verebileceği kabul edilmiştir. Örneğin, tedbir talebinin dayanağı bir mahkeme ilamı ise, ihtiyati tedbir kararı için teminat öngörülmemesi gerekmektedir¹⁰¹. Yine maddede, adli yardımdan yararlanan tedbir talep edenden teminat istenmeyeceği belirtilmiştir. HMK m.392 düzenlemesine göre tedbir taleplerinin kural olarak teminata bağlanması gerekmektedir. Teminat aranmayan haller sınırlı sayıda belirtilmekle birlikte, teminat alınmamasının gerekçelendirilmesi gerekmektedir. 1086 sayılı HUMK m.110/c-2 düzenlemesinden farklı olarak HMK’da devletin ihtiyati tedbirlerde teminat göstermekten muaf olduğu düzenlenmemiştir. Buna göre talep eden devlet de olsa ihtiyati tedbir kararı için teminat gösterilmesi gereklidir¹⁰².

---

⁹⁷ Özkes, *Pekcanitez Usul*, 2494; Mıstaçoğlu, *İhtiyati Tedbir*, 44; Yılmaz vd., *Medeni Usul Hukuku*, 623; Yılmaz, *Himaye*, 908; Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1279; Tanrıver, *Usul*, 220; Atalı vd. *Medeni Usul Hukuku*, 697; Özdemir, *Geçici Hukuki Korumalar*, 153.

⁹⁸ Özkes, *Pekcanitez Usul*, 2494; Postacıoğlu- Altay, *Medeni Usul*, 963.

⁹⁹ Mikail Bora Kaplan, *Sinai Mülkiyet Kanunu'nda İhtiyati Tedbirler* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018), 24; Yılmaz, *Himaye*, 908.

¹⁰⁰ Özdemir, *Geçici Hukuki Korumalar*, 153.

¹⁰¹ “Hal böyle olunca mahkemece, taşınmazın üçüncü kişilere devri halinde davada verilecek hükmün infaz kabiliyetinin ortadan kalkacağı, lehine ihtiyati tedbir kararı verilen davacının iş bu davada kesinleşen tapu iptal tescil kararına dayandığı gözetilerek teminatsız olarak ihtiyati tedbir kararı verilmesinde bir usulsüzlük bulunmadığı” Ankara BAM 21. HD. 2020/278 E. -2020/320 K., 05.03.2020 T., (www.lexpera.com.tr, E.T.: 22.12.2024).

¹⁰² Konuralp, *İhtiyati Tedbirler*, 239.

HMK m.391/2-ç düzenlemesine göre teminat miktarı ve şekli, kararda şüpheyeye yer bırakmayacak açıklıkta belirtilmelidir. Hâkim, teminat tutarını, taraflar arasındaki menfaat dengesini, tedbirin türüne, ihtilaf konusu mal veya hakkın değerine ve bunlara göre karşı tarafın uğrayabileceği zararları dikkate alarak, HMK m.87’de belirtildiği üzere serbestçe takdir eder¹⁰³. İhtiyati tedbir talebinin kabulü halinde, kararda belirlenen teminat yönünden, tedbir talep eden kanun yoluna başvuramayacaktır¹⁰⁴.

4.1.4. İHTİYATİ TEDBİR TÜRLERİ

Kanun koyucu tarafından ihtiyati tedbir kararlarında hâkime geniş bir takdir verilmişse de bu yetki sınırsız değildir¹⁰⁵. Kararın, *sakıncayı ortadan kaldıracak veya zararı engelleyecek* nitelikte olması gerektiği kanunda belirtilmiştir. Kanun koyucu tarafından ihtiyati tedbirler herhangi bir ayrıma tabi tutulmamıştır. Ancak doktrinde, geçici hukuki korumalar ve ihtiyati tedbirler amaç ve etkilerine göre teminat, eda ve düzenleyici tedbirler olarak tasnif edilmiştir¹⁰⁶. Esasında, ihtiyati tedbirlerin bu tür bir ayrıma tâbi tutulmasının bir önemi yoktur. Nitekim, hukukumuzda göre şartları olduğu takdirde, her türlü tedbire karar verilebilecektir. Buna rağmen, koşulları arasında olmadığı halde, uyuşmazlığın esasını çözer mahiyette ihtiyati tedbir kararı verilemeyeceği de savunulmaktadır¹⁰⁷. Kanun koyucunun aramadığı bir koşulu ihdas eden bu görüşe katılmamaktayız.

¹⁰³ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2494; Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1279; Albayrak, *İhtiyati Tedbir*, 40; Yılmaz, *Himaye*, 908.

¹⁰⁴ “Somut olayda, davacılar vekilinin ihtiyati tedbir kararında yer alan teminatın kaldırılmasına yönelik itirazı üzerine mahkemece itirazın reddine karar verilmiştir. Mahkemece verilen ara karar HMK’nun 341/1. maddesi kapsamında düzenlenen esas hakkında nihai karar niteliğinde olmadığı gibi, ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz talebinin reddi, karşı tarafın yüzüne karşı verilen ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararı, karşı tarafın yokluğunda verilen ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararına karşı yapılan itiraz üzerine verilen karar niteliğinde de değildir. Tüm bu nedenlerle ilk derece mahkemesince verilen ara karar HMK’nun 341/1 maddesinde düzenlenen istinaf yoluna başvurulabilen kararlar niteliğinde olmadığından, davacılar vekilinin istinaf başvurusunun usulden reddine karar vermek gerekmiştir” Ankara BAM, 21. HD., 2024/706 E.-2024/752 K. 06.06.2024 T., (www.lexpera.com.tr, E.T.: 22.12.2024).

¹⁰⁵ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2501.

¹⁰⁶ Üstündağ, *İhtiyati Tedbirler*, 13 vd; Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2446; Yılmaz, *Himaye*, 170; Tanrıver, *Usul*, 215; Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 348 vd.; Biz de Erişir’in ihtiyati tedbir türlerinin etkisine göre isimlendirmesine ve kullanımına katılıyoruz.

¹⁰⁷ Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1268; ; Postacıoğlu- Altay, *Medeni Usul*, 964.

İhtiyati tedbirlerin temelini oluşturduğunu düşündüğümüz teminat tedbirleri ile dava konusu hak veya şeyin mevcut durumunun dava sonuna kadar korunması söz konusudur¹⁰⁸. Teminat tedbirleri ile dava konusu olan hak veya şey hukuken veya fiilen muhafaza altına alınmaktadır. Örneğin, taşınmazın aynına ilişkin bir davada, taşınmazın üçüncü kişilere devrinin engellenmesine yönelik tapu kaydına tedbir konulması, taşınmaz hukuken muhafaza alınmak suretiyle verilen teminat tedbiridir¹⁰⁹. Yine bir taşınırın yediemine tevdi de teminat tedbiri niteliğindedir. Teminat tedbirleri ile, dava konusu hak ve şeyin elde edilmesinin borçlunun davranışları ile ortadan kaldırılması riski ortadan kaldırılmaktadır¹¹⁰.

Davanın açılması ile nihai karar verilmesi arasındaki ara dönemde taraflar arasındaki hukuki ilişkinin düzenlenmesi ihtiyacı ortaya çıkabilmektedir. Bu ara dönemde taraflar arasındaki veya çekişme konusu hak veya şeyle olan ilişkiyi kuran tedbirlere düzenleme tedbirleri denmektedir¹¹¹.

Düzenleme tedbirleri ile hâkim, taraflar arasındaki hukuki ilişkinin nasıl ve hangi koşullarda devam edeceğini belirleyebilmektedir. Örneğin, limited şirket müdürünün azlinin istendiği davada, dava süresince müdürün temsil yetkisinin sınırlandırılması düzenleme tedbiri niteliğindedir. Yine yönetim kurulu üyesinin genel kurul kararlarına karşı iptal davası açması halinde, mahkeme tarafından şirketin davada temsil edilmesi için temsil kayyımı atanması da düzenleme tedbiri kapsamındadır¹¹².

Hak sahibinin bazı durumlarda zorunlu ve acil olarak hakkına kavuşması ihtiyacı ortaya çıkabilir¹¹³. Asıl hukuki korumanın sonucuna kadar geçecek sürede uyumsuzluk konusu hakkın veya şeyin geçici olarak gerçekleştirilmesine yönelik olan tedbirler eda

---

¹⁰⁸ Üstündağ, *İhtiyati Tedbirler*, 13; Yılmaz, *Himaye*, 107; Muhammet Özkes, 2503; Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 348.

¹⁰⁹ Özkes, *Pekcanitez Usul*, 2504.

¹¹⁰ Tanrıver, *Usul*, 215.

¹¹¹ Üstündağ, *İhtiyati Tedbirler*, 14; Özkes, *Pekcanitez Usul*, 2506; Yılmaz, *Himaye*, 170; Tanrıver, *Usul*, 216; Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 492; Postacıoğlu-Altay, *Medeni Usul*, 964.

¹¹² Yarg. 11. HD 2017/3888 E. 2017/7630 K. 29.12.2017 T., Muhammed Sulu, *Anonim Ortaklıklarda Şirket Menfaati Kavramı* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019) (Anılış: Sulu, *Menfaat*), 220; Özge Kuru, *Anonim Şirketlerde Temsil ve Temsil Yetkisinin Devri* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2022) (Anılış: Kuru, *Temsil*), 121; Aksi yönde bkz.: Burak Keçecioğlu, *Anonim Şirkette Kayyım* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2024), 184;

¹¹³ Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 376.

tedbirleridir¹¹⁴. Eda tedbirleri ile asıl dava sonucu verilecek hükmün etkileri öne çekilmektedir. TBK m.76’da düzenlenen geçici ödeme, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu m.71, FSEK m. 77 düzenlemeleri eda tedbirlerine örnek teşkil etmektedir.

Eda tedbirleri ile, karşı taraf bir şeyi yapmaya ya da yapmamaya zorlanmaktadır. Eda tedbirlerinin istisnai ve kanunda özel olarak belirtilen hallerde uygulanması gerekmektedir¹¹⁵. Nitekim, eda tedbirleri ile henüz kendini savunamamış, delillerini sunamamış ve haksızlığı tam olarak ispatlanmamış karşı taraf mahkeme kararı ile belli bir edimi ifaya zorlanmaktadır. Talep eden lehine eda tedbirlerine karar verilebilmesi için eda tedbirinin uygulanmasını haklı gösteren özel sebeplerin bulunması gerekmektedir¹¹⁶. Eda tedbirine karar verilirken tarafların menfaat dengesi gözetilmelidir. Hâkim, talep sahibinin haklılığı, tedbire olan ihtiyacı, taraflar arasındaki mukayeseli zarar tehdidi hususlarını dikkate alarak karar vermelidir¹¹⁷. Bu açıdan eda tedbirlerinin istisnai olduğunun kabulü gerekmektedir.

4.2. İHTİYATİ HACİZ

İhtiyati haciz, para alacaklarının temini için ihdas edilmiş geçici hukuki koruma türüdür¹¹⁸. İhtiyati haciz kurumu dava veya takip süresince alacaklının alacağını garanti alma fonksiyonunu haizdir. İhtiyati haczin kapsamı, konusu para alacağına ilişkin uyuşmazlıklar olduğundan, ihtiyati tedbire nazaran daha dardır. İhtiyati haciz, konusu ve şartları bakımından ihtiyati tedbirden ayrılmaktadır.

İhtiyati haczin amacı para alacağının garantisi, ihtiyati tedbirin ise talep edenin hukuki durumunun veya dava konusu şeyin korunması söz konusudur¹¹⁹. Buna göre

---

¹¹⁴ Üstündağ, *İhtiyati Tedbirler*, 15; Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2508; Yılmaz, *Himaye*, 171; Tanrıver, *Usul*, 215; Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 376 vd..

¹¹⁵ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2508; Üstündağ, *İhtiyati Tedbirler*, 44; ; Postacıoğlu- Altay, *Medeni Usul*, 964; Kuru özel olarak kanunda düzenlenmesi halinde davanın esasını çözer mahiyette olup olmadığına bakılmaksızın ihtiyati tedbir kararı verilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bkz. Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1269.

¹¹⁶ Üstündağ, *İhtiyati Tedbirler*, 15.

¹¹⁷ Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 215.

¹¹⁸ Baki Kuru, *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, Tamamen Yeniden Yazılmış ve Genişletilmiş İkinci Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2013, 1033 (Anılış: Kuru, *El Kitabı*); Yılmaz, *Geçici Hukuki Himaye Tedbirleri*, C. II, (Ankara, Yetkin Yayıncılık, 2001), 1078; Muhammet Özekes- Evrim Erişir, “Konusu Para Alacağı Olan Geçici Hukuki Korumaların Karşılaştırılması ve Değerlendirilmesi”, *Legal Medeni Usul Hukuku Dergisi* 3/5, 2006, vd.

¹¹⁹ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2447.

konuları birbirinden ayrı olan bu geçici hukuki koruma türlerinin birbirine karıştırılmaması ve birbiri yerine ikame edilmemesi gerekmektedir¹²⁰. İhtiyati haciz yalnız para alacaklarında uygulama alanı bulurken; ihtiyati tedbir, kural olarak, konusu paradan başka bir şey olan davalarda uygulanır.

İhtiyati haciz kurumu ile alacaklının para alacağı, takip veya dava sonuna kadar güvence altına alınmaktadır. Alacaklı, borçlunun malları üzerinde birden fazla haciz olması halinde ihtiyati haciz tarihi ile birlikte hacizlere iştirak etmekte ve haciz sırasında yerini almaktadır. İhtiyati tedbir ise hacze iştirak etmemektedir.

4.3. DELİL TESPİTİ

Görülmekte olan veya açılacak bir uyuşmazlıkta kullanılacak delillerin kaybolma veya başka bir sebeple ileri sürülmesinin zorlaşması, imkansızlaşması söz konusu olabilmektedir. İşte delil tespiti, açılmış olan veya ileride açılacak bir davada ileri sürülecek olan delillerin şartları olduğu takdirde toplanıp güvence altına alınmasını sağlayan bir geçici hukuki koruma türüdür¹²¹.

HMK m.400’de hemen tespit edilmemesi hâlinde kaybolacağı yahut ileri sürülmesinin önemli ölçüde zorlaşacağı ihtimalinin bulunması halinde keşif, bilirkişi veya tanık ifadesi alınması gibi işlemlerin yapılabileceği kabul edilmiştir. Delil tespiti ayrı bir dava olmayıp, asıl davaya bağlı ve bu davada kullanılacak bir geçici hukuki koruma işlemidir¹²².

---

¹²⁰ İhtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kurumlarının birbirleri yerine veya karma şekilde kullanılmasına ilişkin uygulamaların eleştirisi için bkz: Özekes, “Hayalî Bir Kurum”, 468-473; İstanbul BAM, 13. HD., 2022/907 E.- 2022/822 K., T. 25.05.2022, www.lexpera.com.tr, E.T.: 22.12.2024; “İhtiyati tedbir ile ihtiyati haciz farklı geçici hukuki koruma sağlayan müesseselerdir. İhtiyati tedbir, genelde dava konusunun el değiştirmesine engel olurken, ihtiyati haciz alacağı teminat altına almaktadır. Bu nedenlerle; ihtiyati haciz gibi ihtiyati tedbir kararı verme olanağı olmadığından itirazcıların itirazının kabulüne karar verilmesi gerekirken reddi doğru olmamış, bu nedenle kararın bozulması gerekmiştir.” Yarg. 11.HD, 2016/8719 E.- 2016/7357 K., T. 19.09.2016, www.lexpera.com.tr, E.T.: 22.12.2024.

¹²¹ Özekes, *Pekcanter Usul*, .2562; Yılmaz vd., *Medeni Usul Hukuku*, 630; Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1299; Birce Arslandoğan, *Medeni Yargılama Hukukunda Delil Tespiti* (İstanbul:On İki Levha Yayıncılık, 2020), 15.

¹²² Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1299.

Delil tespitine başvurulması için inceleme sırası gelmemiş delillerin tespitinin istenmesi ve hukuki yararın varlığı gerekmektedir¹²³. HMK m.400/2'ye göre Özel kanunlarda delillerin tespitine ilişkin özel düzenlemeler bulunması halinde özel kanunun aradığı şartlar uygulanacaktır¹²⁴.

4.4. DİĞER GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR

“Diğer geçici hukuki korumalar” kenar başlıklı HMK m.406’da “*mahkemece, gerekli hâllerde, mal veya haklarla ilgili defter tutulmasına ya da mühürleme işleminin yapılmasına karar verilebileceği*” düzenlenmiştir. Bunlardan başka olarak da özel kanunlarda, farklı hukuk dallarına ilişkin ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz veya delil tespiti mahiyetinde olmayan kendi dallarına özgü geçici hukuki korumalar da kabul edilmiştir¹²⁵.

Aile hukukuna ilişkin geçici önlemler¹²⁶, vesayet hukukuna ilişkin TMK m.420’de düzenlenen geçici önlemler¹²⁷ uygulamada “davalıdır şerhi” olarak anılan çekişmeli haklar şerhi¹²⁸ gibi düzenlemeler kendine özgü geçici hukuki korumalardan olup ihtiyati tedbir niteliğinde değildirler. Özel kanunlardaki geçici hukuki korumalara öncelikle özel kanun hükümleri uygulanır¹²⁹. HMK’nın 389 ilâ 406. maddeleri ancak niteliğine uygun düştüğü ölçüde özel geçici hukukî korumalara kıyasen uygulanabilir.

4.5. ŞİRKETLER HUKUKU UYUŞMAZLIKLARINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALARIN GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

¹²³ Yılmaz, *Himaye*, 1333 vd.; Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2563; Kuru- Aydın, *El Kitabı*, 1300.

¹²⁴ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2564.

¹²⁵ Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2453.

¹²⁶ Erişir, *Geçici Hukuki Koruma*, 273 vd.; Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2453

¹²⁷ TMK m.420’de düzenlenen geçici hukuki korumalar hakkında bkz: Nejat Aday, “Vesayet Hukukunda Geçici Hukuki Korumalar ve Vesayet Tedbir Şerhi Uygulaması” *İstanbul Hukuk Mecmuası*, 77/2 (2019), 813.

¹²⁸ Bkz: Yargıtay 11. HD, 2023/6403 E.-2024/1231 K., 19.02.2024 T., (www.lexpera.com.tr, E.T.: 31.12.2024); Çekişmeli haklar şerhi için ayrıca bkz: Mustafa Serdar Özbek, “Tapu Kütüğüne Şerh Edilen Çekişmeli Hakların Korunmasına İlişkin İhtiyati Tedbir Kararlarının Doğurduğu Tasarruf Kısıtlamaları”, *Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* C.3, 1, 65-91.

¹²⁹ Yılmaz, *Şerh*, 1712.

Uygulamada şirket içi uyumsuzluklarda pay devrinin önlenmesi, şirket malvarlığı üzerine tedbir konulması ve yönetim ve denetim kayyımlığı gibi geçici hukuki korumalara karar verildiği görülmektedir. Bu bölümde bu geçici hukuki korumaların niteliği ve özellikleri üzerinde durulacaktır.

4.5.1. KAYYIMLIK KURUMU

TMK m.403'te kayyımın, belirli işleri görmek veya malvarlığını yönetmek için atanabileceği düzenlenmiştir. TMK m.426'da temsil ve m.427'de yönetim kayyımlığı olmak üzere iki başlık altında düzenlenmiştir. Bunlar dışında özel kanunlarda da kayyımlığa ilişkin özel düzenlemeler bulunmaktadır. İİK mülga m.179/a'da yönetim kurulunun işlemlerinin denetlenmesi ve onaylanması için atanan ve Ceza Muhakemesi Kanunu m.133'te koruma tedbiri olarak denetim veya onay kayyımı olarak anılan kayyımlık müessesesi de bulunmaktadır¹³⁰. Bu iki düzenleme denetim kayyımlığı kurumunun da kanun koyucu tarafından kendine özgü durumlarda kabul edildiğini göstermektedir. Yine İİK m.306/2'de konkordato yargılamasında, konkordatonun tasdikinden sonra şirket tarafından yükümlülüklerin yerine getirilmesini sağlamak için gerekli gözetim, yönetim ve tasfiye tedbirlerini almakla görevli bir kayyım tayin edilebileceği düzenlenmiştir¹³¹.

Kayyımlığın, TTK kapsamında, normatif dayanakları ise oldukça sınırlıdır. TTK m.412'de genel kurulun toplanmasını isteyen pay sahiplerinin diğer şartlar da olduğu takdirde mahkemeye başvurusu üzerine mahkemenin genel kurulu toplamakla sınırlı olmak üzere kayyım atayabileceği düzenlenmiştir. TTK m.530 ve 636/2 kapsamında organ yokluğu nedeniyle fesih davası açıldığı takdirde mahkemenin gerekli önlemler kapsamında şirkete kayyım atayabileceği de doktrin tarafından kabul edilmektedir.

¹³⁰ CMK uyarınca koruma tedbiri olarak şirket yönetimine atanan kayyım için bkz.: Abdurrahman Burak Karahan, *Şirket Yönetimi İçin Kayyım Tayini (CMK m. 133)* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021).

¹³¹ İİK m.306/2 uyarınca konkordatonun tasdikinden sonra atanan kayyım hakkında ayrıntılı bilgi için bkz.: Nurullah Bal, "Adi Konkordato Çerçevesinde 'Kayyım'", *Necmettin Erbakan Hukuk Fakültesi Dergisi*, 4/2 (2021), 390-414; Tahsin Mavzer, "Adi Konkordatonun Yerine Getirilmesi Amacıyla Atanan Kayyım", *Adalet Dergisi* 68 (2022), 535-571.

Şirket içi uyuşmazlıklarda, yargılama sırasında şirkete temsil kayyımı, yönetim kayyımı ve denetim/onay kayyımı atandığı görülmektedir¹³². Bu bölümde adı geçen kurumlar ve nitelikleri incelenecektir.

4.5.2. TEMSİL KAYYIMLIĞI VE NİTELİĞİ

Anonim ortaklıklar, yönetim kurulu; limited şirketler müdürlerce temsil edilirler. Bu temsilciler, ortaklık iradesinin vücut bulduğu genel kurul tarafından seçilirler. Yönetim kurulu üyeleri aleyhine ortaklık tarafından dava açılması veya yönetim kurulu üyeleri tarafından ortaklığa dava açılması gibi durumlarda yönetim kurulu üyelerinin menfaati ile şirketin menfaati çatışabilir. Benzer şekilde, yönetim kurulu üyelerinin tamamının haklı sebeple fesih davası açması halinde taraflar aynı kişiler tarafından temsil olunacaktır. Bu halde yönetim kurulu üyeleri ile şirket arasında menfaat çatışması hali oluşacaktır. Şirketin, menfaat çatışmasının doğduğu uyuşmazlıklarda temsili için, bir temsil kayyımına ihtiyacı doğabilir.

TTK'da anonim ve limited şirkete temsil kayyımlığı atanmasına ilişkin düzenleme yoktur. Tüzel kişiler için ihdas edilen düzenlemeler TTK m.126 yollamasıyla sermaye ortaklıklarına da uygulanabilecektir. Temsil kayyımlığının düzenlendiği TMK m.426'da yasal temsilci ile küçüğün veya kısıtlının menfaatinin çatışması durumunda istem üzerine veya re'sen temsil kayyım atanabileceği düzenlenmiştir. Doktrinde TMK m.426 düzenlemesinin anonim ve limited şirketlere kıyasen uygulanabileceği kabul edilmektedir¹³³. Yargıtay da temsil kayyımı atanmasını ihtiyati tedbir olarak değerlendirmektedir¹³⁴.

¹³² Sulu, *Menfaat*, 218.

¹³³ Mustafa Alper Gümüş, *Türk Medeni Hukukunda Kayyımlık* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2016), 22 vd.; Ersin Çamoğlu, "Anonim Ortaklığa Yönetim Kayyımı Atanması", *İstanbul Barosu Dergisi* 91/5 (Eylül 2017), (Anılış: Çamoğlu, *Kayyım*), 18 vd.; Keçecioğlu, *Anonim Şirkette Kayyımlık*, 93 vd; Sulu, *Menfaat*, 220; Aynı yönde bkz.: Ankara BAM 21. HD., 2024/416 E., 2024/455 K., 20.03.2024 T., Ö.A.

¹³⁴ "Dosya içinde karar örneği bulunan Bursa 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin 2011/87 E. sayılı ilamı uyarınca davalı şirkete ihtiyati tedbir mahiyetinde, temsil kayyımı atandığı anlaşılmaktadır. Buna karşın eldeki davada davacı tarafça istem, davalı şirkete yönetim kayyımı atanmasına ilişkin olup, adı geçen mahkemece verilen kararın geçici mahiyette olduğu ve eldeki davaya ilişkin uyuşmazlığı giderici vasıfta bulunmadığı açıktır." Yarg. 11. HD., 2011/7398 E., 2012/14892 K., 03.10.2012 T.; Aynı yönde bkz.: Yarg. 11. HD., 2013/3073 E., 2013/5482 K. 20.03.2013 T., www.lexpera.com.tr, E.T.: 30.06.2025.

İhtiyati tedbir yalnızca davanın taraflarınca istenebilecektir. Yönetim kurulu üyelerinin tamamı tarafından şirkete dava açılması halinde, davacılar ve şirket aynı kişiler tarafından temsil edilecektir. Menfaat çatışması halinin, davacılar tarafından ileri sürülerek temsil kayyımı atanması isteminde bulunulması olası değildir. Yönetim kurulu davada şirketi de temsil edeceğinden, şirketin de temsil kayyımı atanmasını istemesi mümkün olmayacaktır. Temsil kayyımlığı atanmasının ihtiyati tedbir olarak kabulü halinde mahkeme re'sen temsil kayyımı atayamayacağından, şirkete temsil kayyımı atanması mümkün olmayacaktır. Bu durumda uygulamada ortaya çıkan sorun giderilmeyecektir. Temsil kayyımlığına ilişkin TMK m.426 düzenlemesine kıyasen mahkemece re'sen temsil kayyımı atanabileceği görüşündeyiz. Bununla birlikte; şirket içi uyuşmazlıklarda yöneticiler ile şirketin menfaatinin çatışması halinde, şirkete temsil kayyımı atanmasının özel olarak TTK'da düzenlenmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Mahkemece temsil kayyımı atanması gerektiğine ilişkin düzenleme önerimiz ile, yönetim kurulunun tamamının şirkete dava açmış olması halindeki belirsizlik ortadan kaldırılacak ve uygulama birliği sağlanmış olacaktır.

4.5.3. YÖNETİM KAYYIMLIĞI VE NİTELİĞİ

TMK m.427/4'de “*gerekli organlarından yoksun kalan ve yönetimi başka yolla sağlanamayan tüzel kişiye vesayet makamı tarafından yönetim kayyımı atanacağı*” düzenlenmiştir. Yönetim kayyımı, hem şirketin devamı için gerekli işlem ve kararları almak hem de şirketi temsil etmekle görevlidir. Anonim ve limited şirketlerde mahkemece şirkete yönetim kayyımı atanması şirketin yönetim kurulunun (limited şirketlerde müdürlerin) görevinin geçici olarak sona ermesi ile şirketin tüm temsil ve idaresinin kayyım tarafından yerine getirilmesi anlamına gelmektedir.

Doktrinde bir görüş, kötü yönetim halinde, TMK m.427/4 kapsamında anonim şirkete kayyım atanması için mahkemeye başvurulabileceğini savunurken¹³⁵, diğer bir görüş ise anonim şirkete yalnızca TTK m.530 kapsamında görülmekte olan organ yokluğu

---

¹³⁵ Oruç Hami Şener, *Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017) (Anılış: Şener, *Limited Ortaklıklar*), 959; Tamer Bozkurt, “Yönetimsel Yetersizlikler Nedeni ile Anonim Şirketlere TMK m. 427/4 Gereğince Yönetim Kayyımı Atanması Sorunsalı.” *Tüzel Kişilik Penceresinden Anonim Ortaklık Sempozyumu*, ed. Havva Karagöz vd. (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021), (Anılış: Bozkurt, *Kayyım*) 312.

nedeniyle fesih davası sırasında ve yönetim organının fiilen olmadığı durumda yönetim kayyımı atanabileceğini, bunun dışında kayyım atanamayacağını savunmaktadır¹³⁶. Yargıtay içtihatları ise organ yokluğunun şirketin feshine sebep olabileceği gerekçesiyle organı olmayan şirkete yönetim kayyımı atanması için mahkemeye başvurulabileceği yönündedir¹³⁷.

Anonim şirket yönetim kurulunun üyelerinin mahkeme kararıyla görevden alınmasına ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Limited şirket müdürlerinin ise haklı sebeplerin varlığı halinde açılacak dava ile görevden alınabilecekleri kabul edilmiştir (TTK 630/2). Kanunda, şirketi temsil ve idare eden yöneticilerin seçilmeleri ve azli, genel kurulun devredilemez görev ve yetkilerinden birisi olarak belirlenmiştir. Böylelikle anonim şirket yönetimine mahkemenin müdahalesini sınırlandırmıştır¹³⁸. Nitekim şirketlerin genel kurulca seçilmiş, şirket ve piyasa şartlarını bilen yöneticilerle yönetilmesi esastır. Gerçekten de yönetim organından mahrum kalan şirketin TTK m.410/2 kapsamında mahkeme kararıyla genel kurulunun toplanması ve yöneticilerini belirlemesi mümkündür. TTK m.411 ve m.412 uyarınca yapılan başvuru üzerine, mahkemenin yetkilendireceği kayyım aracılığıyla genel kurulun toplanması ve yönetim kurulunun görevden alınması ve yenilerinin seçimi mümkündür. Kanun koyucu anonim ve limited şirketlerin uzun süreden beri yönetim organından mahrum kalması halinde ise TTK m.530 ve m.636/2 kapsamında şirkete organ yokluğunun giderilmesi için süre verileceği, verilen sürede organ teşkilinin sağlanmaması halinde şirketin feshine karar verileceğini düzenlemiştir. Nitekim TTK m.530 ve m.636/2’de ‘organ’ kavramı ile esas olarak şirketin yönetim organı kastedilmektedir¹³⁹. Bu bakımdan TTK sistematğinde genel kurulun toplanarak yönetim boşluğunun giderilmesi için TTK m.411 ve m.412 kapsamında alternatif hükümlerin düzenlendiği, organ yokluğu nedeniyle açılan fesih davasında yönetim organının teşkilinin sağlanması için gerekli tedbirleri alma yetkisini mahkemeye verdiği dikkate alındığında kanun koyucunun iradesinin şirketlerdeki yönetim boşluğunun giderilmesinin TTK

---

¹³⁶ Şükrü Yıldız, *Makalelerim* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018), (Anılış: Yıldız, *Kayyım*), 866; Çamoğlu, *Kayyım*, 20 vd.; Kuru, *Temsil*, 115-116.

¹³⁷ Yarg. 11. HD., 2018/4319 E., 2019/5759 K., 24.09.2019 T., www.lexpera.com.tr, E.T.: 30.06.2025;

¹³⁸ “Somut olayda şirketin organlardan yoksun kalınması ve yönetimin başka yoldan sağlanamaması durumunun gerçekleştiğinin taraflarca kanıtlanamadığı anlaşıldığından, ilk derece mahkemesince bu talep yönünden de davanın reddi yerinde görülmüştür.” İzmir BAM, 11. HD., 2022/891 E. 2025/24 K., 09.01.2025 T.

¹³⁹ Ünal Tekinalp vd., *Ortaklıklar II* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2021), (Anılış: Tekinalp, *Ortaklıklar II*) N.1561/353.

içerisindeki hükümlerle giderilmesi yönünde olduğunun kabulü gerekmektedir¹⁴⁰. Bu itibarla kanaatimizce, TMK m.427/4 kapsamında müstakil bir talep olarak anonim ve limited şirketlere kayyım atanması istenemeyeceği gibi kötü yönetim gibi iddialar ile de kayyım atanması istenemeyecektir¹⁴¹.

Doktrinde, organ yokluğu nedeniyle fesih davasında şirkete yönetim kayyımı atanabileceği kabul edilmektedir¹⁴². Ancak yönetim kayyımı atanması için şirkette mutlaka yönetim organının bulunmaması gerekmektedir¹⁴³. Bir görüş organ yokluğu nedeniyle fesih davasında atanan yönetim kayyımının şirketler hukukuna özgü geçici hukuki koruma olduğunu savunmaktadır¹⁴⁴. Kendine özgü geçici hukuki korumalardan bahsedilebilmesi için kanun koyucunun geçici hukuki korumayı özel olarak düzenlemiş olması gerekmektedir. TTK'da ise yönetim kayyımlığına ilişkin özel bir hüküm yoktur. TTK m.530 gerekçesinde, mahkemenin alabileceği geçici önlemler belirtilirken 'kayyım' atanabileceği belirtilmiş ise de bu kayyımın atanması şartları, yetki ve görevleri, niteliği kanunda veya gerekçede ayrıca özel olarak belirtilmemiştir.

Şirkete tedbiren yönetim kayyımı atanması, uygulama içerisinde, şirket içi menfaat ihtilaflarından doğan davalarda bir ihtiyaca karşılık doğmuştur. TTK sistematığında yer almasa da HMK m.390 düzenlemesinin hâkime verdiği 'her türlü tedbire karar verebilme' yetkisi dahilinde gelişmiştir. Hâkimin vereceği tedbir kararında diğer kanunlarda düzenlenen kendine özgü geçici hukuki koruma kurumlarından yararlanması mümkündür. Ancak kendine özgü geçici hukuki korumanın başka bir uyumsuzlukta kullanılması halinde artık bu geçici hukuki korumanın ihtiyati tedbir mahiyetinde olduğunun kabulü gerekmektedir. Bu bakımdan yönetim kayyımlığının ihtiyati tedbirin özel bir görünüş

¹⁴⁰ Yargıtay da bir kararında bu hususu vurgulamıştır: Yarg. 11. HD, 2016/7714 E., 2018/1804 K., T. 08.03.2018, www.lexpera.com.tr, E.T.: 30.06.2025.

¹⁴¹ Aynı yönde bkz.: Yarg. 11. HD., 2018/3092 E., 2019/4430 K., 17.06.2019 T.; www.lexpera.com.tr, E.T.: 30.06.2025; Yarg. 11. HD., 2014/4548 E., 2015/2472 K., 24.02.2015 T., www.lexpera.com.tr, E.T.: 30.06.2025; İstanbul BAM 43. HD., 2024/592 E., 2024/612 K., 25.04.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

¹⁴² Çamoğlu, *Kayyım*, 20 vd.; İsmail Cem Soykan, *Anonim Ortaklıklarda Organ Yokluğu* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2012), 265; Zehra Sanem Yılmaz, *Sermaye Şirketlerinde (Anonim ve Limited Şirketlerde) Geçici Hukuki Korumalar* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2010), 135; Şener, *Limited Ortaklıklar*, 958; Aynı yönde bkz.: Ankara BAM 21. HD., 2024/416 E., 2024/455 K., 20.03.2024 T., Ö.A.

¹⁴³ Nitekim Yargıtay da TTK m.530 uyarınca görülen davalarda yönetim kayyımı atanabilmesi için mutlaka seçilmiş yöneticilerin mevcut olmamasını aramaktadır. Yarg. 11. HD, 2017/2553 E., 2018/8029 K., T. 18.12.2018, www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

¹⁴⁴ Burak Keçecioglu, "Yargıtay Kararları Işığında Anonim Şirketin Organ Yokluğu Sebebiyle Feshi Davasında Şirkete Tesis Edilen Yönetim Kayyımlığına İlişkin Yargılamanın Medeni Yargı Kapsamında Değerlendirilmesi", *Kırklareli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1/2, 421.

biçimi olduğu kanaatindeyiz¹⁴⁵. Şirkete yönetim kayyımı atanmasıyla hâkim tarafından taraflar arasındaki hukuki ilişki düzenlediğinden yönetim kayyımı atanması, tür olarak da düzenleyici bir ihtiyati tedbirdir.

Yönetim kayyımı tedbirinin şirket içi ihtilaflara ilişkin genel kurulun iptali, haklı sebeple fesih, limited şirketlerde müdürün haklı sebeple azli ve haklı sebeple çıkma davalarında uygulanıp uygulan(a)mayacağı meselesi ise ileride her şirket içi uyuşmazlık için ayrıca incelenecektir.

4.5.4. DENETİM KAYYIMLIĞI VE NİTELİĞİ

Esas olarak mülga iflasın ertelenmesi kurumu ve CMK m.133'te düzenlenen denetim kayyımlığına ilişkin TTK'da bir düzenleme bulunmamaktadır. Denetim kayyımlığı, herhangi bir organ boşluğu olmayan bir şirkette, şirket yönetimi görevden alınmaksızın bir kısım iş ve işlemlerinin mahkemece atanan kayyımın onayına bağlanması anlamına gelmektedir¹⁴⁶. Şirketler hukuku uyuşmazlıklarında denetim kayyımı atanması, uygulamadaki ihtiyaçlar doğrultusunda gelişmiştir. Pay sahipleri arasındaki ihtilaf dahilinde ortaya çıkabilecek fesih, tasfiye, azil, çıkma davalarında şirket varlıklarının ve şirket işleyişinin korunması, dava sonundaki hakkın elde edilmesi bakımından önem arz etmektedir. Şirket yönetiminin iş ve işlemlerinin taraflar ve şirket menfaati doğrultusunda denetlenmesi, şirketin içinin boşaltılmasının engellenmesi ihtiyacı sonucu dava sırasında şirkete denetim kayyımı atanabileceği kabul edilmelidir.

Şirkete denetim kayyımı atanması geçici hukuki koruma mahiyetindedir. Denetim kayyımlığı kurumu TTK ve TMK'da özel olarak düzenlenmemiş, atanmasına ilişkin usul ve esaslar özel olarak kanunda belirtilmemiştir. Kanaatimizce şirket içi uyuşmazlıklar için ortaya çıkışı ve gelişmesi hukukun farklı bir disiplininin yararlanmasıyla oluşmuştur. Bu

¹⁴⁵ Yıldız, Kayyım, 98; Bozkurt, *Kayyım*, 297-298; Yönetim kayyımının şirketler hukukuna özgü bir geçici hukuki koruma olduğu görüşü için bkz.: Keçecioğlu, *Anonim Şirkette Kayyımlık*, 181 vd.

¹⁴⁶ Keçecioğlu, *Anonim Şirkette Kayyımlık*, 62; Kuru, *Temsil*, 126; Gizlem Turan, *Anonim Şirketler Hukukunda İbra* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2023), 121; Karahan, *Şirket Yönetimi İçin Kayyım Tayini (CMK m. 133)*, 85 vd.; Ahmet Battal, "Kayyım Denetiminde Anonim Şirket", *Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi* 2/1 (Haziran 2016), 25; Murat Şahin- Ufuk Kula, "Limited Şirketin Haklı Sebeple Feshi Davalarında, Geçici Hukuki Korumalar ile Çıkarma Kararlarının Uygulanmasına Dair Güncel Sorunlar ve İlgili Yargıtay Kararları", *Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Sempozyumu II Ve Makaleler: Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Başkanı Merhum Mehmet Kılıç'a Armağan*, ed. Tekin Memiş vd. (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020), 269.

bakımdan şirkete denetim kayyımlığı tesisi ihtiyati tedbir mahiyetinde olup tek yasal dayanağı da HMK m.391 kapsamında hâkime verilen “uyuşmazlık konusu ile ilgili her türlü tedbire karar verebilme” yetkisidir¹⁴⁷. Tedbir kararlarının maddi ve hukuki denetim mercii olan istinaf mahkemeleri de şirkete denetim kayyımı atanmasını ihtiyati tedbir olarak değerlendirmektedir¹⁴⁸.

Denetim kayyımı atanmasıyla mevcut yöneticilerin görevleri sona ermeyecek, ancak yapacakları belirli iş ve işlemler mahkemenin onayına tabi tutulacaktır. Mahkemece, ihtiyati tedbir olarak şirkete denetim kayyımı atanmasına karar verilmesi halinde denetim kayyımının görevleri tereddüde yer verilmeyecek şekilde belirtilmelidir¹⁴⁹. Denetim kayyımının şirket yöneticilerinin bir kısım işlemlerine onay vermekten kaçınması halinde şirket tarafından söz konusu ret işlemine karşı kayyımı atayan mahkemeye gerekçeleriyle birlikte itirazda bulunmaları mümkündür. Şirkete denetim kayyımı atanması halinde kayyıma ödenecek ücret şirket tarafından karşılanacaktır¹⁵⁰.

Belirtmemiz gerekir ki şirket içi uyuşmazlıklar dışında, üçüncü kişilerin açtığı davalarda (organ yokluğu nedeniyle fesih davası hariç) şirkete denetim kayyımı atanması

¹⁴⁷ “Denetim kayyımı atanması yönündeki kararlar, genel ihtiyati tedbir kararlarının bir alt kümesini oluşturmakta olup, üst düzenleme olan ihtiyati tedbir kararının yerine getirilmesine yönelik genel kuraldan yararlanmak suretiyle niteliğine uygun şekilde infazının sağlanması gerekir.” İstanbul BAM, 12. HD., 2018/159 E., 2018/549 K., 10.05.2018 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

¹⁴⁸ Birçokları yerine bkz.: Antalya BAM, 11. HD., 2022/1187 E., 2022/979 K., 05.07.2022 T.; İstanbul BAM, 13. HD., 2025/790 E., 2025/732 K., 02.05.2025 T.; Ankara BAM, 21. HD., 2023/1938 E., 2024/89 K., 17.01.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

¹⁴⁹ Denetim kayyımının görevlerinin belirlenmesi ve niteliğine ilişkin istinaf kararı için bkz.: İstanbul BAM, 43. HD., 2021/2128 E. 2021/1653 K., 30.12.2021 T. www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025; “Mahkemenin yönetim kurulunun davalı şirkete ait taşınmazların satılması, ipotek verilmesi ve taşınmazların aynına ilişkin diğer tasarruf işlemlerde bulunmasının denetim kayyımının iznine tabi tutulmasına, karar verilmesiyle yetinilmesi gerekirken bunun yanında denetim kayyımına şirket denetimiyle ilgili görevler verilmesi doğru olmamıştır.” İstanbul BAM, 43. HD., 2022/525 E., 2022/370 K., 31.03.2022 T.; www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

Denetim kayyımının yetkisine ilişkin başka bir örnek için bkz.: “Davalı şirketin rutin işleyişini engellemek kaydıyla, davalı şirket yönetiminin davalı şirketi borçlandırıcı ve malvarlığını azaltıcı işlemlerinin denetim kayyımının onayına tabi tutulmasına” Konya BAM, 6. HD., 2024/205 E., 2024/666 K., 26.03.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

¹⁵⁰ Limited şirket ortaklığından haklı sebeple çıkma davasında atanan denetim kayyımının ücretinin şirket tarafından ödenmesi gerektiğine ilişkin istinaf mahkemesi kararı için bkz.: “Somut olayda dosya kapsamındaki belge ve bilgilere göre davacının davalı şirket ortağı ve hissedarı olduğunun anlaşıldığı, buna göre teminat şartı aranmaksızın dahi ihtiyati tedbir kararı verilebileceği, mahkemenin dava dilekçesinde belirtilen dava değeri üzerinden teminat almasında, davalı şirkete denetim kayyımı atanmış olmasına göre kayyım ücretinin şirket tarafından ödenmesine karar vermesinde de usul ve yasaya aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır” Antalya BAM, 11. HD., 2021/2318 E. 2021/1656 K., 08.10.2021 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

mümkün değildir¹⁵¹. Bu anlamda kayyımlık tedbiri yalnızca şirket içi uyuşmazlıklarda söz konusu olabilecektir. Denetim kayyımlığının hangi şirket içi ihtilafta hangi şartlar dahilinde atanacağı ileride çalışmamız konusu davalar için ayrı ayrı değerlendirilecektir.

4.5.5. ŞİRKET PAYLARI ÜZERİNE TEDBİR KONULMASI

Pay sahiplerinin arasında veya üçüncü kişiler ile pay sahipleri arasında şirket paylarının aidiyeti konusunda ihtilaf olması muhtemeldir. Şirket paylarının kendi adına tescil edilmesi gerektiğini iddia eden davacı tarafından sicilde veya pay defterinde gözükten pay sahibine karşı açacağı dava ile payların kendi adına tescili isteminde bulunulabilecektir. Mahkemenin dava sonuçlanana kadar payların üçüncü kişilere devrinin engellenmesi için paylar üzerine tedbir koyması mümkündür¹⁵². Bu durum için TTK'da düzenlenen özel bir hüküm olmadığından payların devrinin tedbiren engellenmesi ihtiyati tedbir mahiyetindedir.

Uygulamada özellikle eşler arasındaki malvarlığının tasfiyesi, muris muvazaası, inancılı işlem gibi hukuki nedene dayalı davalarda payların üzerine tedbir konulduğu bilinmektedir¹⁵³. İhtiyati tedbire esas olan hakkın varlığı şartı kapsamında şirket paylarına ancak uyuşmazlık konusu payların aidiyeti söz konusu ise tedbir konulabilir. Örneğin

---

¹⁵¹ Ankara BAM, 21. HD., 2024/1413 E., 2024/1159 K., 31.10.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

¹⁵² İsmail Gökhan Esin, "Pay Alım ve Satım Opsiyonları ve Hükümleri." *Prof. Dr. Hamdi Yasaman'a Armağan*, ed. H. Ercüment Erdem vd. (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017), 304.

¹⁵³ "Zira, davacının mirasçı sıfatı ve murisin hisse devrine dair belgelerin dosyaya sunulduğu açık olmakla, bu aşamada yaklaşık ispat ve mevcut durumda meydana gelebilecek değişikliğin hakkın elde edilmesini önemli derecede zorlaştırabilecek olması koşullarının bulunduğu, HMK'nun 389 ve devamı maddelerinde tedbirin uyuşmazlık konusu hakkında verilebileceğinin düzenlendiği, davanın konusunun şirket hisseleri olup hisseler üzerinde 3. şahıslara devrinin önlenmesi bakımından ihtiyati tedbir kararı verilmesi gerekirken bu talebin reddinin doğru olmadığı açıktır. Bununla birlikte, şirket banka hesapları ve çek defterleri üzerinde konulacak bir ihtiyati tedbirin şirketin amacı kapsamındaki faaliyetlerinin yürütülmesine engel olacağı gözetilerek, bu istemin reddinde bir isabetsizlik görülmemiştir. Şirket taşınır ve taşınmaz malvarlığı bakımından yapılan değerlendirmede ise; yine şirket malvarlığı eldeki davada uyuşmazlığın konusu olmadığından bu talebin reddinde isabetsizlik görülmemiş, yine şirkette organ eksikliği bulunmamasına ve mevcut delillere göre kayyım atanma koşulları da oluşmadığından bu talebin reddinde de bir isabetsizlik olmadığı kanaatine varılmıştır" İzmir BAM, 20. HD., 2024/1064 E., 2024/952 K., 12.06.2024 T. www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

sorumluluk davasının konusu para alacağının tahsili olduğundan, yönetim kurulu üyesinin şirketteki payı üzerine tedbir konulmamalıdır¹⁵⁴.

Limited şirkette pay üzerine tedbir ticaret siciline bildirimle gerçekleşebilecektir. Borsaya kote anonim şirketler MKK'ya bildirimde bulunulması suretiyle tedbir kararı icra edilir¹⁵⁵. Borsaya kote olmayan anonim şirketler için ise ihtiyati tedbir kararının pay defterine işlenmesi için şirkete bildirim yapılması gerekmektedir.

---

¹⁵⁴ Sorumluluk davasında paylar üzerinde tedbir isteminin değerlendirildiği BAM kararı için bkz.: “İlk derece mahkemesince, davalının şirket hisselerinin uyumsuzluk konusu olmadığı gerekçesiyle ihtiyati tedbir isteminin reddine karar verilmiştir. Yargılamanın bulunduğu aşama ve delil durumu değerlendirildiğinde, davada şirket hisselerine tedbir konulması hususunda yaklaşık ispat koşulu yerine getirilmediğinden mahkemece verilen kararda bir isabetsizlik görülmemiştir.” İzmir BAM, 11. HD., 2024/1291 E. 2024/1785 K. 21.10.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

¹⁵⁵ Bkz.: Sermaye Piyasası Kanunu m.13

II. BÖLÜM: SERMAYE ŞİRKETLERİNDE ŞİRKET İÇİ UYUŞMAZLIKLAR

1.SERMAYE ŞİRKETLERİNDE ŞİRKET İÇİ UYUŞMAZLIKLAR

Sermaye şirketleri çeşitli menfaat gruplarını içinde barındırır. Bunlar; pay sahipleri, yönetim kurulu üyeleri, şirket, çalışanlar, alacaklılar ve devlet olarak sınıflandırılabilir¹⁵⁶. Menfaatleri diğerleri tarafından ihlal edildiğini düşünen gruplar, çeşitli hukuki yollara başvurabilmektedir. Çalışmamızda şirket içi menfaat gruplarının arasındaki ihtilaflar inceleneceğinden diğer ihtilaflar çalışmamız kapsamı dışındadır.

Sermaye şirketlerinin yönetilmesinde çoğunluk ilkesi benimsendiğinden, çoğunluk pay sahiplerinin iradesi doğrultusunda şirket yönetilmektedir¹⁵⁷. Hâkim hissedarların şirket iradesine dönüşen kararları doğal olarak azınlık pay sahiplerini de etkilemektedir. Taraflar arasındaki fikir ayrılıklarının kaçınılmaz bir sonucu olarak da çoğunluk ile azınlık arasında ve azınlık ile yönetim kurulu arasında ihtilaflar çıkmaktadır¹⁵⁸.

Sermaye şirketlerinin kuruluş amacı kâr elde edilmesi ve bu kârın ortaklara belli hesap dönemlerinde dağıtılmasıdır¹⁵⁹. Buna göre bir veya birden fazla kişi belirli mal varlıklarını “ortaklık” lehine terk ederek, ortaklığın yapacağı iktisadi faaliyet neticesinde kâr elde etmeyi amaçlarlar. Pay sahiplerinin şirketten kâr payı ve tasfiye payı alma hakları uyarınca şirketin başarısı ile elde edecekleri gelir doğru orantılıdır¹⁶⁰. Kanun koyucu tarafından pay sahipliği haklarının etkin şekilde kullanılması, yatırımcıların korunması ve teşvik edilmesi, yönetme yetkisinin azınlık aleyhine fırsatçı şekilde kullanmasını engellemesi gibi sebeplerle pay sahipliği haklarını düzenlemiştir¹⁶¹.

¹⁵⁶ Ünal Tekinalp vd., *Ortaklıklar Hukuku I* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2025) 316.

¹⁵⁷ Tekinalp vd., *Ortaklıklar I*, 316; Onur Zorluer, *Anonim Şirketlerde Azınlık Haklarının Kötüye Kullanılmasına Karşı Çoğunluğun Korunması*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2021), 23 vd.; Erdoğan Moroğlu, *Makalelerim* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2010), 94; Fatih Bilgili- Ertan Demirkapı, *Şirketler Hukuku* (Bursa: Dora Yayıncılık, 2013) (Anılış: Bilgili-Demirkapı, Şirketler), 215.

¹⁵⁸ Oğuz İmregün, *Anonim Şirketlerde Pay Sahipleri Arasında Umumî Heyet Kararlarında Doğan Menfaat İhtilafları ve Bunların Çareleri*, (İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1962), 1 vd.

¹⁵⁹ Bilgili-Demirkapı, *Şirketler*, 207.

¹⁶⁰ Feyzan Hayal Şehirali Çelik vd., *Anonim Şirketler Hukuku C.2/1* (Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2024), 51.

¹⁶¹ Azınlık paysahiplerinin korunması ihtiyacı ve sebepler hakkında ayrıntılı bilgi için bkz: Abdurrahman Kayıklık, “Anonim Şirkette Azınlığın Korunması: Kim İçin, Neden Ve Nasıl Bir Koruma?”, *İstanbul Hukuk Mecmuası* 80/2 (Temmuz 2022), 407-453.

Azlık veya azınlık olarak ifade edilen pay sahipliği oranı halka açık şirketlerde sermayenin yirmide biri, halka kapalı şirketlerde sermayenin onda birinden ibarettir. Pay sahibinin bazı haklarını kullanması için asgari bir pay sahipliği oranı öngörülmemişken bazı hakları kullanabilmesi için ise azlık oluşturması gerektiği düzenlenmiştir. Örneğin, genel kurula katılma hakkı bireysel pay sahipliği hakkıdır ancak genel kurulda finansal tabloların görüşülmesinin ertelenmesini isteme hakkı bir azlık hakkıdır¹⁶².

Sermaye şirketlerinde azınlık ve hâkim pay sahiplerinin menfaatleri, birbirlerinin ve kimi zaman ise şirketin menfaatleri ile çatışabilmektedir. Örneğin azlığın, bilgi alma ve inceleme haklarını şirketin menfaati aleyhine kullanmaları yasaklanmıştır (TTK 437/3)¹⁶³. Böyle bir durumda azlık pay sahibi ile şirketin (ve dolayısıyla hâkim pay sahiplerinin) menfaatleri çatışmaktadır.

Çatışan menfaatler ise yargıya taşınmakta ve şirket içi uyuşmazlıklar olarak kendilerini göstermektedir. Çalışmamız konusunu oluşturan davalar şunlardır: Genel kurul kararlarının iptal ve butlanı (TTK m.445 vd.); haklı sebeple fesih (TTK m.531, m.636/3); limited şirket müdürünün haklı sebeple azli (TTK m.630); limited şirket ortaklığından haklı sebeple çıkma (TTK m.638/2). Aşağıda bu davalar ve özellikleri incelenecektir.

1. GENEL KURUL KARARLARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ VE İPTALİ DAVALARI

Genel kurul, şirketin karar organıdır¹⁶⁴. Şirketin yönetilmesi, pay sahiplerinin bilgilendirilmesi ve pay sahipliği haklarının kullanılması açısından genel kurulda alınan kararlar ayrı bir önemi haizdir. TTK m. 422’de genel kurulda alınan kararların, toplantıya katılıp olumsuz oy veren veya toplantıda bulunmasa dahi tüm pay sahiplerini bağlayacağı düzenlenmiştir. Bu bakımdan genel kurul kararları tüm pay sahipleri açısından geçerli ve

---

¹⁶² TTK m.420’de düzenlenen, azınlığın finansal tabloların ve buna bağlı konularının görüşülmesinin ertelenmesi hakkı TTK m.617/3 atfıyla limited şirketlerde de kıyasen uygulanacağına ilişkin bkz: İstanbul BAM, 14. HD., 2019/493 E.- 2021/244 K. sayı 25.02.2021 T., www.lexpera.com.tr, E.T.: 16.02.2025; Aynı yönde bkz: Yarg. 11.HD , 2019/4620 E. 2021/5396 K., 29.06.2021 T., www.lexpera.com.tr, E.T.: 16.02.2025.

¹⁶³ Rıfat Cankat, *Anonim Ortaklıklar Hukukunda İlişkili Taraf İşlemleri* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2022), 143.

¹⁶⁴ Genel kurulun üst organ olduğu görüşü için bkz: Hasan Pulaşlı, *Şirketler Hukuku Şerhi Cilt I* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2018), 829; Karşı yönde bkz: Tekinalp vd., *Ortaklıklar I*, 529.

bağlayıcıdır. TTK m. 622 uyarınca “anonim şirket genel kurul kararlarının butlanına ve iptaline ilişkin hükümleri, kıyas yoluyla limited şirketlere de” uygulanacaktır.

Genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü üç farklı yaptırım türü ile ortaya çıkmaktadır. Bunlar; yokluk, butlan ve iptal yaptırımlarıdır. Bu bölümde genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü davaları, bu davalarla korunan hukuki menfaat incelenecektir.

1.1.GENEL KURUL KARARLARININ YOKLUĞUNUN VE BUTLANININ TESPİTİ DAVALARI

Genel kurul kararlarının yokluk halleri TTK’da ayrıca düzenlenmemiştir. Genel kurul kararının iki kurucu unsuru bulunmaktadır: (i) Toplantı, (ii) karar¹⁶⁵. Genel kurul kararlarının unsurlardan birisinin mevcut olmaması halinde karar hiç doğmamış sayılacak ve genel kurul kararlarının yokluğu söz konusu olacaktır¹⁶⁶. Örneğin; genel kurulun yetkili kişiler dışındaki kişiler tarafından toplantıya çağırılması; bakanlık temsilcisinin olması gerektiği halde olmadan anonim ortaklık genel kurulunun yapılması, pay sahibi olmayan kişiler tarafından karar alınması gibi genel kurulun toplanması veya karar alma sürecindeki şekle aykırılıklar halinde genel kurulda alınan kararlar yokluk yaptırımı ile karşı karşıya kalacaktır¹⁶⁷.

Yokluk ve butlan yaptırımlarında, netice yönünden olmamakla birlikte nedenleri yönünden farklılıklar bulunmaktadır. Yokluk halinde alınan kararların özü itibariyle değil şekil itibariyle geçersizliği; butlanda ise konusu ve içeriği itibariyle hükümsüzlüğü söz konusudur.¹⁶⁸

TTK m.447’de “genel kurulun pay sahibinin, genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanundan kaynaklanan vazgeçilemez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran, pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran, anonim şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin

¹⁶⁵ Bilgili-Demirkapı, *Şirketler*, 343; Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 32 vd.

¹⁶⁶ İsmail Kırcı vd., *Anonim Şirketler Hukuku C.2/2* (Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2016) 4-5; Bilgili-Demirkapı, *Şirketler*, 343.

¹⁶⁷ Hasan Pulaşlı, “Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi”, *İÜHFM C. 71/ 2* (2013), 340; Tekinalp vd., *Ortaklıklar I*,594; Kırcı vd., *Anonim Şirketler Hukuku C.2/2*, 7-8.

¹⁶⁸ Erdoğan Moroğlu, *Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık,2020) (Anılış: Moroğlu, *Hükümsüzlük*), 33; Bilgili-Demirkapı, *Şirketler*, 342; YHGK, 2013/1048 E.- 2014/430 K., 02.04.2014 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:02.05.2025.

*korunması hükümlerine aykırı olan kararlarının batıl olacağı” düzenlenmiştir. Mezkur hüküm, TBK m.27 düzenlemesinin uygulanmasına engel teşkil etmemektedir¹⁶⁹. TBK m.27 düzenlemesi uyarınca *ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan* genel kurul kararları da batıldır. Butlan yaptırımında, şekle uygun ancak konusu ve içeriği itibariyle hükümsüz kararlar söz konusudur.*

Genel kurul kararlarının yoklukla veya butlanla malul olması halinde kararlar baştan itibaren hüküm doğurmayacaktır. Baştan itibaren hukuken var olmayan genel kurul kararları görülmekte olan bir davada re’sen dikkate alınacaktır. Yokluk ve butlan iddiası ayrı bir dava ile ileri sürüldüğünde, açılan davanın niteliği HMK m.106/1 uyarınca bir tespit davasıdır. Genel kurul kararlarının yokluğu ve butlanı kural olarak menfaati olan herkes tarafından ileri sürülebilir.¹⁷⁰

Yokluk ve butlanın tespiti taleplerinin öne sürülmesi için hak düşürücü bir süre yoktur. Ancak TTK m.456/4 yollamasıyla TTK m.353/1 uyarınca sicile tescil edilen sermaye artırımına ilişkin genel kurul kararlarının yokluğu ve butlanı talebinin üç aylık hak düşürücü sürede ileri sürülmesi gerekmektedir¹⁷¹. Tescilden üç ay sonra, sermaye artırımının yokluğuna veya butlanına karar verilemeyecektir¹⁷². Uygulamada, şirketin uzun yıllar önce almış olduğu genel kurul kararlarının dahi yokluğunun veya butlanının tespitinin dava edildiği görülmektedir. Yokluk ve butlanın ileri sürülmesinde hakkın kötüye kullanılması yasağının dikkate alınıp alınamayacağı da önem arz etmektedir. Doktrinde bir görüşe¹⁷³ göre butlan ve yokluğun tespiti taleplerinin her ikisinin de hakkın kötüye kullanılması yasağı kapsamında olduğu ileri sürülürken, diğer görüş¹⁷⁴ butlan talebinin kapsamda olduğu ancak yokluk halinde, baştan itibaren geçerli bir hukuki işlem olmadığı

¹⁶⁹ Tekinalp vd., *Ortaklıklar I*, 596.

¹⁷⁰ Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 148; İsmail Kırca, *Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2022) (Anılış: Kırca, *Hükümsüzlük*), 217 vd.; Hasan Pulaşlı *Şirketler Hukuku Şerhi Cilt II* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2018) (Anılış: Pulaşlı, *Şerh Cilt II*), 1015 vd..

¹⁷¹ “Bir genel kurul kararının doğması için iki unsur gerekli ve zorunludur. Biri genel kurul toplantısı diğeri ise nisaptır”, Yarg. 11.HD., 2023/4992 E., 2024/7426 K., 21.10.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:02.05.2025; Aynı yönde bkz.: Yarg. 11.HD., 2021/3144 E., 2022/7095 K., 18.10.2022 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:02.05.2025.

¹⁷² Erdoğan Moroğlu, *Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımı* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018) (Anılış: Moroğlu, *Artırım*), 317 vd.; İsmail Cem Soykan, *Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Ortaklıklarda Sermaye Taahhüdü Yoluyla Sermaye Artırımı* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019) (Anılış: Soykan, *Artırım*), 627; Oruç Hami Şener, *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022)(Anılış: Şener, *Ortaklıklar*), 574.

¹⁷³ Tekinalp vd., *Ortaklıklar I*, 597 vd.

¹⁷⁴ Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 37; Şener, *Ortaklıklar*, 535.

gerekçesiyle, hakkın kötüye kullanılması yasağının söz konusu olmayacağını ileri sürmektedir¹⁷⁵. Kanaatimizce her hak gibi yokluğun tespiti davasının da dürüstlük kuralına uygun olarak ileri sürülmesi gerekmektedir. Şirketin ve ortakların zararına olmayan, şekli eksiklik içeren fakat her nasılsa uygulanmış olan ve müteakip işlemlerde itiraz ileri sürülmeyen kararların yokluğunun ileri sürülmesi hakkın kötüye kullanılması kapsamında değerlendirilmelidir. Bu itibarla somut olayın durumuna göre yokluğun tespiti talebinin hakkın kötüye kullanılmasını oluşturup oluşturmayacağı değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

TTK 448-451 maddelerinde düzenlenen özel yargılama usulü ve kurallar butlanın ve yokluğun tespiti davaları için de aynen uygulanacaktır¹⁷⁶. HMK m.6 ve TTK m. 445 uyarınca yokluk ve butlanın tespiti davalarında yetkili ve görevli mahkeme şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesidir. Pay sahiplerinin açacağı yokluk ve butlanın tespiti davalarında basit yargılama usulü; üçüncü kişilerin açacağı davalarda yazılı yargılama usulü uygulanacaktır¹⁷⁷.

1.2.GENEL KURUL KARARLARININ İPTALİ DAVASI

Kanunda, genel kurul kararları için düzenlenen diğer yaptırım türü iptaldir. İptal davası inşai bir davadır¹⁷⁸. Genel kurul kararlarının alınmasında şekil itibariyle bir noksanlık bulunmaması ve içerik itibariyle emredici hükümlere bir aykırılık bulunmaması da genel kurulda alınan kararların iptali mümkündür. Genel kurul kararları kural olarak toplantıda bulunan pay sahiplerinin çoğunluğunun oyuyla alınır (TTK m.418). Çoğunluk

---

¹⁷⁵ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgi için bkz: Fatma Tülay Karakaş- İsmail Kırca, “Hukukî İşlemin Yok Hükümünde Olduğunun İleri Sürülmesi Hakkın Kötüye Kullanılması Oluşturabilir Mi? -Yargıtay Kararları Işığında Anonim ve Limited Şirket Genel Kurul Kararları Özelinde Bir İnceleme-”. *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu*, ed. Ülkü Ay Kaplan(Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2024) 13-17.

¹⁷⁶ Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 149; Yarg. 11. HD., 2013/12965 E.- 2013/15637 K., 16.09.2013 T., www.lexpera.com.tr , E.T.:02.05.2025; Yokluğun tespiti davalarında icranın geriye bırakılması karar verilemeyeceği görüşü için bkz: Doğukan Algan, *Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararının Yürütmesinin (Tedbiren) Geri Bırakılması (TTK m. 449)* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019), 45 vd.

¹⁷⁷ Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 182 vd.; Kırca, *Hükümsüzlük*, 221.

¹⁷⁸ Elif Irmak Büyük, *Medeni Usul Hukukunda İnşai Dava ve İnşai Hüküm* (İstanbul:On İki Levha Yayıncılık, 2021), 151 vd.; Şener, *Ortaklıklar*, 545; Kırca, *Hükümsüzlük*, 203; İptal davasının bir eda davası olduğu görüşüne ilişkin bkz: Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 250.

oylarıyla alınan genel kurul kararları TTK m.423 uyarınca toplantıya katılsın ya da katılmasın tüm pay sahipleri açısından bağlayıcıdır. Tüm pay sahipleri, pay oranına bakılmaksızın, mahkemeden kararların iptalini isteme hakkına sahiptir. Tüm pay sahiplerinin TTK m.445 uyarınca, genel kurulda alınan kararların kanuna, şirket esas sözleşmesine, dürüstlük ve iyiniyet kurallarına aykırılığını ileri sürerek iptal davası açma hakları bulunmaktadır. Kanun koyucu iptal davası ile genel kurulda alınan kararların hukuka uygunluğunun denetiminin sağlanmasını amaçlamıştır¹⁷⁹.

Genel kurul kararlarının kanuna aykırılığından yalnızca TTK değil tüm mer'î mevzuatın anlaşılması gerekmektedir. Kanun koyucu şekil ve içerik itibarıyla geçerli sayılan genel kurul kararlarının kanuna aykırı olmasını engellemek istemiştir. Örneğin; genel kurulda TTK m.413 hükmüne aykırı olarak gündemde olmayan bir konuda karar alınması kanuna aykırı olup iptal yaptırımına tabidir¹⁸⁰.

TTK m.340 uyarınca şirket esas sözleşmesinde yalnızca kanunun açıkça izin verdiği durumlarda kanundaki hükümlerden sapılabilir. Örneğin; TTK m.419 uyarınca, kanunda genel kurulun toplanması ve karar alması için öngörülen nisaplar ağırlaştırılabilir. Şirket ana sözleşmesinde toplantı ve karar nisabının ağırlaştırılması durumunda, bu nisaplara aykırı olarak alınan kararlar iptal edilebilir kararlardır.

Genel kurul kararları çoğunluk payları elinde bulunduran pay sahiplerinin iradesiyle ortaya çıkmaktadır. Çoğunluğun elindeki bu karar alma yetkisini salt azınlık pay sahiplerinin aleyhine kullanmasını engellemek amacıyla kararların dürüstlük ve iyiniyet kurallarına aykırı olmaması gerektiği düzenlenmiştir. Örneğin; yönetim kurulu üyelerinin çoğunluk pay sahiplerinden oluştuğu ve şirketin kâr dağıtımını yapmadığı halde yönetim kurulu üyelerine fahiş derecede yüksek huzur hakkı ödenmesine ilişkin alınan genel kurul kararı dürüstlük ve iyiniyet kurallarına aykırıdır. Bu şekilde alınan kararlar iptal edilebilir kararlardır.

Pay sahipliği; iptal davası açmak için gerekli olup, iptal davası boyunca pay sahipliğinin korunması gerekmektedir. Aksi halde, külli halefiyet hali istisna olmak üzere, taraf sıfatı yokluğundan iptal davasının reddi gerekmektedir¹⁸¹.

---

¹⁷⁹ Emin Çamurcu, *Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının İptaline Bağlanan Hukuki Sonuçlar* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2024) (Anılış: Çamurcu, *Hukuki Sonuçlar*), 149.

¹⁸⁰ Pulaşlı "Müeyyide", 344.

¹⁸¹ Pulaşlı, *Şerh Cilt II*, 1093 (p.135); Tekinalp vd., *Ortaklıklar II*, 609.

İptal davası genel kurul karar tarihinden itibaren üç ay içinde açılmalıdır. Kanun koyucu iptal davası için özel usul hükümleri öngörmüştür. Buna göre; iptal davası açıldığı hususunun ve duruşma günü bilgilerinin yönetim kurulu tarafından ilan edilmesi (TTK m.448/1), teminat (TTK m.448/3), genel kurul kararlarının icrasının geriye bırakılması (TTK m.449), kötü niyetle dava açanların tazminat sorumluluğu düzenlemeleri iptal davaları için düzenlenen özel hükümlerdir.

TTK m.450’de mahkemece verilecek iptal kararının, kesinleştikten sonra, tüm ortakları bağlayacağı düzenlenmiştir. İptal kararı kural olarak geçmişe etkili olmakla alındığı tarihten itibaren genel kurul kararları geçersiz kabul edilmektedir¹⁸². Bu durumda genel kurul kararı ile iptal kararının kesinleşmesi arasındaki işlemlerin akıbetinin de belirlenmesi gerekmektedir. İptal kararının geçmişe etkisi ortaklık arası işlemlerle ilgili olup iyiniyetli üçüncü kişileri bağlamayacaktır¹⁸³. Örneğin; genel kurulda yönetim kuruluna seçilen ve ticaret sicilinde tescil edilen kişilerin seçimlerinin sonradan mahkeme kararı ile iptal edilmesi halinde bu kişilerin iyiniyetli üçüncü kişilerle yaptıkları hukuki işlemler geçerliliğini sürdürecektir. Nitekim TTK m.373/2 uyarınca seçime ilişkin sakatlık, yalnızca üçüncü kişilerin bu sakatlığı bildiğinin ispatlanması halinde ileri sürülebilecektir. Ayrıca seçimleri sonradan iptal edilen yönetim kurulu üyelerinin henüz iptal davası devam ederken çağırdıkları genel kurulların da yetkisiz kişilerce toplantıya çağrıldıkları ileri sürülemeyecektir¹⁸⁴.

2. ANONİM VE LİMİTED ŞİRKETLERDE HAKLI SEBEPLE FESİH DAVASI

Hukukumuzda anonim şirketin haklı sebeple feshine ilişkin düzenleme ilk defa TTK m.531 hükmü ile düzenlenmiştir. TTK m.531’de *“haklı sebeplerin varlığında, sermayenin en az onda birini ve halka açık şirketlerde yirmide birini temsil eden payların sahipleri, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden şirketin feshine karar verilmesini isteyebileceği”* kabul edilmiştir. Yine madde devamında *“mahkemece fesih yerine, davacı pay sahiplerine, paylarının karar tarihine en yakın*

---

¹⁸² Çamurcu, *Hukuki Sonuçlar*, 147 vd.; Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 336.

¹⁸³ Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 337-338.

¹⁸⁴ Yıldız, *Hukuki Mütalaalar – 4* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020), 298; Erdoğan Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 88.

tarihteki gerçek değerlerinin ödenip davacı pay sahiplerinin şirketten çıkarılmalarına veya duruma uygun düşen ve kabul edilebilir diğer bir çözüme karar verebileceği” düzenlenmiştir.

Limited şirketin haklı sebeple feshi TTK m.636/3’de düzenlenmiştir. TTK m.636/3’de, anonim şirketlere ilişkin TTK m.531 düzenlemesinden farklı olarak, dava açma hakkı tüm pay sahiplerine tanınmıştır¹⁸⁵. Bu halde limited şirketler yönünden haklı sebeple fesih davası açma hakkı azınlık hakkı olmayıp, bireysel pay sahipliği hakkıdır¹⁸⁶. TTK m.636/3 hükmünde fesih yerine alternatif çözümlere karar verilebileceği ifadesi yer almaktadır. Kanunda, davacı pay sahibinin çıkartılmasına karar verilmesi halinde payların gerçek değeri ödeneceği düzenlenmiş ancak “*karar tarihine en yakın*” ifadesi madde metninde yer almamıştır. Yerleşik yargıtay içtihatlarına göre limited şirketlerde de çıkma bedeli hesaplanırken payların karar tarihine en yakın gerçek değerinin hesaplanması gerekmektedir¹⁸⁷.

Haklı sebeple fesih davasıyla keyfi ve kötü yönetilen şirketlerde çoğunluk ilkesine karşı azınlığa bir koruma sağlayarak pay sahipleri arasındaki dengenin korunması amaçlanmaktadır¹⁸⁸. Anonim şirketlerde, limited şirketlerden farklı olarak, dava hakkı yalnızca azınlık oluşturan pay sahiplerine tanınmıştır. Bu bakımdan fesih davası açma hakkı, olumlu azınlık hakkı niteliğindedir¹⁸⁹. Dava tarihi itibarıyla azınlık pay sahibi olunması dava şartıdır¹⁹⁰. Tek başına azınlık oluşturmayan ancak toplam payları azınlık nisabını teşkil eden pay sahipleri de beraber hareket ederek haklı sebeple fesih davası açabilirler¹⁹¹.

---

¹⁸⁵ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 968; Ünal Tekinalp, *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2020) (Anılış: Tekinalp, *Yeni Hukuk*), 543.

¹⁸⁶ Ali Haydar Yıldırım, *6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu’na Göre Limited Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi* (Bursa: Dora Yayıncılık, 2013) (Anılış: Yıldırım, *Fesih*), 9-10.

¹⁸⁷ Yarg. 11. HD., 2019/2500 E., 2020/424 K., 15.01.2020 T.

¹⁸⁸ Tekinalp vd., *Ortaklıklar II*, 354-355; İsviçre Federal Mahkemesi’nin 05.03.2010 tarihli kararı, “Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi Davasında Çoğunluk İlkesinin ve Kârlılık Durumunun “İlkesel Olarak” Belirleyici Olması Gereği “(Y.) SA” Kararı.”, Çev.: Necdet Uzel, *BATİDER*, 31/2 (Haziran 2015), s 411-421; Pulaşlı, *Şerh Cilt III*, 2420; Ayşe Şahin, *Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2013) (Anılış: Şahin, *Fesih*), 51 vd.; Yıldırım, *Fesih*, 37-44.

¹⁸⁹ Şahin, *Fesih*, 55.

¹⁹⁰ “*dava tarihi itibarıyla şirket ortağı olmayan davacı için haklı sebebin gerçekleştiği kabul edilemeyeceğinden, diğer davanın sonucunun beklenmesinde bir yarar bulunmadığı, davacı şirket ortağı olmadığından davanın husumet yokluğu nedeniyle reddine karar verilmesinde isabetsizlik görülmediği..*” Yargıtay 11. HD., 2024/2215 E., 2025/966 K., 17.02.2025 T., www.lexpera.com.tr , E.T.: 30.05.2025.

¹⁹¹ Bkz.: TTK m.531 gerekçesi.

Kanun koyucu tarafından haklı sebebin tanımı yapılmamıştır. Haklı sebep kavramı geniş anlamda pay sahibinin, ortaklığa devamını çekilmez hale getiren tüm durum ve koşullar olarak nitelendirilebilir¹⁹². Ortaklık haklarının sürekli olarak engellenmesi, uzun süredir kâr dağıtımı yapılmaması, gerekmediği ve ihtiyaç olmadığı halde sürekli olarak sermaye artırımı yapılması, şirketin kötü yönetilmesi ve sürekli olarak zarar etmesi, çoğunluğun yetkisini kötüye kullanması gibi durumlar haklı sebeplere örnek teşkil etmektedir¹⁹³. Davacı azınlık pay sahibinin haklı sebeplerin oluşumunda kusuru bulunmaması gerekmektedir¹⁹⁴. Aksi halde haklı sebepler oluşsa dahi davanın reddine karar verilecektir. Limited şirkette ortakların kişilik unsurları anonim şirkete göre daha ön planda olduğundan haklı sebeplerin oluşumunda ortakların kişilik unsurlarının da dikkate alınması gereklidir¹⁹⁵.

Haklı sebeple fesih davasında, şirketin feshi tali nitelikte bir çözüm yolu olup taleple bağlılık ilkesi uygulanmaz¹⁹⁶. Nitekim şirketin devamında diğer pay sahiplerinin, alacaklıların, çalışanların, şirketin istihdam sağlaması ve vergi ödemesi sebepleriyle de kamunun menfaati bulunmaktadır. Hâkim tarafından somut olayın özelliklerine göre, haklı sebepleri oluşturan sorunları bertaraf eden, şirketin etrafındaki menfaat gruplarını yararını da gözeten, anonim şirketin temel özelliklerime aykırı düşmeyecek ve amaca uygun düşen bir çözüme karar verilebilecektir¹⁹⁷. Davacı azınlık tarafından şirketin feshi istenmiş olsa dahi hâkim tarafından davacının paylarının *gerçek değerinin ödenerek ortaklıktan çıkarılmasına veya duruma uygun düşen başkaca bir çözüme* karar verilebilecektir. Ancak şirketin feshi için haklı sebepler oluşmadığı takdirde alternatif çözümlere de karar verilemeyecektir¹⁹⁸.

---

¹⁹² Ersin Çamoğlu, “Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshinde Hâkimin Takdir Yetkisi.” *BATİDER* 31/1 (2015), 6 vd.

¹⁹³ Tekinalp, *Yeni Hukuk*, 343; Bilgili- Demirkapı, *Şirketler*, 573-574; Şahin, *Fesih*, 265 vd.

¹⁹⁴ Yarg. 11.HD., 2023/4076 E., 2024/6917 K., 30.9.2024 T.; Halit Aker, “Anonim ve Limited Şirketlerde Ortaklık Sıfatının Sona Ermesi ve Özellikle Haklı Sebeple Fesih Davasına İlişkin Bazı Değerlendirmeler.” *BATİDER*, 32/1 (Mart 2016) (Aker, “Değerlendirmeler”) 118 vd.

¹⁹⁵ Tekinalp, *Yeni Hukuk*, 544.

¹⁹⁶ Nuri Erdem, *Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2019), 252; Ayşe Şahin, 492 vd; Pulaşlı, *Şerh Cilt III*, 2427 vd.

¹⁹⁷ Necla Akdağ Güney, “Anonim Şirketlerin Haklı Sebeple Feshinde Duruma Uygun Düşen Çözümler ve Uygulamaya Yönelik Değerlendirmeler.” *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu*, ed. Ülkü Ay Kaplan vd. (Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2023), (Anılış: Akdağ Güney, “Alternatif Çözümler”) 119 vd.; Tekinalp vd., *Ortaklıklar II*, 356; Şahin, *Fesih*, 502 vd.

¹⁹⁸ “6102 sayılı Kanunun 531 inci maddesi gereğince şirketin feshi için haklı nedenin bulunması halinde hakim tarafından fesih yerine alternatif çözüm yöntemlerine hükmedilebileceği belirlenmiş olup, somut olayda şirketin feshi için haklı nedenin bulunmadığına ilişkin mahkeme gerekçesinin yerinde bulunmasına

Fesih davasının taliliği; fesih kararının son çare olması ilkesi ve alternatif çözümlere karar verilmesinin öncelenmesi gerekliliği ile ilgilidir. Fesih davasının dinlenebilmesi için davacı azlığın öncesinde başkaca hukuki haklarını kullanarak dava açma mecburiyeti bulunmamaktadır¹⁹⁹.

Haklı sebeple fesih davası inşâî bir davadır²⁰⁰. Davanın açılması için hak düşürücü süre bulunmazken, fesih davası açma hakkının, haklı sebebe dayanak maddi vakıaların vücudundan sonra, makul süre içerisinde kullanılması gerekmektedir. Haklı sebeplerin ispatı külfeti davacı azınlık pay sahibi üzerindedir. Davada husumet sadece şirkete yöneltilebilse de diğer pay sahiplerinin şirketin yanında fer'i müdahil olması mümkündür. Mahkeme tarafından fesih yerine alternatif çözüm olarak payların gerçek bedellerinin ödenerek davacının şirketten çıkarılmasına karar verilmesi halinde, belirlenen bedel üzerinden nisbi harç alınmalıdır²⁰¹. Şirketin feshi, TTK m.408/2-e uyarınca, genel kurulun devredilemez yetkilerindendir. Buna göre davada şirketi temsil eden yönetim kurulu üyelerinin, fesih sonucunu ortaya çıkaracak, muhakemeyi sona erdiren davayı kabul ve sulh gibi işlemleri yapması mümkün değildir²⁰². Nitekim davayı kabul ve sulh, yönetim kurulunun iradesine bağlı değildir²⁰³.

3. LİMİTED ŞİRKET MÜDÜRÜNÜN HAKLI SEBEPLE AZLI DAVASI

TTK m. 623 uyarınca müdür/ müdürler limited şirketin temsil ve yönetim organıdır. Genel kurul, gündeme bağlılık ilkesine uyarak müdürü dilediği zaman herhangi bir sebep göstermeksizin görevden alabilir(TTK 630/1). Genel kurul, haklı sebeplerin bulunması

---

göre alternatif çözüm yöntemlerinin değerlendirilmesine gerek bulunmamaktadır.” Yarg. 11. HD., 2023/2025 E., 2024/5024 K., 13.6.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.: 30.05.2025; Ersin Çamoğlu, *Limited Ortaklıklar Hukukunun Temel İlkeleri* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2020) (Anılış: Çamoğlu, *Limited Ortaklık*), 255; Şener, *Ortaklıklar*, 640; Aksi yönde bkz.: Tekinalp vd., *Ortaklıklar II*, 357; Tekinalp, *Yeni Hukuk*, 343.

¹⁹⁹ Tekinalp, *Yeni Hukuk*, 343.

²⁰⁰ Özlem İlbasmış Hızlısoy, *Anonim Şirketin Haklı Sebeple Feshi* (Adalet Yayınevi: Ankara, 2016), 12; Emel Hanağası, “Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi Davasının Medenî Usûl Hukuku Perspektifinden Değerlendirilmesi.” *BATİDER* 32/1 (Mart 2016), s 199-270 (Anılış: Hanağası, “Fesih”), 205; Şener, *Ortaklıklar*, Ortaklıklar, 643; Haklı Sebeple fesih davasının inşâî nitelikte bir eda davası olduğu görüşü için bkz.: Tekinalp vd., *Ortaklıklar II*, 355.

²⁰¹ Ayrıca bkz.: Yarg. 11. HD., 2015/2255 E., 2015/8166 K., 11.06.2015 T., www.lexpera.com.tr, E.T.: 30.05.2025.

²⁰² Şahin, *Fesih*, 376 vd.

²⁰³ Hanağası, “Fesih”, 260.

halinde gündemde ilgili madde yer almasa da TTK m.364 uyarınca müdürleri görevden alabilecektir²⁰⁴.

TTK'da limited şirket müdürünün mahkeme tarafından yetkilerinin sınırlandırılması ve görevden alınması için ayrı bir düzenleme getirilmiştir. TTK m.630/2'de "*her ortak haklı sebeplerin varlığında, yöneticilerin yönetim hakkının ve temsil yetkilerinin kaldırılmasını veya sınırlandırılmasını mahkemeden isteyebilir*" düzenlemesi yer almaktadır. Maddede yönetici lafzı bilinçli bir kullanım olup, her ortağa, müdürler dışında iç yönerge ve yetki devri ile yönetici seçilen kişilerin görevden alınmasını mahkemeden talep etme imkânı getirilmiştir. Yöneticilerin mahkeme aracılığıyla görevden alınmasının talep edilmesi bireysel pay sahipliği hakkıdır²⁰⁵. Hakkın, esas sözleşme veya genel kurul tarafından engellenmesi mümkün değildir²⁰⁶.

Doktrinde haklı sebeple müdürün azli düzenlemesinin amacının şirketin yönetiminin şirket menfaatine ve amacına uygun yürütülmesinin sağlanması olduğu ancak ortakların menfaati korumak olmadığı belirtilmektedir²⁰⁷. Hükmün asli amacı olmasa da etkisi ve fonksiyonu itibarıyla ortakları koruduğu ve ileri sürülmesinin bireysel ortaklık hakkı olduğu dikkate alındığından hükmün amacının ortakların menfaatinden soyutlanmaması gerekmektedir²⁰⁸. Kanun koyucunun, dava hakkını alacaklılara değil de yalnızca ortaklara tanınması hükmün amacının özellikle küçük pay sahiplerini, çoğunluk pay sahiplerinin seçtiği müdürlerin kötü ve yanlış yönetiminden koruma sağlamayı ihtiva ettiği kanaatindeyiz. Nitekim müdür seçimi de genellikle çoğunluk pay sahiplerinin iradesini

---

²⁰⁴ Abuzer Kendigelen- İsmail Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2022), 104; Aynı yönde bkz: Yarg. 11. HD., 2016/3379 E., 2017/5392 K., 16.10.2017 T., www.lexpera.com.tr, E.T.: 30.05.2025.

²⁰⁵ Bilgili- Demirkapı, *Şirketler*, 682.

²⁰⁶ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 777; Bilgili- Demirkapı, *Şirketler*, 682.

²⁰⁷ Ali Murat Sevi, "Limited Şirkette Müdürün ve Diğer Yöneticilerin Yönetim ve Temsil Yetkilerinin Mahkemece Kaldırılması veya Sınırlandırılması.", *Sermaye Şirketleri Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu*, ed.: Murat Alışkan vd. (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020), (Anılış: Ali Murat Sevi, Azil), 425; Esra Cenkeci, "Limited Şirket Yönetimine Müdahale: Mahkemenin Müdürün Yetkilerini Kaldırma İle Sınırlandırma Yetkisinin Kapsamı", *AÜHFD* 73/1, 89-118, (Anılış: Cenkeci, Azil) 94 vd.; Raziye Aksu Özkan, "Limited Şirkette Müdürlerin Yönetim Ve Temsil Yetkisinin Mahkeme Tarafından Kaldırılması ve Sınırlandırılması Hakkında Bir Değerlendirme". *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi* 12/Özel Sayı (Ekim2022) (Anılış: Aksu Özkan, "Azil"), 311; Düzenlemenin getiriliş gerekçesinin şirketi doğrudan, ortakları dolaylı olarak korumak olduğu görüşü için bkz.: Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 105.

²⁰⁸ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 777; Fatih Aydoğan, "Limited Şirket Müdürünün Azli," *Yürürlüğünün 8. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu IV (Tebliğler ve Tartışmalar)* 23 Ekim 2020, ed. Arslan Kaya vd. (İstanbul: On İki Levha, 2021) (Anılış: Aydoğan, Müdürün Azli), 176.

yansıtmaktadır. Limited şirketlerde müdürlerin görevden alınmasına imkân tanınmasında çoğunluk ortakların keyfi ve hukuka aykırı yönetiminin denetlenmesi olduğu açıktır.

Yargıtay önüne gelen uyuşmazlıklarda; ticari defterlerin usulüne uygun tutulmaması, şirket merkezini genel kurul kararı olmaksızın fiilen taşımasını²⁰⁹, uzun yıllar satış yapmayarak faaliyetin durması²¹⁰, ödeme imkânı olduğu halde borçların ödenmeyerek şirketin icra takiplerine maruz bırakılması²¹¹, faaliyet konusu aynı olan şirkette ortak olunması²¹² gibi durumlarda müdürün görevden alınması için haklı sebeplerin oluştuğunu kabul etmiştir.

Azil davası yalnızca şirket ortağı tarafından açılabilir²¹³. Azli gerektirir haklı sebeplerin ispat yükü davacı ortak üzerindedir²¹⁴. Mahkemece, davacı ortağın bildirdiği haklı sebepler araştırılmalıdır. Azil davasının kimlere yöneltileceğinin de üzerinde durmamız gerekmektedir. Doktrinde bir görüş azil davasının şirkete yöneltilmesi gerektiğini ileri sürerken²¹⁵, diğer bir görüş²¹⁶ davanın azli istenen müdüre yöneltilmesinin yeterli olduğunu savunmaktadır. Yargıtay istikrarlı bir şekilde verdiği kararlarla azil davasının yalnızca müdüre yöneltilmesi görüşünderken²¹⁷, yakın bir tarihte verdiği kararlarıyla bu içtihadından vazgeçtiği ve davanın hem azli istenen müdüre hem de şirkete karşı yöneltilmesi görüşünü benimsediği görülmektedir²¹⁸. Mahkeme veya genel kurul

---

²⁰⁹ Yargıtay bir kararında “davalının kanunun öngördüğü işlemleri yerine getirmeden şirket merkezini başka adrese taşımasının yöneticilik görevinden azledilmesi için yeterli bir haklı neden olacağı” gerekçesiyle verilen azil kararının onanmasına karar vermiştir: Yarg. 11.HD., 2010/7857 E., 2012/491 K., 20.01.2012 T., BATİDER C.28, 1 (Ankara:2012), 364 vd.

²¹⁰ Yarg. 11.HD., 2024/1616 E., 2025/569 K., 05.02.2025 T., www.lexpera.com.tr, E.T.: 30.05.2025

²¹¹ Yargıtay bir kararında şirketin salt icra takiplerine maruz kalmasını haklı sebep olarak kabul etmemiş, icra takiplerine şirketin likiditesi mevcut olmasına rağmen yönetimin ödeme yaptıktan imtina edip etmediğinin araştırılması gerektiği yönünde karar vermiştir.:Yarg. 11. HD., 2016/1875 E., 2017/4526 K., 19.09.2017 T., BATİDER 33/4 (Ankara: 2017), 343 vd.

²¹² Yarg. 11. HD., 2016/12858 E., 2018/4217 K., 04.06.2018 T., BATİDER 34/3 (2018), 346 vd.

²¹³ Elif Akıncı, *Limited Şirket Müdürünün Azli* (Konya: Sayram Yayınları, 2019) (Anılış: Akıncı, *Azil*), 98; Bilgili- Demirkapı, *Şirketler*, 682.

²¹⁴ Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 179; Şener, *Limited Ortaklıklar*, 784.

²¹⁵ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 781; Aksu Özkan, “Azil”, 331.

²¹⁶ Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 177; Tekinalp, *Yeni Hukuk*, 615.

²¹⁷ Yarg.11 HD., 2002/9420 E., 2022/1762 K. 04.03.2002 T.; Yarg. 11. HD. 2002/10398 E., 2002/2664 K., 25.03.2002 T.; Yarg. 11. HD. 2015/9911 E., 2016/4747 K. 04.03.2016 T.; Yarg. 11. HD. 2018/2 E.-2019/2616 K., 03.03.2019 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.05.2025.

²¹⁸ “mahkemenin müdahale ettiği ilişki, şirketle müdür arasındaki 6102 sayılı Kanun’un 623 üncü maddesinde düzenlenen akdi ilişkidir. Dava sonunda verilecek karar şirketin hukuki durumunu ve menfaatinde ilgilendirdiğinden bu akdi ilişkiye müdahale edilmiş bulunmasına göre akdi ilişkinin bir tarafı olan müdür ile birlikte akdi ilişkinin diğer tarafı olan şirketin de, açılan azil davasında birlikte hasım olması gerektiği halde davada şirkete husumet yöneltilemeyeceği gerekçesiyle Mahkemece yazılı şekilde karar

tarafından haklı sebeplerle azledilen müdür, şirketten tazminat isteminde bulunamayacaktır²¹⁹.

Limited şirket müdürünün azli davası inşai bir davadır²²⁰. Müdürün görevden alınmasına ilişkin karar iç ilişkide kesinleşmesiyle birlikte, dış ilişkide kararın tesciliyle birlikte hüküm ve sonuç doğurur²²¹. Kararın tescil edilmemesi sebebiyle azilden haberdar olmayan iyiniyetli üçüncü kişilerin azledilen müdürle yaptığı işlemler şirketi bağlayacaktır. Ancak bu durumda, müdürün şirkete ve ortaklara karşı olan tazminat sorumluluğu gündeme gelecektir.

Mahkemece, görevden alınması istenen müdürün yetkilerinin sınırlandırılmasına karar verilemeyeceği gibi, yetkilerinin sınırlandırılması istenen müdür de re'sen görevden alınamayacaktır²²². Mahkemenin, müdürlerin yetkilerinin sınırlandırılmasındaki yetkisi de sınırsız olmayıp, sınırlamanın kanuna uygun, ölçülü, gerekli ve istenen amaca elverişli/ icra edilebilir olması gerekmektedir²²³.

4. LİMİTED ŞİRKETLERDE HAKLI SEBEPLE ÇIKMA DAVASI

Limited şirketlerde ortağın, esas sözleşmede yer alması halinde tek taraflı beyanıyla ortaklıktan çıkması mümkündür. Esas sözleşmede çıkma hakkı düzenlenmese de ortaklıktan çıkmak için mahkemeye başvurulabilecektir. Gerçekten de kanun koyucu tarafından limited şirket ortaklarına haklı sebeplerin varlığı halinde açacakları dava ile ortaklıktan çıkma hakkı tanınmıştır²²⁴. TTK m.638/2'de yer alan düzenlemeye göre; “her

---

verilmesi doğru görülmemiş, hükmün bu nedenle bozulmasına karar vermek gerekmiştir.” Yarg. 11. HD., 2021/8621 E., 2023/2808 K., 08.05.2023 T., BATİDER C.40 2, 502-509; Aynı yönde bkz.: Yarg. 11. HD., 2023/5287 E., 2024/7332 K., 10.10.2024 T. www.lexpera.com.tr, E.T.:30.05.2025.

²¹⁹ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 776.

²²⁰ Ali Murat Sevi, a.g.m, 436.

²²¹ Aksu Özkan, “Azil”, 327; Akıncı, *Azil*, 126 vd.

²²² Şener, *Limited Ortaklıklar*, 785; Aksu Özkan, “Azil”, 326; Aksi yönde bkz.: Ceneci, “Azil”, 114.

²²³ Mahkemenin haklı sebepler halinde müdürlerin görev ve yetkilerinin sınırlandırılmasına ilişkin ayrıntılı bilgi için bkz.: Ceneci, “Azil”.

²²⁴ Limited şirketlerde ortağın payını devrederek şirketten ayrılmasının genel kurulun onayına bağlı olması (TTK m.595), payın devredilebilirliğinin anonim şirkete göre daha kısıtlı olması ve limited şirketlerin kişi unsuru ön planda olan sermaye şirketi olması sebepleriyle hükmün düzenlendiği kabul edilmektedir: Kendigelen-İsmail Kırca, 214; Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 63 vd.

ortak, haklı sebeplerin varlığında şirketten çıkmasına karar verilmesi için” mahkemeye başvurabilecektir. Çıkma davası açma hakkı emredici ve mutlak bir bireysel pay sahipliği hakkı olup, bu hakkın sınırlandırılması ve kaldırılması mümkün değildir²²⁵.

Haklı sebep, davacı ortak açısından, ortaklık ilişkisini çekilmez kılan tüm durum ve koşullar olarak tanımlanmaktadır²²⁶. Haklı sebepler; ortaklar arası kişisel ilişkilerde veya ortak ile ortaklık arası ilişkilerde ortaya çıkabilecektir²²⁷. Yargıtay ortaklıktan çıkma davasında haklı sebebi “*Haklı sebep ile kast edilen örneğin; şirket ortaklığını çekilmez kılacak nitelikteki husumet, şirketin işleyişi, yönetimi ve faaliyetleri hakkında bilgi vermemenin süreklilik kazanması, ortakların şirketten dışlanması, şirket yöneticilerinin kişisel menfaatleri yönünde hareket edip şirketi borca batık hale sürüklemesi, şirkete ihanet etmesi olarak sayılabilir*” şeklinde tanımlamıştır²²⁸. Ayrıca, davacı ortağın haklı sebeplerin oluşumunda asli kusurlu olmaması gerekmektedir. Davacı ortağın, haklı sebeplerin meydana gelmesinde diğer ortaklardan veya yöneticilerden daha fazla kusuru bulunması halinde, çıkma talebi dürüstlük kuralına aykırılık teşkil edecektir²²⁹.

Haklı sebeple çıkma davası inşaî nitelikte bir dava olup, ispat külfeti davacı ortak üzerindedir²³⁰. Haklı sebeple çıkma davası son çare olarak kabul edilmemeli, ortaklık ilişkisi ve ortaklar arasındaki güven ve ortak amaç temelden sarsıldıysa ortağa başka ortaklık haklarını kullanması öğütlenmemelidir²³¹. Çıkma davasından önce ortağa başka davalar (iptal, butlan, azil) açma külfeti getirilmesi ortağın kişilik haklarını korumak için düzenlenen hükmün amacına da aykırılık teşkil edecektir. Haklı sebeplerin oluşup

²²⁵ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 879; Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 215; Bilgili- Demirkapı, *Şirketler*, 766.

²²⁶ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 886; Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 62; Pulaşlı, *Şerh Cilt III*, 2784; Kendigelen-Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 217; Aker, “Değerlendirmeler”, 85 vd.; Meltem Yaman, “Limited Şirkette Çıkma Hakkı” *Nurkut İnan’a Armağan*, ed. Kerem Sanlı vd. (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2022) (Anılış: Yaman, “Çıkma Hakkı”), 810.

²²⁷ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 886; Özlem İlbasmış Hızlısoy/ Burak Adıgüzel, “Limited Şirkette Haklı Sebeple Fesih ve Haklı Sebeple Çıkma Davaları Arasındaki İlişki,” *Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Sempozyumu II Ve Makaleler: Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Başkanı Merhum Mehmet Kılıç’a Armağan*, ed. Tekin Memiş (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020) (Anılış: İlbasmış Hızlısoy-Adıgüzel, “İlişki”) 186 vd.

²²⁸ Yarg. 11. HD., 2015/9114E., 2016/6883 K., 22.06.2016 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.05.2025; Mezkûr karar ve benzer Yargıtay içtihatları için ayrıca bkz.: Şener, *Limited Ortaklıklar*, 887 vd.

²²⁹ Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 64; Kendigelen- Kırca, 220; Karşı yönde bkz.: Pulaşlı, *Şerh Cilt III*, 2785-2786.

²³⁰ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 884; Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 216;

²³¹ Ortağın çıkma davasındaki menfaatinin başka davalarla karşılanmayacağına ilişkin bkz.: Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 62; Çıkma davasının son çare olduğu yönünde bkz.: Şener, *Limited Ortaklıklar*, 878.

oluşmadığı somut olayın özelliklerine göre hâkim tarafından değerlendirilecektir. Dava şirket tüzel kişiliğine yöneltilmeli, ortaklara yöneltilen davanın ise taraf sıfatı yokluğundan reddedilmesi gerekmektedir²³².

Ortaklıktan çıkma davasının ortak açısından en önemli sonucu ayrılma akçesidir. Ayrılma akçesi, ortağın şirkete getirdiği sermayenin sonucu olarak şirket varlığındaki gerçek payını ifade eder²³³. Ortaklıktan çıkma ile birlikte ortağın ayrılma akçesi de istemesi mümkündür. İnşai bir dava olan ortaklıktan çıkma ile eda niteliğinde olan ayrılma akçesinin ödenmesinin birlikte ileri sürüldüğü durumda HMK m.110'da düzenlenen davaların yığılması söz konusudur²³⁴. Bu noktada ayrılma akçesinin muacceliyet anı, faiz işletilip işletilemeyeceği ve işletilecekse ne zamandan itibaren işletileceğinin de belirlenmesi gerekmektedir.

TTK m.641'de ortağın şirketten ayrıldığı takdirde ayrılma akçesini isteme hakkını elde edeceği düzenlenmiştir. Ayrılma akçesinin ödenmesine ilişkin düzenlenen TTK m.642'de ayrılma akçesinin; “(i)şirket kullanılabilir bir özkaynak üzerinde tasarruf ediyorsa, (ii) ayrılan kişinin esas sermaye payları devredilebiliyorsa, (iii) esas sermaye, ilgili hükümlere göre azaltılmışsa muaccel olacağı, ayrılma akçesi alacağının tüm alacaklardan sonra gelen bir alacak olduğu ve bu hususun yıllık raporda kullanılabilir özkaynak tutarının tespiti ile muaccel hâle geleceği” düzenlenmiştir. Doktrinde, ayrılma akçesinin ortağın ayrılmasına ilişkin kararın kesinleşmesi ve kanunda belirtilen şartların gerçekleşmesi ile muaccel olacağı görüşü hakimdir²³⁵. Kanaatimizce ayrılma akçesinin ödenmesine ilişkin getirilen TTK m.642 düzenlemesinin uygulama alanı çıkmanın ortağın esas sözleşmede yer alan sebepleri ileri sürerek tek taraflı çıkma beyanında bulunması durumudur. Nitekim mahkemelerin şirketin kullanılabilir özkaynaklarını bilirkişi marifetiyle tespit etmesi mümkün olsa da ortağın paylarının devredilebilirliği yönünde veya

---

²³² Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 61 vd.; Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 216 vd.; Yarg. 11. HD., 2021/81 E., 2022/4109 K., 26.05.2022 T.; Yarg. 11. HD., 2022/4783 E., 2023/6781 K., 23.11.2023 T. www.lexpera.com.tr, E.T.:30.05.2025.

²³³ Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 89 vd.; Şener, *Limited Ortaklıklar*, 921; Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 247; Emine Özdamar, *Limited Şirkette Ayrılma Akçesi* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2023), 225; Esra Cenkeci, “Çıkan ya da Çıkarılan Limited Ortağına Ayrılma Akçesinin Ödenmesi (TTK m. 642)”, *Ankara Barosu Dergisi*, 76/ 4 (Ocak 2019), (Anılış: Cenkeci, Ayrılma Akçesi) 12; Aker, “Değerlendirmeler”, 89 vd.

²³⁴ Özdamar, *Ayrılma Akçesi*, 152 vd.; Ayrılma akçesi talebinin ortaklıktan çıkma kararının kesinleşmesinden sonra ileri sürülebileceği yönünde bkz.: Şener, *Limited Ortaklıklar*, 920 vd.

²³⁵ Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 258; Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 89 vd.; İlbasmış Hızlısoy-Adıgüzel, “İlişki”, 200 vd; Cenkeci, “Ayrılma Akçesi”, 17 vd; Yaman, “Çıkma Hakkı”, 821-822;

esas sermayenin azaltılması yönünde bir denetim yapması mümkün değildir. O halde mahkemece davalı şirketin gerçek değerinin²³⁶ bilirkişi marifetiyle ayrılma akçesi tespit edilerek başkaca bir değerlendirme yapılmadan ödenmesine karar verilecektir. Şirketin kullanılabilir özsermayesi bulunmadığı halde ayrılma akçesi talebi reddedilecektir²³⁷. Mahkeme kararıyla çıkmaya karar verildiği durumlarda TTK m.642 düzenlemesinin uygulama alanı ve imkânı söz konusu değildir²³⁸. Yargıtay da ayrılma akçesinin muacceliyetine yönelik TTK m.642 çerçevesinde herhangi bir değerlendirme yapmamaktadır²³⁹. Doktrinde ağırlıklı görüş ayrılma akçesine faiz işletilmemesi gerektiği yönünde iken²⁴⁰; Yargıtay tarafından dava tarihi veya karar tarihinden itibaren faiz işletilmesi yönünde farklı kararlar verilmektedir²⁴¹.

Ortağın çıkmasına ilişkin mahkeme kararı inşaî nitelikte olduğundan kesinleşmeyle birlikte sonuç doğuracaktır. Ancak para borcu niteliğinde olan ayrılma akçesi, kural olarak kesinleşmeden icra edilebileceğinden, çıkma davasını kabul eden ilk derece mahkemelerinin kararlarında ayrılma akçesinin ne zaman ödeneceğini belirtmesi takip hukuku yönünden de önem arz etmektedir. Nitekim takip hukuku ile ilgili şikâyet yargılamalarının temyiz mercii olan Yargıtay 12. Hukuk Dairesi eski tarihli kararlarında ayrılma akçesinin talep edilmesi için kararın kesinleşmesi gerektiği görüşündeyken²⁴² sonraki kararlarında²⁴³ bu görüşünden vazgeçtiği ve ayrılma akçesinin icra edilebilmesi için kesinleşmesinin gerekmediği yönünde kararlar verdiği görülmektedir. İnşai bir karar olan ve kesinleştikten sonra hüküm doğuran ve TTK m.641 uyarınca da ortaklıktan çıkma davasına bağlı olan ayrılma akçesinin tahsili için kesinleşme aranması gerektiği

---

²³⁶ Yargıtay uygulamasına göre şirketin gerçek değerinin hesaplanması için bkz.: Yarg. 11. HD., E. 2021/8100 K. 2022/9536 T. 27.12.2022.

²³⁷ Bkz.: İstanbul BAM, 13. HD., E. 2021/2333 K. 2024/733 T. 2.5.2024, www.lexpera.com.tr, E.T.:30.05.2025.

²³⁸ Mahkeme tarafından verilen çıkma kararlarının farklı değerlendirilmesi görüşü için bkz.: Hayrettin Çağlar, “Sermaye Şirketlerinde Çıkma/Çıkarma Kararının Uygulanmasında Karşılaşılan Bazı Sorunlar”, *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu*, ed. Ülkü Ay Kaplan vd.(Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2023), 91 vd.

²³⁹ Yargıtay’ın bu tutumuna doktrindeki eleştiriler için bkz.: Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 260; Yaman, “Çıkma Hakkı”, 298.

²⁴⁰ Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 260; Yaman, “Çıkma Hakkı”, 295 vd.; Aker, “Değerlendirmeler”, 91.

²⁴¹ Yargıtayın ilgili kararları için bkz.: Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 260.

²⁴² Yarg. 12. HD., 2019/10942 E., 2020/5968 K., 30.06.2020 T. Kararı için bkz.: Çağlar, “Sorunlar”, 91 vd.;

²⁴³ Yarg. 12. HD., E. 2022/347 K. 2022/6456 T. 30.05.2022; aynı yönde bkz.: Yarg. 12. HD., E. 2022/12979 K. 2023/5105 T. 19.09.2023, Yarg. 12. HD., E. 2023/854 K. 2023/8029 T. 29.11.2023, Yarg. 12. HD., E. 2021/5549 K. 2021/9594 T. 02.11.2021, kararlar için bkz.: www.lexpera.com.tr, E.T.:30.05.2025.

kanaatindeyiz²⁴⁴. Ortağın esas sermaye payı bedelini tamamen ödememiş olması halinde de ayrılma akçesi taahhüt edilen sermaye oranına göre hesaplanmalıdır. Şirket ortağın ödenmemiş sermaye borcu için takas mahsup def'inde bulunabilecektir²⁴⁵. Ortaklıktan çıkma davası maktu harca tabi ise de ayrılma akçesi de istenmesi durumunda nisbi harcın da ayrılma akçesi üzerinden yatırılması gerekecektir.

Ortaklardan birinin çıkma davası açması halinde, müdürler bu durumu diğer ortaklara gecikmeksizin bildirmelidir(TTK m.639). Haberdar edilen diğer ortaklar, bildirimden itibaren bir ay içinde açacakları dava ile çıkmaya katılabilirler. Dava yoluyla çıkmaya katılmak isteyen ortakların da çıkmak için kendi şahsi haklı sebepleri mevcut olmalı yahut görülen davadaki haklı sebepler kendisi için de geçerli olmalıdır²⁴⁶.

---

²⁴⁴ Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 260.

²⁴⁵ Yarg. 11.HD., 2019/923 E., 2020/3963 K., 08.10.2020 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.05.2025.

²⁴⁶ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 895-896; Madde lafzının eleştirisi ve “davaya katılma” ibaresinin ortak tarafından açılacak davanın ilk çıkma davasıyla birleştirilmesi amacıyla kullanıldığına ilişkin bkz.: Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 67-68.

III. BÖLÜM: SERMAYE ŞİRKETİ DAVALARINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR

1. ŞİRKET İÇİ UYUŞMAZLIKLARINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALARA İLİŞKİN GENEL İLKELER

Kanunda, şirket içi uyuşmazlıkta başvurulabilecek geçici hukuki koruma için özel bir düzenleme yer alması halinde öncelikle bu düzenleme somut uyuşmazlığa uygulanmalıdır. Somut olayda özel düzenlemeden sapmayı gerektirecek bir durum olması halinde başka ihtiyati tedbir kararı da verilebilecektir.

Şirket içi uyuşmazlıklar pay sahiplerini ve şirketi doğrudan; alacaklılar, devlet, çalışanlar gibi üçüncü kişileri ise dolaylı olarak etkilemektedir. Görüldüğü üzere sonucu birçok tarafı etkileyecek olan uyuşmazlıkta verilecek geçici hukuki koruma kararının da mümkün olduğu müddetçe, tüm tarafların menfaatine olması gerekmektedir. Yukarıda belirtildiği üzere geçici hukuki korumalar ve özelde ihtiyati tedbirler hukuki tatmin aracı olmayıp dava sonucu ulaşılacak sonucu korumaya yöneliktir. Şirket içi uyuşmazlıklarda geçici hukuki korumalar, azınlık ve çoğunluk pay sahiplerinin salt karşı tarafa zarar verme saikiyle hareket etme ihtimalleri dikkate alınarak ihtiyatla kullanılmalıdır.

Pay sahipleri ile şirket arasındaki ihtilaflarda başvurulabilecek geçici hukuki korumalar şirketin ticari hacmini, işlerliğini ve devamını tehlikeye sokmamalıdır. Yargıtay da bir kararında tedbir kararları ile şirketin devamlılığının engellenmemesi gerektiğini belirtmiştir²⁴⁷. Somut uyuşmazlık dikkate alınarak menfaat dengesi belirlenerek amaca en elverişli tedbir belirlenmelidir²⁴⁸. Geçici hukuki korumalar ile dava sonunda elde edilecek hukuki sonuç aşılmamalıdır. Örneğin şirket genel kurulunun iptaline ilişkin bir davada, uyuşmazlık konusu olmayan dava dışı ortakların şirketteki paylarının devrini engelleyici bir tedbir kararı verilmemelidir²⁴⁹. Yine şirketin işletmesel bütünlüğünü kısmen veya

---

²⁴⁷ “Açılan davanın niteliği itibarıyla somut uyuşmazlıkta söz konusu koşullar mevcut *olmayıp tedbir kararı da şirketin hayatiyetini devam ettirmesinde sakınca doğuracak mahiyettedir. Bu itibarla, şirketin banka hesabı üzerine konulan tedbire yönelik itirazın kabulü gerekirken reddine karar verilmesi doğru görülmemiş, bozmayı gerektirmiştir.*” Yarg. 11. HD., 2012/17605 E., 2013/49 K., 07.01.2013 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

²⁴⁸ Yıldırım, *Fesih*, 440.

²⁴⁹ “şirketin organsız kalmadığı, seçilmiş organ tarafından yönetildiği, şirketteki mevcut hisselerin 3. Şahıslara devrinin önlenmesine yönelik ihtiyati tedbir talebi yönünden de davada taraf olmayan 3.kişilerin

tamamen bozulmasına, ortadan kaldırılmasına sebep olacak şekilde geçici hukuki koruma kararı verilmemelidir²⁵⁰.

2. GENEL KURUL KARARLARIN İPTALİ VE HÜKÜMSÜZLÜĞÜ DAVALARINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR

Genel kurul kararları aleyhine açılan davalar kesinleşmekle birlikte geriye doğru sonuç doğururlar. Kararın kesinleşmesine kadar geçecek olan sürenin uzunluğu pay sahiplerinin, şirketin veya alacaklıların telafisi imkânsız zararlara uğramasına sebep verebilir. Dolayısıyla iptal, butlan ve yokluğun tespiti davalarında davacının hak kaybına uğramaması ve hakkını elde etmesinin güçleşmemesi için geçici hukuki koruma ihtiyacı bulunmaktadır. Genel kurula karşı açılacak davalar bir hakkın yerine getirilmesine ilişkin davalardır. Dolayısıyla, bu davalarda ihtiyati haczin uygulanması mümkün değildir. Kanunda bu davalar için düzenlenmiş farklı ve kendine özgü bir geçici hukuki koruma kurumu da bulunmadığından ihtiyati tedbirler uygulama alanı bulacaktır.

Aşağıda²⁵¹ açıklayacağımız üzere genel kurul kararlarının yürütülmesinin geriye bırakılması özel bir ihtiyati tedbir düzenlemesidir. Bu kapsamda aşağıda öncelikle; iptal, butlan ve yokluk davalarında kararların yürütülmesinin geriye bırakılması kurumu ihtiyati tedbir şartları çerçevesinde incelenecektir. Ardından bu davalarda başkaca ihtiyati tedbirlere karar verilip verilemeyeceği hususları incelenecektir.

---

maddi hukuktan kaynaklanan haklarını engeller mahiyette tedbir kararı da verilemeyeceğinden” İstanbul BAM, 43. HD, 2025/151 E., 2025/207 K., 20.02.2025 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

²⁵⁰ “Bu itibarla mahkemece, somut uyuşmalık bakımından yukarıda açıklandığı üzere 6102 sayılı Yasa’nın 531. maddesinde öngörülen haklı sebeplerin varlığının kanıtlanmamış olmasında nazara alınmak suretiyle şirketin malvarlığını bölecek ve HMK’nın öngördüğü geçici hukuki koruma kriterini aşacak şekilde davalı şirkete ait D.. D.. ve Kumul Otel işletmelerinin tedbiren davacılar verilmesi doğru görülmemiş, kararın açıklanan bu nedenle de davalı şirket yararına bozulması gerekmiştir.” Yarg. 11. HD., 2015/4504 E., 2015/12980 K., 03.12.2015 T.;

“... limited şirket ortağının açtığı işbu davada beton santralinin çalışmasının durdurulmasına yönelik bir tedbirin dava konusu talep ile bir bağlantısı mevcut bulunmadığı gibi ileride telafisiz zararlara yol açacağı da tabidir. Bu itibarla, beton santralinin çalıştırılmaması hususunda konulan tedbirin itiraz üzerine kaldırılması gerekirken itirazın reddi doğru olmamış, bozmayı gerektirmiştir.” Yargıtay 11. HD., 2013/2229 E.-2013/3973 K., 04.03.2013 T., (www.lexpera.com.tr, E.T.: 01.12.2024).

²⁵¹ Bkz.: Dn. 253 civarı.

2.1. GENEL OLARAK GENEL KURUL KARARLARININ YÜRÜTÜLMESİNİN GERİYE BIRAKILMASI VE HUKUKİ NİTELİĞİ

Çoğunluk oylarıyla alınan genel kurul kararları TTK m.423 uyarınca toplantıya katılsın ya da katılmasın tüm pay sahipleri açısından bağlayıcıdır. Genel kurul kararlarının iptalinin, butlan ve yokluğunun tespitinin dava edilmesi kararların uygulanmasını kendiliğinden durdurmamaktadır²⁵². Dava açıldıktan sonra kararların uygulanması pay sahipleri, yönetim kurulu üyeleri veya alacaklılar açısından telafisi güç veya imkânsız zararlar doğurabilecektir²⁵³. Bu kapsamda kanun koyucu yürütülmenin geri bırakılması kurumunu ihdas etmiştir. TTK m.449’da “*genel kurul kararına karşı iptal veya butlan davası açıldığı takdirde, yönetim kurulu üyelerinin görüşü alındıktan sonra, mahkemece dava konusu kararın yürütülmesinin geri bırakılmasına karar verebileceğini*” düzenlenmiştir.

Doktrinde genel kurul kararlarının geriye bırakılması kurumunun ihtiyati tedbir niteliğinde olduğu konusunda görüş birliği bulunmaktadır²⁵⁴. Yargı uygulamasında da genel kabul bu yöndedir.²⁵⁵ Genel kurula karşı açılan davalarda tasarruf ilkesi cari olup kamu düzenine ilişkin davalardan da değildir. TTK m.449 lafzında mahkemenin yürütülmenin geriye bırakılmasına karar verebileceği denmekle, kararın ödev değil taleple bağlılık kapsamında hâkimin takdirinde olduğu belirtilmektedir²⁵⁶. Keza yürütmenin geri bırakılması kararı geçici nitelikte olup maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmemektedir. Madde lafzında dava açıldıktan sonra yürütmenin durdurulmasına karar verilebileceğini belirtmekle kurumun asıl dava ile sıkı ilişki içinde olduğu görülmektedir. Bu çerçevede yürütmenin geri bırakılması kurumu ihtiyati tedbirlere ilişkin tüm şartları taşımakla ihtiyati tedbir niteliğinde olduğu görüşüne katılmaktayız.

²⁵² Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 316; Kırca, *Hükümsüzlük*, 194; Çamoğlu, *Limited Ortaklıklar*, 160; Şener, *Limited Ortaklıklar*, 544.

²⁵³ Kırca, *Hükümsüzlük*, 194; Yusuf Enes Başözen, *Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının İptali Davası* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2025), 185-186.

²⁵⁴ Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 317 vd.; İsmail Kırca, *Hükümsüzlük*, 195; Kırca vd., *Anonim Şirketler Hukuku C.2/2*, 242; Özekes, *Pekcanitez Usul*, 2510; Yürütmenin geri bırakılması tedbirinin geniş anlamda eda, dar anlamda düzenleme tedbiri niteliğinde olduğu görüşü için bkz.: Algan, *Geri Bırakılması*, 25.

²⁵⁵ Birçokları yerine bkz.: Yarg. 11. HD., 2013/12965 E.- 2013/15637 K., 16.09.2013 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:02.05.2025.

²⁵⁶Karş.: Kendine özgü geçici hukuki koruma olan TMK m.168’de hakime re’sen gereken önlemleri alma ödevi yüklenmiştir.

Niteliği itibariyle ihtiyati tedbir olarak kabul edilse de yürütmenin durdurulması kurumu ihtiyati tedbir kararı verilmesi usulünden iki noktada ayrılmaktadır: (i) yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için öncelikle genel kurul aleyhine dava açılmış olması gerekmesi; (ii)mahkemenin tedbir konusu kararlar ile ilgili şirket yöneticilerinin görüşünü sorması gerekliliği.

TTK m.449'da kanun koyucu bilinçli olarak “*dava açılması halinde*” ibaresini kullanarak yürütmenin durdurulması kararının ancak dava açıldıktan sonra verilebileceğini belirtmiştir. Doktrinde bir görüşe²⁵⁷ göre TTK m.449 düzenlemesi HMK m.389'un tekrarı olmakla dava açılmadan önce de tedbir kararı verilebileceği belirtilmiş ise de baskın görüş²⁵⁸ dava açılmadan önce yürütülmenin geriye bırakılamayacağı yönündedir.

İhtiyati tedbirle yürütmenin durdurulması kararları arasındaki ikinci ayrılık, yürütmenin durdurulması kararından önce mahkemenin tedbir konusu kararlar ile ilgili şirket yönetim kurulunun -TTK m.622 atfı gereğince limited şirketlerde şirket müdürünün görüşünü sormasıdır. Mahkeme tarafından şirket yönetim kurulu üyelerinin görüşünün sorulması sebebi yürütülmesinin geriye bırakılması istenen kararların ne gibi sakıncalar doğurabileceği konusunun araştırılması ve taraflar arasındaki menfaat dengesinin sağlanmasıdır²⁵⁹. Kanunda yönetim kurulu üyelerinin görüşlerinin ne şekilde alınacağı belirtilmemiştir. Ancak iptal davasında 3 aylık süreden önce duruşmalara başlanamaması, bu süre içerisinde genel kurul kararlarının icra edilebileceği, kanunda yönetim kurulu üyelerinin duruşmada dinlenmesi zorunluluğu olmadığı dikkate alındığında mahkemece yapılan tebligatla üyelerin görüşü alınabilecektir²⁶⁰. Tedbir kararından önce yönetim kurulunun görüşlerini alma zorunluluğu karşısında uygulamada üyelere müzekkere yazılarak verilecek kesin sürede görüşlerini sunması aksi takdirde görüş sunmaktan vazgeçeceğine ilişkin ihtar yapılmaktadır²⁶¹. Yönetim kurulu üyelerinin görüşleri alınmadan genel kurul kararlarının geriye bırakılması hakkında bir karar verilmesi kanuna aykırılık teşkil edecektir²⁶². Yönetim kurulu tarafından açılan davadaki yürütülmenin geri

²⁵⁷ Kırca, *Hükümsüzlük*, 195; Kırca vd., *Anonim Şirketler Hukuku C.2/2*, 242.

²⁵⁸ Pulaşlı, *Şerh Cilt II*, 1114; Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 317; Algan, *Geri Bırakılması*, 119.

²⁵⁹ Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 161; Algan, *Geri Bırakılması*, 135; Şener, *Ortaklıklar*, 544.

²⁶⁰ İzmir BAM 20. HD., 2024/51 E., 2024/21 K., 11.01.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

²⁶¹ Ankara BAM. 21. HD., 2024/570 E., 2024/640 K., 08.05.2024 T., yayımlanmamış karar, Ö.A.

²⁶² Yarg. 11. HD., 2013/2957 E., 2013/6894 K., 04.04.2013 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025; Aynı yönde bkz.: İstanbul BAM, 12. HD., 2021/750 E. , 2021/1165 K., 13.07.2021 T.

bırakılması istemi için ise yönetim kurulunun görüşlerinin alınmasına gerek bulunmamaktadır²⁶³.

Mahkemenin genel kurul kararının yürütülmesinin geriye bırakılmasına ilişkin kararı verildiği anda etkisini doğuracaktır. Doktrinde, kararın uygulanmasını talep edilmesine gerek olmadığı belirtilse de bazı yargı kararlarında kararın uygulanmasının talep edilmesinin arandığı görülmektedir²⁶⁴.

2.1.1. GENEL KURUL KARARLARI ALEYHİNE AÇILAN DAVALARDA İHTİYATİ TEDBİRE ESAS OLAN HAK

Genel kurul aleyhine açılan davalarda tedbir kararı verilebilmesi için hem maddi hakkın talep edilebilir olması hem de talep edilen tedbirin uyuşmazlık konusu ile ilgili olması gerekmektedir²⁶⁵. Buna göre maddi hukuk çerçevesinde talep edilebilir bir hakkı bulunmayanların ihtiyati tedbir talep etme hakkı da olmayacaktır. Maddi hukuk kapsamında talep edilebilir bir hakkın varlığı halinde de talep edilen ihtiyati tedbirin uyuşmazlık konusu ile ilgisi olmaması halinde ihtiyati tedbir talebinin reddi gerekecektir.

Genel kurul kararları aleyhine açılan iptal davasında ihtiyati tedbire esas olan hakkın varlığından bahsedilebilmesi için davayı açan kişinin TTK m.446'da sayılan kişilerden olması gerekmektedir. Örneğin toplantıya katıldığı halde karara karşı olumlu oy kullanan pay sahibinin davası reddedileceği gibi, talep ettiği ihtiyati tedbir de reddedilmelidir. İcranın geriye bırakılması kararı yalnızca yapılmış bir genel kurulda alınan kararlar için verilebileceğinden, henüz toplanmamış bir genel kurulda alınacak

---

²⁶³ Algan, *Geri Bırakılması*, 134.

²⁶⁴ Özkes, *Pekcanitez Usul*, 2524; “*Davalı vekili tarafından HMK’nın 393 hükmü uyarınca davacının ihtiyati tedbirin uygulanması için 1 haftalık kesin süre içerisinde infaz ettirilmediği gerekçesiyle ihtiyati tedbir kararının hükümsüz kaldığı ileri sürülmüş ise de verilen tedbir kararı, genel kurulda alınan kararın yürürlüğünün geçici olarak durdurulmasına ilişkin olup kararın uygulanabilmesi için icra dairesine infaza konulması ya da yazı işleri müdürünün görevlendirilmesi gerekmemektedir. Mahkemece ticaret sicil müdürlüğüne yazılacak yazı ile infaz edilebilecek niteliktedir*” İstanbul BAM 12. HD., 2024/796 E.- 2024/844 K., 20.05.2024 T.; Aynı yönde bkz.: İstanbul BAM 12. HD 2024/1434 E., 2024/1314 K., 23.09.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

²⁶⁵ Bkz.: Yukarıda dn.78-80 arası.

kararların yürütülmesinin geriye bırakılması mümkün değildir. Diğer taraftan mahkemece bir genel kurulun yapılmasının tedbiren durdurulması da mümkün değildir²⁶⁶.

Genel kurulda alınan kararlara karşı butlan ve yokluğun tespiti davaları açılmasında süre sınırı yoktur. Genel kurul kararı batıl veya yok hükmünde olsa da her nasılsa kararın tescil edilmiş olması ve uygulanmış olması mümkündür. Yahut açılan bir iptal davasında tedbir kararı verilmediği durumlarda kararların uygulanmaya başlanmış veya uygulanmış olması muhtemeldir. Örneğin genel kurulun, yönetim kuruluna aylık belirli bir miktar huzur hakkı ödenmesine ilişkin kararının tedbir kararına kadar uygulanmış olması mümkündür. Bu durumda uygulanan genel kurul kararlarının yürütülmesinin geriye bırakılıp bırakılamayacağı üzerinde durmak gerekmektedir. Doktrinde bir görüş icra edilmiş bir genel kurul kararının yürütülmesinin geriye bırakılamayacağını savunmaktadır²⁶⁷. Uygulanmış ve uygulanmakla etkisi tükenmiş bir genel kurul kararının yürütülmesinin geriye bırakılması artık önem arz etmeyecektir²⁶⁸. Kanaatimizce genel kurul kararlarının alındığı tarihten yıllar sonra açılan, butlan ve yokluğun tespiti davalarında kararın uygulanması ve etkisi devam etse de yürütülmenin geriye bırakılması kararı verilirken ihtiyatlı davranılmalıdır.

Diğer taraftan talep edilen tedbirin uyuşmazlık konusu ile ilgisi olması gerekmektedir. Kanunda, genel kurul kararları aleyhine açılan davalarda yürütülmenin geriye bırakılmasından başkaca bir tedbir verilemeyeceği yönünde bir sınırlama

---

²⁶⁶ “Somut olayda; davacı ihtiyati tedbir isteyen vekili mevcut pay oranına göre davalı şirketin azil edilen müdürünün yeniden seçilmesi muhtemel olduğunu ileri sürmekte ise de genel kurul kararlarının ancak karar alındıktan sonra denetiminin yapılması yerleşik yargı uygulamasıdır. Peşin olarak zararın doğacağı ihtimaline dayanılarak şirket genel kurulunun ihtiyati tedbir yoluyla yapılmasının engellenmesi talebi hukuka uygun görülmemiştir. Açıklanan nedenlerle yapılacak genel kurulun durdurulmasına ilişkin ihtiyati tedbir verilmesi mümkün olmadığı, alınan kararların icrasının durdurulmasının genel kurula karşı açılacak davada talep edilebileceği ve inceleneceği” İstanbul Bam 12. HD., 2023/178 E., 2023/411 K., 20.03.2023 T.; İstinaf mahkemesinin görülmekte olan bir fesih davasında; genel kurulun toplanması halinde şirketin önemli miktardaki malvarlığı satışına ilişkin karar alınacağı, bu sebeple genel kurulun toplanmasının tedbiren durdurulması yönündeki tedbir talebinin reddine ilişkin kararı için bkz.: “Şirketin yapılacak genel kurulunun tedbiren durdurulmasına ilişkin talep yönünden; eldeki uyuşmazlığın konusu dikkate alındığında şirketin en geniş karar organı olan genel kurulun toplanmasının durdurulmasına yönelik talebin uyuşmazlığın çözümüne katkı sunmayacağı, mahkemenin şirketin en geniş yetkili kurulunun toplanmasını engelleme imkanı bulunmadığı, maddi hukuktan kaynaklı hakları engeller mahiyette tedbir kararı verilemeyeceği anlaşılmakla bu yöne ilişkin istinaf sebebi de yerinde değildir.” İstanbul Bam 43.HD., 2024/844 E., 2024/883 K., 06.06.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.: 20.06.2025.

²⁶⁷ Ömer Teoman, “Ticaret Hukukunun Güncel Sorunları IV (İcra Edilmiş Bir Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararının Uygulanmasının Durdurulması Konusunda Mahkemece İhtiyati Tedbir Kararı Verilebilir Verilemeyeceği)”, *Tüm Makalelerim (1971-2001)*C. I-II (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2012), 993 vd.

²⁶⁸ Algan, *Geri Bırakılması*, 127.

bulunmamaktadır. Ancak somut olayın özelliklerine göre başka tedbirlerin uygulama alanı bulup bulamayacağının değerlendirilmesine karar verilmesi gerekmektedir. Bu sorun aşağıda ayrıca incelenecektir.

2.1.2. İHTİYATİ TEDBİR SEBEBİNİN VARLIĞI

İhtiyati tedbir kararı verilebilmesi için HMK m.389'daki sakıncalı hallerden en az birisinin meydana gelme ihtimali bulunmalıdır. Bu sakıncalı hallerin ortaya çıkmış olması gerekli olmayıp, ortaya çıkma ihtimalinin bulunması halinde ihtiyati tedbir sebebinin varlığı kabul edilmelidir. Nitekim ihtiyati tedbirler, dava konusunu yalnızca mevcut tehlikelerden değil muhtemel tehdit ve hak kayıplarından da korumayı amaçlar.²⁶⁹

TTK m.449 düzenlemesi özel kanunda düzenlenen ihtiyati tedbir halidir. TTK m.449 düzenlemesinde ihtiyati tedbir sebepleri belirtilmediğinden, yürütmenin geriye bırakılması kararı verilebilmesi için ihtiyati tedbirler için genel hüküm olan HMK m.389'daki şartların varlığı aranmalıdır²⁷⁰. TTK m.449 uyarınca verilen tedbir kararlarını kanun yolu kapsamında hukuken denetleyen farklı istinaf mahkemelerinin de uygulaması bu yöndedir²⁷¹. Buna göre talep eden tarafından kararın uygulanması halinde ortaya çıkabilecek sakıncaların yaklaşık olarak ispat edilmesi gerekmektedir.

Her genel kurul kararı ve şirketin kendine özgü durumu ile taraflar arasındaki ihtilafın arka planı dikkate alınarak kararların yürütülmesinin geriye bırakılması için ihtiyati tedbir sebebinin bulunup bulunmadığı ayrıca değerlendirilmelidir. Yönetim kurulu üyelerinin huzur hakkının fahiş ve dürüstlük kuralına aykırı belirlendiğinin iddia edildiği bir davada huzur hakkının ödenmeye devam edilmesi halinde şirketin tahsil kabiliyetinin bulunmaması ve kaynaklarının çoğunluk pay sahibinin seçtiği yönetim kurulu üyelerine

²⁶⁹ İhtiyati tedbir sebeplerine ilişkin ayrıntılı bilgi için yukarıda bkz.: I. Bölüm, 4.1.3.2. başlık.

²⁷⁰ Farklı bir sebeple HMK m.389 vd. maddelerin uygulanması gerektiği yönünde bkz.: Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 317 vd.; Algan, *Geri Bırakılması*, 71; Ayrıca yukarıda bkz.: Dn.85-86 arası.

²⁷¹ Birçokları yerine bkz.: İstanbul BAM 12. HD 2024/796E.- 2024/844 K., 30.05.2024 T.; Ankara Bam 21. HD, 2024/570 E.- 2024/640 K., 08.05.2024 T.; İzmir BAM 20. HD., 2023/2424 E., 2024/36 K., 17.01.2024, www.lexpera.com.tr, E.T.: 20.06.2025.

aktarılması söz konusu olabileceğinden ihtiyati tedbir sebebinin varlığı kabul edilmelidir²⁷².

Genel kurulun almış olduğu kâr payı dağıtım kararının batıl olduğunu ve kararın uygulanmasının kendisi açısından sorumluluk doğuracağını düşünen yönetim kurulu üyelerinin dava haklarını kullanması halinde de ihtiyati tedbir sebebinin varlığı kabul edilmelidir²⁷³. Haksız alınan kâr paylarının iadesi TTK m.512 ve m.622 uyarınca mümkün ise de hakkın elde edilmesinin zorlaşacağı ve şirketin zarara uğrama tehlikesi bulunacağından, bu durumda ihtiyati tedbir sebebinin varlığı kabul edilmelidir.

Çoğunluk pay sahiplerinin, azınlığın paylarının itibari değerini düşürmek ve şirketteki etkisini zayıflatmak amacı gibi dürüstlük kuralına aykırı sermaye artırım kararı almaları muhtemeldir²⁷⁴. Yürütülmenin durdurulması kurumu, sermaye artırım kararlarının iptali davalarında ayrı bir önem arz etmektedir. Nitekim sermaye artırım kararının yürütülmesinin durdurulmaması halinde şirket yeni paylar ihraç edecektir. Pay sahibi, hukuka aykırı olduğunu düşündüğü bir sermaye artırımında rüçhan hakkını kullanmak zorunda bırakılacaktır. Artırımın iptalinin etkisi ister geçmişe ister ileriye etki gösterebilir²⁷⁵, muhtemel bir iptal kararının kesinleşmesinden sonra pay sahipleri, şirket ve üçüncü kişiler

---

²⁷² “İhtiyati tedbire konu teşkil eden 7 nolu karar ile Yönetim Kurulu üyelerine 2023 yılında yıllık brüt 4.000.000-TL’yi geçmemek üzere huzur hakkı, prim ve ikramiye ödenmesi ile YK üyelerine ödenecek ücretlerin ne miktarda olacağının yönetim kurulu tarafından belirleneceği hususu oy çokluğu ile kabul edilmiştir. Davacılar bu karara muhalif kalmış olup, eldeki davada da bu kararın TTK 398 ve 408 maddesi hükümlerine aykırı olması nedeniyle hükümsüzlüğünün tespiti talep edilmiştir. Mahkemece bilirkişi raporlarında genel kurulda alınan 7 nolu kararın TTK 408/2-b maddesine aykırı olması sebebiyle TTK’nın 447. maddesi uyarınca batıl olduğu yönünde görüş bildirildiği belirtilerek davanın geldiği aşama itibariyle davacıların iddiaları yönünden yaklaşık ispat koşulunun sağlandığı yönündeki değerlendirmesinde bir isabetsizlik bulunmamıştır.” İstanbul BAM 12. HD 2024/796 E., 2024/844 K., 20.05.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

²⁷³ Kerem Çelikboya, Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Kar Payı Hakkı (On İki Levha Yayıncılık, İstanbul: 2021), 437.

²⁷⁴ Sermaye artırımlarının dürüstlük kuralına aykırılık sebebiyle iptali hakkında ayrıntılı bilgi için bkz.: Selim Yalçın, *Anonim Şirketlerde Esas Sermaye Artırımının Dürüstlük Kuralına Aykırılık Nedeniyle İptali* (İstanbul:On İki Levha Yayıncılık, 2018).

²⁷⁵ Sermaye artırımının iptali kararının geçmişe etkili olduğu yönünde bkz.: Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 306; Soykan, *Artırım*, 658 vd.; Artırımın ileriye dönük etkili olacağı görüşü için bkz.: Tolga Ayoğlu-Cem Veziroğlu, “Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımının İptalinin Zamansal Etkisi”, *Prof. Dr. H. Ercüment Erdem’e Armağan*, ed. Tolga Ayoğlu vd. (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2023), 2/225 vd.; Orhan Sekmen, “Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımının Geçersizliğinin Etkileri” *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu*, ed. Ülkü Ay Kaplan vd. (Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2023), 76 vd.; Çamurcu, *Hukuki Sonuçlar*, 238 vd.

bu karardan etkilenecek ve birçok belirsizlik ve telafisi imkânsız zararlar ortaya çıkabilecektir.

Sermaye artırımının iptali kararının kesinleşmesine kadar olan süreçte yeni oluşan sermaye yapısına göre oy kullanılacak olması ve ara dönemde ibra, yönetim kurulu seçimi, kâr payı dağıtımı, birleşme, bölünme gibi önemli kararlar alınabileceği göz önünde bulundurularak pay sahiplerinin; iptal edilen sermaye için alınan bedellerin şirket tarafından ilgililere faiziyle ödenecek olması sebebiyle şirketin; yeni ihraç edilen payların hukuki işlemlere konu olması nedeniyle üçüncü kişilerin, tescil edilen sermayeye göre güven oluştuğundan alacaklıların durumlarında telafisi imkansız ve güç zararlar doğma tehlikesi mevcuttur²⁷⁶. Sermaye artırımına ilişkin açılan iptal davasının kabulü halinde kararın kesinleşmesine kadar olan ara dönemdeki hukuki işlemlere ilişkin belirsizlikler ve sakıncalar dikkate alındığında, yürütülmenin durdurulması kararı için ihtiyati tedbir sebebinin varlığı kabul edilmelidir²⁷⁷. Doktrinde bir görüş sermaye artırım kararlarının yürütülmesinin durdurulması halinde hak düşürücü sürede artırım kararı tescil edilemeyeceğinden artırım kararının hükümsüz kalacağını, bu durumda davacının asıl davayı sona erdirecek etki doğuracağı gerekçesiyle artırım kararının yürütülmesinin durdurulması kararı verilemeyeceğini savunmaktadır²⁷⁸. Bizim de katıldığımız diğer bir görüşte ise yürütülmenin geriye bırakılması kararının TTK m.456/3’de ön görülen üç aylık hak düşürücü süreyi donduracağı belirtilmektedir²⁷⁹.

Mahkeme tarafından şirketin asıl organı olan genel kurulun iradesini tamamen kaldıracak nitelikte yürütülmenin geriye bırakılmasına karar verilmemelidir. Bunun için ihtiyati tedbir sebebinin mevcut olup olmadığının tespiti önem arz etmektedir. Mahkeme tarafından icrai niteliği olmayan kararlar hakkında tedbir kararı verilmemelidir. Yönetim kurulu üyelerinin seçimine ilişkin yürütülmenin durdurulması taleplerine ise şirketi organsız bırakacak nitelikte olması sebebiyle ihtiyatla yaklaşılması gerekmektedir²⁸⁰.

²⁷⁶ Çamurcu, *Hukuki Sonuçlar*, 240 vd.; Ayoğlu- Veziroğlu, “Zamansal Etki”, 235 vd.

²⁷⁷ İstanbul BAM, 13. HD., 2024/411 E., 2024/546 K., 21.03.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

²⁷⁸ Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 319; Aynı yazar başka bir eserinde sermaye artırım kararlarının yürütülmesinin geriye bırakılmasının mümkün olduğunu da belirtmiştir. Bkz.: Moroğlu, *Artırım*, 306.

²⁷⁹ Soykan, *Artırım*, 664-665.

²⁸⁰ Yönetim kurulu üyelerinin rekabet yasaklarının kaldırılmasına ilişkin genel kurul kararı için ihtiyati tedbir sebebinin oluşmadığı yönündeki değerlendirmeye katılmasak ise de konuya ilişkin BAM kararı için bkz.: “Somut olayda; genel kurul kararı aleyhindeki ihtiyati tedbir istemi, yönetim kurulu üyelerinin görüşü sorularak karara bağlanmıştır. Davalı şirketin dava konusu genel kurulunun 2. maddesi yönetim kurulu faaliyet raporunun okunması ve müzakeresi, 3. maddesi bilanço ve kar zarar hesaplarının müzakere ve onaylanması, 4. maddesi yönetim kurulunun ibrası, 5. maddesi sermayenin azaltılmasına ilişkin raporun

Mahkemece, her genel kurul kararı için yürütülmenin ve durdurmanın sakıncaları ayrıca değerlendirilmelidir.

2.1.3. YÜRÜTÜLMENİN GERİYE BIRAKILMASINDA YAKLAŞIK İSPAT

Genel kurul kararlarının yürütülmesinin geriye bırakılması için, davacının, davadaki haklılığını yaklaşık olarak ispat etmesi gerekmektedir. Yaklaşık ispatın sağlanıp sağlanmadığının takdiri için hâkim tarafından ilk olarak dava konusu kararların TTK m.447’de belirtilen butlan sebepleri kapsamında olup olmadığı ardından nisapların ve alınan kararların kanuna ve esas sözleşmeye aykırılık teşkil edip etmediği değerlendirilmelidir²⁸¹. Örneğin dava konusu kararlar incelendiğinde, azlık oluşturan pay sahibinin TTK m.420 uyarınca erteleme talebine rağmen finansal tablolar ve buna bağlı konularda kararlar alınmışsa kanuna aykırılık ilk incelemede tespit edilecek ve yaklaşık ispat sağlanmış olacaktır²⁸². Yine, yönetim kurulu üyesi olan pay sahiplerinin oydan yoksun

---

okunması ve onaylanması, 6. maddesi ortaklara ait ödenmeyen sermayeye tekabül eden payların ıskatı sebebiyle şirket sermayesinin azaltılması, 7. maddesi yönetim kurulu üye seçimi ve 8. maddesi ise yönetim kurulu üyelerine TTK’nın 395 ve 396 maddeleri kapsamında izin verilmesine ilişkindir. Dava konusu kararlardan 2, 3, 4, 7 ve 8 numaralı kararlar, yargılama sonunda iptaline veya butlanına karar verildiği takdirde geçmişe yönelik olarak etkileri ortadan kalkacağından, ihtiyati tedbir istemi bakımından kanunda yazılan koşulu taşıyan kararlardan değildir. Söz konusu kararlar, olağan genel kurulu gündeminden ibaret olup, kararların niteliği itibarıyla ihtiyati tedbir kararı verilmemesi halinde davacının haklarını elde etmesinin önemli ölçüde zorlaşacağından ya da tamamen imkansız hale geleceğinden bahsedilmesi mümkün değildir. Ancak gündemin sermayenin azaltılmasına ilişkin raporun okunması ve onaylanmasına ilişkin 5. maddesi ile ortaklara ait ödenmeyen sermayeye tekabül eden payların ıskatı sebebiyle şirket sermayesinin azaltılmasına ilişkin 6. maddesine ilişkin olarak davacı tarafça; şirketin yönetim kurulu üyesi olan diğer ortağın, şirketin borcu için yapılan ödemeleri kendi adına sermaye payı olarak yatırıp kendi pay oranını yükselttikten sonra aniden sermaye azaltımı yoluna gittiği ve olmayan ıskat kararını uygulamaya çalıştığı, şirketin borçlarını karşılar miktarda aktifinin bulunmadığı, alacaklıların alacağını gösterir rapor düzenlenmeden sermaye azaltımı yapılmasının mümkün olmadığı, bu nedenle kararların dürüstlük kuralına aykırı olduğu ileri sürülmüştür. Her ne kadar davacının iddiasında haklı olup olmadığı, yargılama sonunda tüm deliller toplandıktan ve incelendikten sonra ortaya çıkacak ise de, davaya konu 5 ve 6 numaralı genel kurul kararı uygulandığında, yapılan yargılama sonucunda davanın kabulüne ve davaya konu genel kurul kararının butlanına veya iptaline karar verilmesi halinde, hükmün infaz kabiliyeti ortadan kalkabileceği gibi, telafisi güç ya da imkansız durumların ortaya çıkacağı ve yeni uyuşmazlıkların doğacağı kuşkusuzdur. Bu durumda TTK’nın 449. maddesi uyarınca ilk derece mahkemesince dava konusu sermayenin azaltılmasına ilişkin raporun okunması ve onaylanmasına ilişkin 5. madde ile ortaklara ait ödenmeyen sermayeye tekabül eden payların ıskatı sebebiyle şirket sermayesinin azaltılmasına ilişkin 6. maddede alınan kararın yürütülmesinin geri bırakılması talebinin reddine karar verilmesi doğru görülmemiştir.” İstanbul BAM 12. HD., 2025/431 E., 2025/575 K., 15.04.2025 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

²⁸¹ Kırcı vd., *Anonim Şirketler Hukuku C.2/2*, 244.

²⁸² “Somut olayda, finansal tabloların görüşülmesinden önce toplantı başkanının seçilmesinden sonra davacı tarafından TTK’nın 420/1. maddesine göre genel kurulun 1 ay süre ile ertelenmesi talep edilmiştir. Bu durumda finansal tablolar ve buna bağlı konuların müzakeresinin 1 ay sonraya ertelenmesi gerekir. Ancak,

oldukları belirtilen (TTK m.436/2) ibra veya rekabet yasağının kaldırılması ile aynı tür bir şirkete ortak olmasına izin verilen genel kurul kararında oy kullanmış olmaları halinde kanuna aykırılık sebebiyle yaklaşık ispat sağlanmış olacaktır²⁸³.

Genel kurul aleyhine açılan davalarda davacının iddialarının haklılığının yaklaşık olarak ispatı dahi çoğu zaman yargılamayı gerektirmektedir. Bu noktada tedbir kararı için yaklaşık ispatın nasıl değerlendirilmesi gerektiği üzerinde durmamız gerekmektedir. Genel kurul kararlarının yürütülmesinin geriye bırakılmasında yaklaşık ispat değerlendirilmesinde esasen idare hukukunda kullanılan “uygulanmakla etkisi tükenecek işlem” kavramından faydalanılabileceği kanaatindeyiz²⁸⁴. Kavram uygulandığı anda tamamlanan sonuçlarını doğuran ve telafisi imkânsız zararlar doğurma olasılığı bulunan işlemleri karşılamaktadır²⁸⁵.

Genel kurulun aldığı kararların da uygulanmakla etkisinin tükenmesi mümkün olabilecektir. Bu kapsamda mahkemece yaklaşık ispat değerlendirmesinde dava ve tedbir konusu kararın uygulanmakla etkisi tükenecek kararlardan olup olmadığı mutlaka değerlendirilmelidir. Uygulanmakla etkisi tükenecek bir genel kurul kararı varsa ve ilk incelemede davacının talebi açıkça haksız gözüküyorsa genel kurul kararlarının yürütülmesinin geriye bırakılmasına karar verilmelidir. Böylelikle dava konusu hakkındaki ana risk bertaraf edilecektir. Örneğin limited şirketin esas sözleşmesinde yer alan sebep çerçevesinde genel kurulda ortağın çıkarılmasına dair karar verilmesi durumunda, özellikle oy ve kâr payı haklarından mahrum kalınacağından uygulanmakla etkisi tükenecek işlem söz konusu olacaktır. Yahut şirketin işletme olarak kullandığı ve tek taşınmazı olan fabrika binasının satışına dair genel kurul kararının uygulanmakla etkisi tüenecektir²⁸⁶. Şirket

---

erteleme talebi genel kurul tarafından oylanarak reddedilmiştir. Davalı şirketin olağan genel kurulunun 3 numaralı kararı finansal tablolara ilişkin olup, 2, 4, 5, 6 numaralı kararları da finansal tablolara doğrudan veya dolaylı olarak ilgili bulunmaktadır. Bu durumda, davacının genel kurulun ertelenmesini talep etmesi ancak genel kurulun ertelenmeyerek toplantıya devam edilmesi karşısında talep edilen ihtiyati tedbir yönünden yaklaşık ispat şartının gerçekleştiğinin kabulü gerekir” İstanbul BAM 43. HD, 2025/434 E., 2025/499 K., 17.04.2025 T.; Aynı yönde bkz.: İzmir BAM 11. HD., 2024/1487 E., 2024/1965 K., 20.11.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

²⁸³ İstanbul BAM. 43. HD., 2025/643 E., 2025/619 K., 08.05.2025 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

²⁸⁴ Yürütülmenin durdurulması kavramının idare hukuku terminolojisi çağrıştırdığı yönünde bkz.: Abuzer Kendigelen, Yeni Türk Ticaret Kanunu: Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler (On İki Levha Yayıncılık, İstanbul: 2016), 349.

²⁸⁵ Fuat Evsen, *Yürütmenin Durdurulması Kurumunda Uygulanmakla Etkisi Tükenecek İdari İşlemler* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2019), 62 vd.

²⁸⁶ “Şirketin tek gayrimenkulünün veya en önemli mal varlığının satışı, fiilen şirketin tasfiyesi sonucunu doğuracaktır. Bu durumda, karar konu taşınmazın şirketin en önemli mal varlığı olup olmadığı iddiası aydınlatılarak, yargılama süreci içinde TTK’nın 538. maddesi ve onun atfıyla 421/2-3 maddelerindeki

yöneticilerine her zaman sorumluluk davası açılarak pay sahiplerinin doğrudan zararlarının tazmini imkânı olduğu düşünülebilirse de tek başına başka hukuki yola müracaat hak ve imkânı olması tedbir talebinin reddine gerekçe teşkil etmemelidir. Nitekim pay sahibine yeni davalar açma külfeti yüklenmesi, usul ekonomisi ilkesi ve ihtiyati tedbir kurumunun amaçları ile bağdaşmamaktadır.

Yargı kararları incelendiğinde kavram olarak uygulanmakla etkisi tükenecek genel kurul kararları zikredilmese de aynı mananın kabul edildiği görülmektedir. İstinaf mahkemelerinin, genel kurul kararlarının uygulanmasıyla dava sonundaki iptal veya butlan kararının önemini yitireceği, hükmün infaz kabiliyetinin ortadan kalkabileceği hususlarını dikkate aldığı görülmektedir. Özellikle sermaye artırım ve rüçhan hakkının kaldırılmasına²⁸⁷ ve sermaye payının ıskatına ilişkin genel kurul kararlarının yürütülmesinin geriye bırakılmasına ilişkin istemlerin değerlendirilmesinde, yerinde olarak bu uygulamanın geliştiği anlaşılmaktadır.

Genel kurul kararlarının yürütülmesinin geriye bırakılmasında yaklaşık ispatın tespiti için öncelikle kararların alınmasında kanuna veya esas sözleşmeye aykırılık bulunup bulunmadığına bakılmalı, kanuna aykırılığın tespiti halinde yaklaşık ispatın sağlandığı kabul edilerek tedbir kararı verilmelidir. Kanuna veya esas sözleşmeye aykırılığın tespitinin yargılamayı gerektirmesi halinde genel kurul kararının uygulanmakla etkisinin tükeneceği veya tamamlanacağı kıstası değerlendirilmelidir. Uygulanmakla etkisi tükenecek veya tamamlanacak kararların yürütülmesinin geriye bırakılmasına karar verilmelidir.

---

nisapların aranıp aranmayacağına değerlendirilmesi gerekecektir. Yargılamanın ilerleyen aşamalarında ilk derece mahkemesince davalı şirketin başka malvarlığının bulunup bulunmadığı yönünde araştırma yapılması mümkündür...Diğer taraftan, şu aşamada dava konusu gayrimenkulün bedeline ilişkin bir ekspertiz raporu dosyada bulunmamaktadır. Gayrimenkulün satışı halinde bu satışın davalı şirkete getireceği fayda konusunda da mevcut delil durumu itibarıyla bir değerlendirme yapılamamaktadır. Dava konusu gayrimenkulün satılması her an için imkân dahilinde bulunmakla; olası bir satış durumunda telafisi imkansız zararların doğabileceği hususu gözönüne alınarak davacı vekilinin, 25.10.2021 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısının 3 no'lu ara kararının yürütülmesinin durdurulmasına ilişkin talebinin % 5 teminat mukabilinde kabulüne karar verilmesi gerektiği vicdani kanaatine varılmış ve bu nedenle davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü gerekmiştir.” İstanbul BAM, 14. HD., 2022/732 E., 2022/520 K., 28.04.2022 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

²⁸⁷ İzmir BAM 11. HD., 2024/1000 E., 2024/1425 K., 16.07.2024 T.; Aynı yönde bkz.: İzmir BAM 11. HD., 2023/1083 E., 2023/1031 K., 12.07.2023 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025; İstanbul BAM, 12. HD., 2024/159 E., 2024/905 K., 10.06.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

2.1.4. YÜRÜTÜLMENİN GERİ BIRAKILMASINDA TEMİNAT

TTK m.449’da teminata ilişkin ayrı bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu durumda, yürütülmenin geriye bırakılması kararlarında, ihtiyati tedbirlerde aranacak teminata ilişkin genel hüküm olan, HMK m.392 hükmü dikkate alınacaktır. Belirtmemiz gerekir ki yürütülmenin geri bırakılması tedbiri için aranacak teminat, iptal davası açıldığında TTK m.448/3’e göre davacıdan istenebilecek teminattan farklı olup, yalnızca tedbire ve tedbirden dolayı davalının ve üçüncü kişilerin uğrayabileceği muhtemel zararların tazminine ilişkindir²⁸⁸. Doktrinde bir görüş, TTK m.448/3 uyarınca teminat öngörüldüğü halde artık yürütülmenin geriye bırakılması için teminat istenmemesi gerektiğini savunmaktadır²⁸⁹.

Hâkim, taraflar arasındaki menfaat dengesini teminat ve miktarı konusunda gözetmelidir. Şirketin kendine özgü özellikleri, yürütmesinin geri bırakılması istenen genel kurul kararlarının niteliği teminat belirlenirken dikkate alınmalıdır²⁹⁰. Teminat miktarı ölçülü olmalı ve hak arama özgürlüğünü kısıtlamamalıdır.

Yargı kararlarında teminatın miktarı ve nasıl belirleneceğine ilişkin bir içtihat birliği bulunmamaktadır. İstinaf dairelerinden birisi yönetim kurulu üyelerinin huzur hakkına ilişkin genel kurul kararı hakkında tedbir talebinde yıllık huzur hakkı üzerinden teminat belirlenebileceğini belirtirken²⁹¹, başka bir daire bu durumda bir zarar doğmayacağı gerekçesiyle takdiremen teminat alınmamasına karar vermektedir²⁹². Sermaye artırımına ilişkin genel kurul kararının yürütülmesinin geriye bırakılması talepleri yönünden bazı

---

²⁸⁸ Moroğlu, *Hükümsüzlük* 320; Algan, *Geri Bırakılması*, 153; Merve Hayran Polat, *Medeni Usul Hukukunda Taraf Olarak Anonim Şirket* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2024), 207-208.

²⁸⁹ Kırca vd., *Anonim Şirketler Hukuku C.2/2*, 245.

²⁹⁰ Bkz.yukarıda: Bölüm I, başlık 4.1.3.4.

²⁹¹ İstanbul BAM 12. Hukuk Dairesi yöneticilere huzur hakkının ödenmesine ilişkin bir genel kurul kararının yürütülmesinin geriye bırakılması isteminde bir yıllık huzur hakkı üzerinden hesaplanan %10 teminat alınmasına şeklindeki yerel mahkeme kararı isabetli bulunmuştur. Kararda ayrıca yönetim kurulu üyesi için belirlenen huzur hakkı miktarının (net 360.000-TL) yüksek olması nedeniyle yaklaşık ispatın da sağlandığı kabul edilmiştir. Bkz.: İstanbul BAM. 12. HD., 2020/668 E., 2020/610 K., 19.06.2020 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

²⁹² “davalı şirketin 17.03.2020 tarihli genel kurulunun 7 nolu gündem maddesiyle alınan, yönetim kurulu üyeleri ... ve ...'ye 108.192'şer TL ücret ve huzur hakkı ödenmesine dair kararın yürütülmesinin dava sonuna kadar geri bırakılmasına, HMK'nın 392. maddesi uyarınca, davacının şirketteki hisse oranı ve tedbirin davalı şirket yönünden bir zarar oluşturmayacağı dikkate alınarak, takdiremen teminat alınmasına yer olmadığına” İstanbul BAM. 14. HD., 2021/1261 E., 2021/933 K., 19.06.2020 T.; www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

kararlarda teminat öngörülürken²⁹³ bazı kararlarda ise tedbir kararı takdiren teminatsız verilmektedir²⁹⁴. Mahkemelerin ilk incelemede hukuka aykırı gördüğü genel kurul kararlarının takdiren teminatsız olarak yürütülmesinin durdurulmasına karar verdiği görülmektedir.

Yürütülmenin geriye bırakılması kararlarında teminat istenmemesi gereken durumların üzerinde durulmalıdır. Öncelikle yürütülmesi geri bırakılan genel kurul kararlarının, şirket ve üçüncü kişiler yönünden bir zarar doğurması söz konusu değilse hâkim tarafından teminat öngörülmemelidir²⁹⁵. Davacının sırf pay sahibi olması teminat alınmaması için yeterli olmayıp, hâkimin teminat alınmaması yönündeki kararını somut olarak gerekçelendirmesi gerekmektedir²⁹⁶. Kanuna ve esas sözleşmeye aykırılık genel kurul tutanağının incelenmesiyle anlaşılması halinde kanaatimizce teminatsız şekilde tedbir karar verilmelidir. Örneğin, çoğunluk ortakların oydan yoksun oldukları halde oylamaya

---

²⁹³ Sermayenin 10.000.000,00 TL'den 500.000.000,00 TL'ye çıkartılmasına ilişkin genel kurul kararının yürütülmesinin geriye bırakılması için 25.000.000,00-TL teminat öngörülmesine ilişkin karar için bkz.: Ankara BAM., 21. HD., 2023/277 E., 2023/241 K., 23.02.2023 T.; Sermayenin 2.500.000,00-TL den 18.090.000,00-TL ye artırılmasına ilişkin genel kurul kararının yürütülmesinin geriye bırakılması için 100.000,00-TL teminat öngörülmesine ilişkin bkz.: İzmir BAM., 20.HD., 2024/173 E., 2024/527 K., 27.03.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

²⁹⁴ Sermaye artırımının yürütülmesinin durdurulmasından sonra dava devam ederken genel kurulca yeniden sermaye artırımını kararının aldığı uyuşmazlıkta teminatsız olarak verilen yürütülmenin geriye bırakılması kararı için bkz.: İstanbul BAM., 13. HD., 2023/851 E., 2023/778 K., 11.5.2023 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025; Bir kısım paysahipleri çağrılmadan yapılan genel kurulda alınan sermaye artırım kararının teminatsız olarak yürütülmesinin durdurulmasına ilişkin karar için bkz.: Antalya BAM, 11. HD., 2020/2056 E., 2020/1673 K., 17.12.2020 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

²⁹⁵ İstanbul BAM. 43. HD. tarafından yerel mahkemenin *“tedbir kararı ile şirketin bir zararının olma ihtimali görülmediğinden ve davacı da şirkette %25 pay sahibi olduğundan, davacıdan teminat alınmasına dair davalı talebinin reddine”* şeklindeki kararına karşı yapılan istinaf başvurusunun *“HMK'nın 392/1. Maddesine uygun olarak, durum ve koşullar bağlamında, teminat aranmamasının gerekçeleri ortaya konulmak suretiyle gösterilmiş olduğundan istinafa konu mahkeme kararında bir isabetsizlik görülmemiştir”* gerekçesiyle esastan reddine karar verilmiştir. Karar için bkz.: İstanbul BAM. 43. HD., 2023/64 E., 2023/76 K., 02.02.2023 T.; Aynı yönde bkz.: İstanbul BAM., 14. HD., 2021/1435 E., 2021/1062 K., 09.09.2021 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

²⁹⁶ *“Davacılardan birinin salt ortak olması teminat alınmamasını gerektirmez. Bu nedenle ilk derece mahkemesinin tedbir kararı yerinde olmakla birlikte, teminat alınması yerinde görülmediğinden, davalının istinaf başvurusunun kısmen kabulü ile ilk derece mahkemesinin istinafa konu 09.02.2023 tarihli ara kararının düzeltilmek üzere kaldırılmasına, davalının 23.12.2022 tarihli tedbir kararına yönelik itirazının kısmen kabulü ile takdiren 100.000,00 TL nakdi teminat karşılığı genel kurul kararlarının yürütülmesinin durdurulmasına karar vermek gerekmiştir”* İstanbul BAM, 14. HD., E. 2023/863 K. 2023/831 T. 11.5.2023 www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

katıldıkları genel kurul kararı hakkında tedbir kararı verilirken teminata hükmedilmemelidir²⁹⁷.

Netice olarak yürütülmesinin geri bırakılması istenen genel kurul kararlarının şirket ve üçüncü kişiler yönünden zarar doğurabileceğinin değerlendirilmesi halinde kararın niteliği, somut olayın özellikleri ile davacı pay sahibinin, şirketin, diğer pay sahiplerinin durumları dikkate alınarak teminat belirlenmelidir.

2.2. GENEL KURUL KARARLARI ALEYHİNE AÇILAN DAVALARDA FARKLI TEDBİRLERE KARAR VERİLİP VERİLEMeyeceği Sorunu

Genel kurul kararları aleyhine açılan davalarda kanun koyucunun düzenlediği esas tedbir, kararların yürütülmesinin geriye bırakılmasıdır. Ancak kanunda başkaca bir tedbire karar verilemeyeceği yönünde bir sınırlama bulunmamaktadır. Bu halde kanun koyucunun genel kurul kararları aleyhine açılan davalarda öncelikle uygulanmasını öngördüğü tedbir, yürütülmenin geriye bırakılması iken, mahkemece HMK m.389 vd.’daki usul dahilinde başkaca bir tedbire karar verilmesinin mümkün olduğunun kabulü gerekmektedir. Uygulamada genel kurul kararları aleyhine açılan davalarda şirket varlıkları üzerine tedbir konulması, yönetim kayyımı ve denetim kayyımı taleplerinin ileri sürüldüğü görülmektedir. Aşağıda bu yaygın tedbir taleplerinin genel kurul kararları aleyhine açılan davalarda kabul edilip edilemeyeceği değerlendirilecektir.

---

²⁹⁷ “genel kurulun 9. maddesinde ise yönetim kurulu üyelerine TTK’nın 395 ve 396. maddelerine göre yetki verildiği, bu kararın da ortaklardan 605.048,390 pay adedi bulunan ...’ın oyu ile alındığı ve diğer davacı dört ortağın karara muhalif kalarak red oyu verdikleri anlaşılmıştır. Şirketin sicil kaydında ... ile ... ve ...’ın şirketin yöneticisi oldukları, nüfus kayıtlarından yönetici ...’ın diğer yönetici ...’ın annesi olup, bu oylama bakımından oydan yoksun olduğu, ...’ın ise kız kardeş olup, oy yoksunluğu bulunmadığı anlaşılmaktadır...22.08.2023 tarihli ve 12.10.2013 tarihli genel kurulun 9. maddesiyle yönetim kurulu üyelerinden ... ve ...’a TTK’nın 395-396 maddeleri uyarınca izin verilmesine dair karara yönelik tedbir talebinin kabulü ile anılan maddenin bu yöneticiler bakımından yürütülmesinin geri bırakılmasına karar vermek gerekmiştir. Dairemizce verilen tedbir kararı bakımından, genel kurul tutanağı içeriği, açık yasal düzenlemeler gözetilerek, HMK’nın 392. maddesi uyarınca takdiren teminat alınmamıştır” İstanbul BAM, 14. HD., 2024/625 E., 2024/807 K., 16.05.2024 T.; Aynı dairenin aynı yönde başka bir kararı için bkz.: 2023/2451 K. 2023/2069 T. 18.12.2023, www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

2.2.1. ŞİRKET MALVARLIĞINA TEDBİR KONULABİLİR Mİ?

Genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü davalarıyla çoğunluk pay sahipleri ve şirket, hukuka uygun karar almaya zorlanmaktadır. Davanın konusu, şirket genel kurulunda alınan kararların yerindeliğini değil hukuka uygunluğunu denetlemektir. Dava ile pay sahibinin hukuki korunma talebi hukuka aykırı genel kurul kararlarının etki ve sonuçlarından korunmaktır. Azınlık ve çoğunluk pay sahipleri arasındaki ihtilafların arka planları ve derinliği hasebiyle zaman zaman genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü davasının konusunu aşmaktadır. Genel kurul kararları aleyhine açılan davanın pay sahipleri arasında süregelen ihtilafın yeni bir veçhesi olması muhtemeldir. Bu kapsamda uygulamada genel kurul kararlarının yürütülmesinin geri bırakılması yanında şirket varlıklarının satışının engellenmesi yönünde de tedbir talepleri ileri sürülmektedir.

Dava dilekçesinde TTK m.449'dan başka bir talep ileri sürülmesi halinde HMK m.389 vd. hüküm ve şartları kapsamında değerlendirme yapılmalıdır. Bu durumda ihtiyati tedbir talep edenin ihtiyati tedbire esas olan hakkın varlığı ve ihtiyati tedbir sebebini yaklaşık olarak ispatlaması gerekmektedir. Genel kurul kararları aleyhine açılan davalarının konusu kararların denetlenmesi ve sonuç doğurmaması olup şirket varlıkları uyuşmazlık konusu değildir. Asıl hukuki korumanın konusu şirket varlıklarının mülkiyetine ilişkin değildir. Bu çerçevede kural olarak genel kurul kararları aleyhine açılan davalarda şirket varlıkları üzerinde tedbir kararı verilmemesi gerektiği kanaatindeyiz. İstinaf mahkemeleri de istikrarlı bir şekilde genel kurul kararları aleyhine açılan davalarda şirket taşınır ve taşınmaz varlıklarına ilişkin tedbir taleplerinin reddine karar vermektedir²⁹⁸.

---

²⁹⁸ Birçokları yerine bkz.: “Davalı şirketin malvarlığı iş bu davanın konusunu oluşturmadığından, mahkemece davalı şirketin tüm banka hesaplarının, taşınır ve taşınmaz mal varlıklarının devri ile para çekilmesinin tedbiren önlenmesi isteminin reddine..” İstanbul BAM, 43. HD, 2022/356 E., 2022/251 K., 03.03.2022 T.;

“Somut olayda, davalı şirketin 14.06.2021 tarihli ortaklar kurul kararının yokluğunun tespitine karar verilmesinin talep edildiği, söz konusu kararın konusunun ise; 26.10.2020 tarihinde davacının davalı şirketteki 4000 payını ...'e devrinin kabulü ile davacının müdürlük görevinin sona ermesine ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Yasada ihtiyati tedbirin uyuşmazlık konusu hakkında verileceği düzenlendiğinden eldeki davada davalı şirketin mal varlığının uyuşmazlık konusu olmadığı nazara alındığında mahkemece talebin reddine karar verilmesinde bir isabetsizlik görülmemiştir. Bu tür davalarda, yasal koşullarının bulunması halinde TTK'nın 449. maddesine dayalı talepte bulunulması mümkün ise de davacının böyle bir talebi bulunmamaktadır. Davanın konusunu oluşturmayan mal varlığı üzerine tedbir konulması talebinin reddi

Genel kurul kararları aleyhine açılan davada, dava konusu için kanunda düzenlenen ve esas tedbir olan yürütülmenin geriye bırakılması kurumunun dava konusu için neden yetersiz kalacağının gerekçelendirilmesi ve ortaya konulması gereklidir. Kanaatimizce, istisnai olarak şirketin önemli miktarda mal varlığını oluşturan taşınmazların satışı için alınan kararların iptali talebiyle açılan davada, taşınmazın üçüncü kişilere devrinin engellenmesine yönelik tedbir kararı verilebilmelidir. Zira yürütülmenin geriye bırakılması kararı tapu sicilinde devre engel olmamaktadır. Kötü niyetli ve şirketin içini boşaltacak girişimlerin önlenmesi için “ferağdan men” tedbirinin uygulanması gerekmektedir. Uyuşmazlık konusu, taşınmazın aynı olmasa dahi şirket malvarlığının azalması riski bulunduğundan ihtiyati tedbire esas hakkın varlığı da bu durumda mevcuttur. Ancak belirttiğimiz istisna dışında şirket taşınır, taşınmaz malvarlıklarına ilişkin ihtiyati tedbir taleplerinin genel kurul kararları aleyhine açılan davalarda uyuşmazlık konusu olmadığı yönündeki yargı kararlarının yerinde olduğunu düşünmekteyiz.

2.2.2. KAYYIM ATANIP ATANAMAYACAĞI SORUNU

2.2.2.1. TEMSİL KAYYIMLIĞI

Yönetim kurulu, kurul olarak iptal davası açabileceği gibi kararların uygulanması kişisel sorumluluğunu doğuracak her yönetim kurulu üyesi de tek başına iptal davası açabilecektir. Şirketi davalarda temsil eden yönetim kurulunun kurul olarak veya üyelerinin çoğunluğunun şirket tüzel kişiliğine karşı dava açması halinde menfaat çatışması oluşacaktır. Yine yönetim kurulu üyelerine rekabet etme izni verilmesine ilişkin bir genel kurul kararına karşı pay sahiplerinden birisinin dava açması halinde de menfaat çatışması

---

kararı isabetli olup istinaf başvurusunun reddi gerekmiştir.” İstanbul BAM, 14. HD., 2023/41 E., 2023/42 K., 19.01.2023 T.;

“Genel kurul kararının iptali davasında ihtiyati tedbir olarak ancak alınan kararın icrasının durdurulmasına karar verilebileceği, şirket taşınmazının iş bu davanın konusunu teşkil etmediği açıktır. Genel kurul kararlarının yürütülmesinin geri bırakılması ve davalı şirket taşınmazları üzerine ihtiyati tedbir konulması koşullarının oluşmadığı;ara kararda bir isabetsizlik bulunmadığı” İstanbul BAM, 12. HD., 2022/1926 E., 2022/1372 K., 07.10.2022 T.;

“Dava olağan genel kurul kararlarının iptali istemine ilişkin olup, tüzel kişilerde asıl olan, tüzel kişiliğin seçilmiş yöneticileri tarafından, şirket ana sözleşmesi ve ticari hayatın gereklerine göre yönetilmesidir. Herhangi bir organ boşluğu bulunmadığı görülmektedir. Davalı şirketin mal varlığı ve dava dışı hissedarın hissesi de uyuşmazlık konusu değildir.” İstanbul BAM, 14. HD., 2024/1092 E., 2024/1125 K., 11.07.2024 T. www.lexpera.com.tr, E.T.:20.06.2025.

söz konusu olacaktır. İşte bu gibi hallerde şirket menfaatinin korunması için görülmekte olan davada şirketi temsil için şirkete temsil kayyımı atanması gerekmektedir. Temsil kayyımının görevi yalnızca davada şirketin temsilinden ibaret olacaktır.²⁹⁹

Şirketin davada temsili için kayyım görevlendirilmesinin hangi geçici hukuki koruma türü kapsamında kaldığının da değerlendirilmesi gerekmektedir. Doktrinde temsil kayyımlığının tesisi için TMK m.426/3 hükmü dayanak gösterilmektedir. TMK m.426 düzenlemesi aile hukukuna özel geçici hukuki korumalardandır. Özel geçici hukuki korumalar yalnızca kanunda belirtilen uyuşmazlıkların çözümünde kullanılabilir. HMK m.391 doğrultusunda, tedbir kararları için bir sınırlama yoktur. Hâkimin, vereceği tedbir kararında, diğer kanunlarda düzenlenen özel geçici hukuki korumalardan yararlanması mümkündür. Ancak kendine özgü geçici hukuki korumanın başka bir uyuşmazlıkta kullanılması halinde artık bu geçici hukuki korumanın ihtiyati tedbir mahiyetinde olduğunun kabulü gerekmektedir. Bununla birlikte, menfaat çatışması halinde şirkete temsil kayyımı atanmasının TTK'da düzenlenmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

2.2.2.2. YÖNETİM VE DENETİM KAYYIMLIĞI

Genel kurul kararlarının iptali ve hükümsüzlüğünün tespiti davalarında uyuşmazlık konusu; kanuna, esas sözleşmeye, dürüstlük ve iyiniyet kuralları ile şirketin temel yapısına aykırı olan kararlarının hukuki denetimidir. Yönetim ve denetim kayyımlığı tedbirleri ise esas itibariyle organ boşluğu veya kötü yönetim halinde başvurulabilecek tedbirlerdir. Bu halde kural olarak genel kurulun iptali ve hükümsüzlüğüne ilişkin uyuşmazlıklar şirketin yönetimi ve malvarlığı ile ilgili olmayıp kayyımlık tedbiri uyuşmazlık konusu ile ilgili değildir³⁰⁰.

²⁹⁹ Moroğlu, *Hükümsüzlük*, 252 vd.; Kırca, *Hükümsüzlük*, 173; Tekinalp vd., *Ortaklıklar I*, N.741e; Çamoğlu, “Kayyım”, 18; Sulu, *Menfaat*, 218 vd.; Turan, *İbra*, 116-117; Kuru, *Temsil*, 121 vd.; Keçecioglu, *Anonim Şirkette Kayyımlık*, 114 vd.

³⁰⁰ “...şirkete denetim kayyımı atanması talebi yönünden dosyadaki mevcut deliller ile davanın mahiyeti, davalı şirkette organ boşluğunun bulunmaması, yaklaşık ispat kuralıyla birlikte değerlendirildiğinde ihtiyati tedbir şartlarının oluşmadığının belirlenmesine..” İzmir BAM., 11. HD., 2024/649 E., 2024/1142 K., 05.06.2024 T.; Aynı yönde bkz.: Bursa BAM., 5. HD., 2023/22 E., 2023/136 K., 13.02.2023 T., www.lexpera.com.tr, E.T.: 30.06.2025.

Ortaklar kurulu kararları aleyhine açılan davada şirkete denetim kayyımı atayan yerel mahkeme tedbir kararının kaldırılmasına ilişkin istinaf kararı için bkz.: “..TTK'nun 449/1 maddesinde yer alan bu özel düzenleme karşısında ve eldeki dava TTK'nun 630 maddesine dayalı azil davası olmamasına rağmen,

TTK m. 408/2-b anonim şirketlerde yönetim kurulunun; m.616/1-b ise limited şirketlerde müdürlerin seçim ve azli yetkilerinin münhasıran genel kurula ait olduğunu düzenlemiştir. Şirket yönetim kurulu hâkim pay sahiplerinin iradesi doğrultusunda teşekkül edecektir. Hâkim ve azınlık pay sahipleri arasındaki ihtilaf dahilinde yönetim kurulu ve müdürlerin seçimine ilişkin genel kurul kararının iptalinin talep edilmesi ve açılan davada tedbire ilişkin diğer şartların da varlığı halinde yürütülmenin geriye bırakılmasına karar verilmesi muhtemeldir. Nitekim hâkim pay sahiplerinin iradesiyle oluşan yönetim kurulunun şirketten ziyade hâkim pay sahiplerinin menfaatini düşünmesi de muhtemeldir.

Yönetim kurulu seçimine ilişkin genel kurul kararının yürütülmesinin geriye bırakılması halinde ise şirkette yönetim organı boşluğu söz konusu olacak, hızlı akan ticari hayat içerisinde şirketin işleyişi ve devamı tehlikeye girecektir. Bu halde şirkete en az zarar verecek ve amaca elverişli olan başka bir tedbire karar verilip verilemeyeceği değerlendirilmelidir. Genel kurulca seçilmiş olan yönetim kurulu üyelerinin görevini sona erdirmeye niteliği taşıyan ve esas hakkında verilecek kararı öne çeken yönetim kayyımlığı tedbiri bu durumda ölçülü olmayacaktır. Ancak seçilmiş olan yönetim kurulu üyelerinin şirket aktiflerini azaltıcı ve borçlandırıcı işlemlerinin mahkemece atanacak denetim kayyımının onayına bağlanması şeklinde tedbir verilmesi halinde hem şirkette yönetim boşluğu ve organ yokluğu tehlikesi giderilmiş olacak hem de dava süresince yönetim kurulu üyelerinin muhtemel kötü niyetli girişimleri engellenmiş olacaktır. Yargı uygulamasının, yönetim kurulunun belirlenmesine dair kararın yürütülmesinin geriye bırakılması yerine, seçilmiş yönetim kurulunun işlemlerini denetlemek üzere denetim kayyımı atanması yönünde geliştiğini söylemek mümkündür³⁰¹.

---

mahkemece bu hükme dayalı olarak, davalı şirkete tedbiren denetim ve onay kayyımı atanmasına karar verilmesi yerinde olmamıştır.” İstanbul BAM., 13. HD., 2022/1655 E., 2022/1406 K., 06.10.2022 T.

³⁰¹ “*Davanın bulunduğu aşamada taraf menfaatlerinin dengelenmesi için mahkemece, yönetim kurulu seçimine ilişkin kararın icrasının durdurulmasına karar verilmeden, yönetim kurulunun davacıların haklarının hukuki durum belirleninceye kadar hukuki himaye talebinin karşılanabilmesi ve şirketin yönetimin dava sürecinde mahkemenin belirlediği kayyım tarafından takibi anlamına gelebilecek denetim kayyımı atanmasının dosya içeriğine uygun olduğu kabul edilmiştir.” İstanbul BAM. 12. HD., 2024/1052 E., 2024/1011 K., 01.07.2024 T.; Aynı istinaf dairesi başka bir kararında yönetim kayyımı atanması yönündeki ilk derece mahkemesi tedbir kararına karşı yapılan istinaf başvurusunu kabul edip yaklaşık ispatın sağlanmaması nedeniyle denetim kayyımı atanmasına ilişkin tedbir kararını kaldırmıştır: “Bu hukuki açıklamalara göre, genel kurulun şirket yöneticilerini değiştirme ve yeni yönetici atama ve bunların temsil durumlarını düzenleme yetkisi mevcut olup davadaki geçici hukuki koruma taleplerinin buna göre değerlendirilmesi gerekir. Buna göre, somut olayda genel kurulun 4. maddesiyle alınan kararın butlanı ya da iptali talebi bakımından, ara karar tarihi itibarıyla yaklaşık ispatın bulunduğundan söz edilemeyeceğinden, ilk derece mahkemesince gündemin 4. maddesiyle alınan tedbir kararına itirazın kabulüne karar verilmesi gerekirken,” İstanbul BAM. 12. HD., 2024/1062 E., 2024/1148 K., 17.07.2024 T.*

3. ANONİM ŞİRKETİN HAKLI SEBEPLE FESHİ DAVASINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR

Fesih davasında asıl hukuki koruma; şirketin devamının azınlık pay sahibinin çekilmez hale gelmesi halinde bu sebeplerin alternatif çözümlerle ortadan kaldırılması, bunun mümkün olmaması halinde şirketin feshidir. Dava sonunda şirketin feshine karar verilmesi halinde davacı pay sahibinin tasfiye payının tahsili söz konusu olacaktır. Şirketin feshi yerine, davacının ortaklıktan çıkarılması kararında ise ayrılma payının dava sonunda tahsili gündeme gelecektir. Görüldüğü üzere; haklı sebeple fesih davasının konusu para alacağı değilse de sonucu tarafların ve dava dışı kişilerin (pay sahiplerinin, alacaklıların, çalışanların ve devletin) malvarlıklarını etkiler niteliktedir.

Azınlık pay sahipleri tarafından fesih davası açıldığında, çoğunluk tarafından birtakım işlemlerle şirket malvarlığının azaltması yahut davanın sonucunun akim bırakmak için hareket etmesi muhtemeldir. Bu bakımdan haklı sebeple fesih davası öncesinde veya sonrasında davacının geçici hukuki koruma ihtiyacı söz konusu olabilecektir. TTK m.531'de özel bir düzenleme bulunmadığından ihtiyati tedbir kapsamında karar verilebilecektir³⁰². Aşağıda haklı sebeple fesih davasında başvurulabilecek geçici hukuki korumalar ve nitelikleri incelenecektir.

3.1. HAKLI SEBEPLE FESHİ DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİRE ESAS OLAN HAK

Fesih davasında tedbir kararı verilebilmesi için hem maddi hakkın talep edilebilir olması hem de talep edilen tedbirin uyuşmazlık konusu ile ilgili olması gerekmektedir. Fesih davası yalnızca azınlık tarafından açılabilecektir. Azınlık oluşturmayan veya pay sahibi olmayan kişilerin feshi talep hakkı olmadığı gibi tedbir talep etme hakları da

---

³⁰² Hanağası, “Fesih”, 237; İlbasmış Hızlısoy, *Fesih*, 250; Şahin, *Fesih*, 369. Aynı yönde BAM kararı için bkz.: “*Limited şirketler yönünden TTK'nın 636 ve 638. maddelerinde özel geçici hukuki koruma düzenlemesi getirildiği halde, anonim şirketler yönünden geçici hukuki korumaya ilişkin özel düzenleme yapılmadığından, dava dilekçesindeki tedbir talepleri bakımından genel hüküm olan HMK'nın 389 vd. maddelerinin uygulanması gerekir.*” İstanbul BAM, 14. HD., 2024/1151 E., 2024/1147 K., 17.07.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

yoktur³⁰³. Azınlık oluşturan pay sahiplerinin ikame ettikleri haklı sebeple fesih davasında ise talep edilen ihtiyati tedbirin uyuşmazlık konusu ile ilgili olması gerekmektedir.

Haklı sebeple fesih davası pay sahibinin mülkiyet hakkını ilgilendiren bir davadır³⁰⁴. Nitekim davanın sonunda feshe karar verilmesi halinde pay sahiplerinin tasfiye payı alacağı, çıkma kararı verilmesi halinde ise ayrılma payı alacağı söz konusu olacaktır³⁰⁵. Dava açıldıktan sonra şirket yönetimi elinde bulunduran çoğunluk pay sahiplerinin şirketin faaliyetlerini başka bir şirkete kaydırma, aktiflerini azaltma ve davanın sonucunu etkisiz hale getirecek birtakım girişimlerde bulunması muhtemeldir³⁰⁶. Dava süresince şirket aktiflerinin ve sermayesinin korunması davacı pay sahiplerinin, şirketin, alacaklıların ve devletin menfaati gereğidir. Bu bakımdan haklı sebeple fesih davasında ihtiyati tedbire esas olan hak kapsamında uyuşmazlık konusunun tüm şirket malvarlığı olarak değerlendirilebileceği kanaatindeyiz. Bu çerçevede verilecek tedbir kararının şirketin malvarlığının korunmasıyla sınırlı olduğu, şirket faaliyetinin devamını engelleyecek şekilde tedbir kararı verilmemesi gerektiğini tekraren belirtmemiz gerekmektedir.

---

³⁰³ Başka bir dava üzerinden pay sahipliğinin tespitini isteyen davacının fesih davası ikame etmesine ilişkin bir davada Yargıtay davanın reddine ilişkin istinaf mahkemesi kararına karşı yapılan temyiz başvurusunu reddederek istinaf kararını onamıştır: Yarg. 11.HD., 2024/2215 E., 2025/966 K., 17.02.2025 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³⁰⁴ Pay sahipliği sıfatının şirket üzerinde dolaylı bir mülkiyet hakkı olduğuna ilişkin bkz.: Argun Karamanlioğlu, “Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Arası Menfaat Dengesi Bakımından Anayasal Mülkiyet Hakkının Etkisi – Anayasal Ekonomik Haklar Ortaklıklar Hukuku’nda Bireysel Koruma Sağlayabilir Mi?”, *Özel Hukukun Güncel Sorunları ve Anayasa’nın Özel Hukuka Etkileri Cilt I*, ed. Sibel Özel vd. (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2024), s507-530, 507-510.

³⁰⁵ “Ancak mahkemece; alternatif çözümlere de karar verilebilecektir. Davanın yasal dayanağını oluşturan TTK’nın 531 ve devam maddelerinde öngörülen tasfiye işlemlerinin, pay sahiplerinin haklarının korunması amacıyla yapılacak işlemlerin gerçekleştirilebilmesi, şirketin envanterinde kayıtlı malvarlıklarının dava sürecinde muhafazasını, davalı şirketin aktifini oluşturan, envanterine kayıtlı mal varlıklarının 3. şahıslara devrinin önlenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu sağlanmadığı takdirde davanın sonunda fesih ve tasfiyeye konu olacak şirket mal varlığının kalmama olasılığı bulunmaktadır.” İstanbul BAM, 12. HD., 2023/1621 E., 2023/1660 K., 26.10.2023 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025;

“..mahkemenin takdirinin bu yönde olması halinde şirketin karar tarihindeki aktif değerini kaybetmesinin önüne geçilebilmesi için şirketin faaliyetlerinin denetim kayyımının onayına tutulmasının HMK’nın 389 v.d maddelerine uygun olduğu kabul edilmelidir” İstanbul BAM, 12. HD., 2021/447 E. 2021/445 K. 25.03.2021 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³⁰⁶ Mustafa Kayhan, *Anonim Ortaklığın Haklı Nedenle Feshi Davası* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021), 174 vd.

3.2. HAKLI SEBEPLE FESİH DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİR SEBEBİ

Fesih davasında ihtiyati tedbire karar verilebilmesi, HMK m.389’da belirtilen ihtiyati tedbir sebeplerinden en az birisinin bulunmasına bağlıdır³⁰⁷. Fesih davasının konusu şirketin tüm malvarlığını ilgilendirdiğinden; özellikle şirket malvarlığını mevcudiyetinin tehlikeye girmesi, davanın neticesinde şirketin aktiflerinin azaltılması tehlikesinin bulunması, şirketi borçlandırıcı işlemlerin gerçekleştirilmesi tehlikesinin bulunması gibi haller fesih davasına özgü ihtiyati tedbir sebebi olarak sayılabilir.

3.3. HAKLI SEBEPLE FESİH DAVASINDA ŞİRKETE KAYYIM ATANMASI

3.3.1. YÖNETİM KAYYIMI

Genel kurul, yönetim kurulu seçilmesinde ve görevden alınmasında münhasıran yetkilidir. Kanunda, yönetim kurulu üyelerinin mahkemece görevden alınacağına dair bir hüküm yoktur. Doktrinde baskın görüş yönetim kurulu üyelerinin kötü yönetim sebebiyle görevden alınamayacağı yönündedir³⁰⁸. Yargıtay da bir kararında yönetim kayyımlığının kural olarak organsızlık halinde uygulanabilecek bir tedbir olduğunu belirtmiştir³⁰⁹. Buna rağmen haklı sebeple fesih davasında, ihtiyati tedbir kapsamında yönetim kurulu üyelerinin azli sonucunu ortaya çıkaracak şekilde kayyım atanması mümkün müdür?

Anonim şirketin fiilen var olan yönetim kurulunun görevden alınması için müstakil olarak kayyım atanmasının kanaatimizce mümkün olmadığını belirtmiştik³¹⁰. Buna karşın HMK m.391/1 uyarınca sakıncayı ortadan kaldıracak veya zararı önleyecek her türlü tedbire karar verilebileceği düzenlenmiştir. Doktrinde bir görüş³¹¹ şirket malvarlığının korunması çerçevesinde haklı sebeple fesih davasında yönetim kurulunun görevlerinin

---

³⁰⁷ Şahin, *Fesih*, 370.

³⁰⁸ Bkz.: dn. 136-137.

³⁰⁹ Yarg. 11. HD, 2017/2553 E., 2018/8029 K., T. 18.12.2018, www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³¹⁰ Bkz.: Yukarıda dn.145.

³¹¹ İlbasmış Hızlısoy, *Fesih*, 212; Kayhan, *Fesih*, 175; Aker, “Değerlendirmeler”, 133.; Şahin’e göre ise, yönetim kurulu veya genel kurulun karar alma işlevinin yitirilmesinin haklı sebep olarak ileri sürüldüğü davada, şirkete tedbiren kayyım atanabileceği belirtilmektedir.

kısıtlanabileceğini savunmakta iken diğer bir görüş ise bunun mümkün olmadığını savunmaktadır³¹².

Haklı sebeple fesih davasında verilecek ihtiyati tedbir kararlarının anonim şirketin temel özelliklerine aykırı düşmemesi ve dava sonunda ulaşılabilecek hukuki neticeyi aşmaması gerekmektedir. Kanun koyucu haklı sebeple fesih davasında hâkimin fesih yerine alternatif çözümlere karar verebileceğini düzenlemiştir. Buna göre haklı sebeple fesih davası taleple bağlılık ilkesinin uygulanmayacağı istisna davalarından bir tanesidir. Kural olarak hâkim, davacının uygulanmasını istediği alternatif çözümlerle dahi bağlı değildir³¹³. Mahkemece alternatif çözümler çerçevesinde anonim şirketin yönetimine müdahale edilebileceği de doktrinde kabul edilmektedir³¹⁴. Haklı sebeple fesih davasında hâkime alternatif çözümlere karar verme yetkisi verildiği, davanın neticesinde yönetime müdahalenin mümkün olduğu ve HMK m.391’de sakıncayı ortadan kaldıracak veya zararı önleyecek her türlü tedbire karar verilebileceği birlikte değerlendirildiğinde; haklı sebeple fesih davasında şirkete yönetim kayyımı atanabileceğini düşünmekteyiz.

Haklı sebeple fesih davasında yönetim kayyımı tedbirinin uygulanabileceğini kabul etmekle birlikte istisnaen uygulanması gerektiği kanaatindeyiz. Nitekim yönetim kayyımı atanmasıyla birlikte seçilmiş yöneticilerin görevi sona ermektedir. Yönetim kayyımı tedbiri birçok riski beraberinde getirmektedir. Mahkemece atanan kayyım, piyasa şartlarını, ticari ilişkileri ve en önemlisi şirket işleyişini bilmeyecektir. Yönetim kayyımı atanmasıyla şirket malvarlığı korunacakken şirket faaliyeti ve işlerliğinin sekteye uğraması tehlikesi de ortaya çıkabilecektir. Dava konusu hakkı korurken bir yandan da karşı tarafa en az zarar verecek şekilde ihtiyati tedbir kararı verilmelidir. Bu bakımdan amaca elverişli ve şirkete daha az zarar verecek bir tedbir kararıyla dava konusu hakkın korunması mümkün ise yönetim kayyımı atanmamalıdır. İhtiyati tedbir kararlarının kanun yolu mercii olan istinaf mahkemelerinin de tutarlı olarak yönetim kayyımını son çare olarak uyguladıkları görülmektedir³¹⁵.

³¹² Çamoğlu, *Kayyım*, 17-18; Yıldız, *Kayyım*, 270.

³¹³ Hanağası, “Fesih”, 252; Mahkemenin azınlığın ileri sürdüğü alternatif çözümlerle bağlı olması gerektiği görüşü için bkz.: Fatoş Kılıç “Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi Davasında Alternatif Bir Çözüm Olarak Bölünme”, Prof. Dr. Hamdi Yasaman’a Armağan. ed. H. Ercüment Erdem vd.(İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017), 428.

³¹⁴ Akdağ Güney, “Alternatif Çözümler”, 115-116; Erdem, *Fesih*, 255 vd.; İlbasmış Hızlısoy, 339; Şahin, *Fesih*, 543 vd.

³¹⁵ İstanbul BAM, 13. HD., 2018/607 E. 2018/509 K., 30.05.2018 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025; “Eldeki davada davalı şirketin yasal temsilcinin görevini yerine getirmesine engel bir durum ve şirkette organ

3.3.2. DENETİM KAYYIMI

Yönetim kayyımlığı tedbirinin, seçilmiş yöneticilerin görevlerini sona erdirmesi nedeniyle sonuçları itibariyle ağır bir tedbir olduğu yukarıda belirtmiştik. Uygulamada yönetim kayyımı taleplerinin anonim şirkete verebileceği zarar ve kanımızca düzenleme olmadığı çekincesiyle, tedbir talebi kısmen kabul edilerek şirkete denetim kayyımı atandığı görülmektedir.

Denetim kayyımı atanmasıyla şirket yönetim kurulu üyelerinin görevleri sona ermemekte ancak mahkemece belirlenen işlemler yönünden tasarruf işlemleri kısıtlanmakta ve kayyımın onayına bağlanmaktadır. Bu bakımdan denetim kayyımı aynı zamanda “onay kayyımı” olarak da nitelendirilmektedir. Esasen mülga iflasın ertelenmesi kurumu ve CMK m.133 kapsamında düzenlenen denetim kayyımının şirket içi ihtilaflarda kullanılması uygulamadaki ihtiyaçlar neticesinde doğmuştur. Çoğunluk pay sahiplerinin seçtiği yöneticiler, açılan haklı sebeple fesih davasının sonucunu bertaraf etmek için kötü niyetle hareket edebilecektir. Örneğin; fesih davası açıldıktan sonra şirkete ait taşınır ve taşınmazların satılarak şirket aktiflerinin azaltılması ve davacı azınlığın ayrılma payının tahsilini imkânsız hale getirilmesi mümkündür. Doktrinde bazı yazarlarca haklı sebeple fesih gibi uyuşmazlıklarda şirkete denetim kayyımı atanabileceği belirtilmektedir³¹⁶.

Denetim kayyımlığı kanunda düzenlenmemiştir. Bu bakımdan mahkemece atanacak kayyımın görev ve yetkileri ayrıntılı ve şüpheyi yer bırakmayacak şekilde belirlenmelidir. Denetim kayyımlığı ile amaçlanan şirket yönetiminin borçlandırıcı ve aktif azaltan işlemlerinin şirket içi grupların menfaatlerine uygunluğunun denetlenmesiyle makul olmayan iş ve işlemlerin icrasının engellenmesidir³¹⁷. Buna göre denetim kayyımı yönetim kurulunun borçlandırıcı veya sermayeyi azaltıcı işlemlerini denetleyecektir. Tedbir kararında yönetim kurulunun her türlü iş ve işleminin kayyımın onayına bağlanması halinde adı ne olursa olsun atanan kayyımın niteliği yönetim kayyımından farklı

---

boşluğu bulunmadığı gibi yönetiminin başka yoldan sağlanamaması ve genel kurulun toplanamaması gibi bir durum da söz konusu değildir” İstanbul BAM, 43. HD., 2024/844 E., 2024/883 K., 06.06.2024 T., Ö.A.

³¹⁶ Kuru tarafından denetim kayyımı atanması istisnai nitelikte olması gerektiği ifade edilmektedir: Kuru, *Temsil*, 129; Aker, “Değerlendirmeler”, 133; Şahin, *Fesih*, 369 vd.; İlbasmış Hızlısoy, *Fesih*, 252.

³¹⁷ Aker, “Değerlendirmeler”, 133; “*Denetim kayyımının görevinin şirket yönetiminin faaliyetlerinin ana sözleşmeye ve ortaklar ile hak sahiplerinin hakkını korumaya dönük olup olmadığını denetleme bakımından bir kontrol mekanizması olduğu kabul edilmelidir.*” İstanbul BAM, 12. HD., 2018/240 E., 2018/361 K., 05.04.2018 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

olmayacaktır³¹⁸. Bu bakımdan tedbir kararında şirketin hangi işlemlerinin kayyım denetimine tabi olacağının açıkça belirlenmesi önem arz etmektedir. Kayyım şirket menfaatine uygun olan iş ve işlemlere onay vermekten kaçınamayacaktır.

İhtiyati tedbir olarak şirkete denetim kayyımı atanması halinde, kararın uygulanmasının talep edilmesinin gerekip gerekmediği de değerlendirilmelidir. Denetim kayyımı ataması icra dairesi veya yazı işleri müdürü vasıtasıyla infaz edilebilecek kararlardan değildir. Kayyım atama kararları, verildiği anda hüküm ve sonuç doğuran kararlardandır. Tedbir kararının tescil ve ilanı ile üçüncü kişilerin iyiniyeti ortadan kalkacaktır. Tapu, bankalar ve Türkiye Noterler Birliği gibi kurumlara gönderilecek yazı ile de şirket aktiflerinin elden çıkartılması engellenecektir. Dolayısıyla kayyım atama kararı kurucu nitelikte olduğundan HMK m.393/1 uyarınca uygulanmasının talep edilmesine gerek olmadığı kanaatindeyiz³¹⁹.

---

³¹⁸ Bu konuda önemli gördüğümüz, tedbir kararına karşı yapılan istinaf başvurusunun usulden reddine karar verildiği uyuşmazlıkta önemli gördüğümüz yerel mahkeme kararı için bkz.: “Mahkememizce atanan denetim kayyımlarının görevi de davacının olası çıkma payının azaltılmasını önleyici tedbirleri almak ve bunun önüne geçmektir. Aksi hâlde, mülga iflâs erteleme veya konkordato davalarında olduğu gibi şirketin her işleminin denetim kayyımı tarafından onanması koşulunun aranması yönetim kurulunu işlevsiz hâle getirecektir. Şirket yönetim kurulunun şirketi piyasa koşullarına uygun bir şekilde yönetme görevi vardır. Denetim kuruluna, her işlemin onay yetkisi verilmesi bir anlamda bu kişilere yönetim kayyımı yetkisi tanınması sonucunu doğuracaktır. Yönetim kurulu, yapmış olduğu tasarrufların doğruluğu veya yanlışlığının sorumluluğunu taşımaktadır. Şirketin, düzgün yönetilememesi, yanlış tasarruflarda bulunulması gibi sebeplerle zarara uğraması hâlinde bundan TTK'nın 553 ve devamı maddeleri uyarınca yönetim kurulu sorumlu olacaktır. Bu kapsamda sorumluluk yönetim kurulundayken yaptığı her işlemin onaylanması ve denetim kayyımlarının belirlediği çizgide şirketin yönetilmesi Mahkemeye denetim kayyımı atanmasındaki amacı aşmaktadır. Denetim kayyım heyeti, bu davanın özelliği dikkate alınarak yukarıda da belirtildiği gibi davacının olası çıkma payının hileli veya muvazaalı işlemlerle azaltılmasına yönelik işlemler ile ilgili önleyici tedbirler almak ve bu tür işlemlerin önüne geçmek durumunda olup yönetim kurulunun tasarruflarına sınırsız bir şekilde müdahale etme hakkı bulunmamaktadır. Denetim kayyımlarının görev tanımının bu çerçevede belirlenmesi gerekmektedir.” İstanbul BAM, 13. HD., 2019/2646 E. (15.01.2020), www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³¹⁹ Aksi yönde BAM kararı için bkz.: “Denetim kayyımı atanmasına ilişkin bir ihtiyati tedbir kararının infazı yerine getirilmesi için İlk Derece Mahkemesince yerinde belirtildiği gibi, mahkemeye başvurma dışında bir yol bulunmamaktadır. Mahkemeye başvurma da fiilen mahkeme yazı işlerine başvurma anlamındadır. Lehine ihtiyati tedbir kararı verilen tarafın mahkemeye başvurması gerektiği yönündeki istinafa konu kararın gerekçesi yukarıda açıklanan yasa maddesine uygundur. Genellik ilkesi gereği hukuk normunda, genel ihtiyati tedbir kararlarının nasıl yerine getirileceğine ilişkin düzenleme yapılmış olup, her bir ihtiyati tedbir kararı açısından ayrı ayrı düzenleme yapılmamıştır. Denetim kayyımı atanması yönündeki kararlar, genel ihtiyati tedbir kararlarının bir alt kümesini oluşturmakta olup, üst düzenleme olan ihtiyati tedbir kararının yerine getirilmesine yönelik genel kuraldan yararlanmak suretiyle niteliğine uygun şekilde infazının sağlanması gerekir. İlk Derece Mahkemesi ara kararında denetim kayyımı atanmasına ilişkin ihtiyati tedbir kararının uygulanmasına yönelik açıklama yasa hükmüne uygun bir açıklamadır.” İstanbul BAM, 12. HD., 2018/159 E., 2018/549 K., 10.05.2018 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

3.3.3. ŞİRKET VARLIKLARINA TEDBİR KONULUP KONULAMAYACAĞI

Haklı sebeple fesih davası şirketin tüm malvarlığını ilgilendirmektedir. Uygulamada azınlık pay sahiplerinin haklı sebeple fesih davasında şirket taşınır ve taşınmazları ile banka hesaplarına tedbir konulmasını talep ettikleri görülmektedir. Bu kapsamda şirket varlıklarına tedbir konulup konulamayacağı incelenmelidir.

Haklı sebeple fesih davasında şirket varlıkları dolaylı olarak uyuşmazlık konusu kapsamındadır³²⁰. HMK m.391 uyarınca hâkim, uyuşmazlık konusuna yönelen tehditleri önleyecek nitelikte tedbirlere hükmedebilir. TTK'da şirket varlıklarına tedbir konulamayacağına ilişkin bir düzenleme de bulunmamaktadır. Diğer taraftan fesih davası sonucunda şirketin tasfiyesine veya davacı azınlığa paylarının gerçek değerinin ödenmesine karar verilebileceğinden şirket varlıklarının korunması da önem arz etmektedir³²¹. Dolayısıyla somut olayın gerektirdiği durumlarda şirket varlıklarına tedbir konulmasının mümkün olduğu kabul edilmelidir³²². Örneğin; bir kısım şirket taşınmazlarının çoğunluk pay sahiplerinin hissedar olduğu başka bir şirkete satıldığıının yaklaşık olarak ispatı halinde, taşınmazların devrinin engellenmesi duruma uygun düşen bir tedbir olacaktır. İhtiyati tedbirlerin geçici niteliği ve HMK m.396 hükmü uyarınca

³²⁰ “Mahkemenin takdirinin bu yönde olması halinde şirkete ait taşınmazlar da dahil olmak üzere şirketin aktifinin davanın konusu ile yakından ilgili olduğu açıktır. Bu nedenle mahkemece şirket ve tarafların menfaatleri de gözetilmek suretiyle şirkete ait taşınmazlar yönünden ihtiyati tedbir talebi bakımından değerlendirme yapılması gerekirken, taşınmazların davanın konusunu oluşturmadığına dair gerekçe ile talebin reddine karar verilmesi doğru olmamıştır.” İstanbul BAM, 12. HD., 2025/383 E. 2025/825 K., 22.05.2025 T. www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³²¹ İstanbul BAM, 12. HD., 2023/1621 E., 2023/1660 K., 26.10.2023 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025; Fesih davası açıldıktan sonra çoğunluk pay sahiplerinin, olağanüstü genel kurulu toplayarak şirket taşınmazlarının neredeyse tamamının satışına ilişkin karar almaları şeklindeki somut olayda şirket taşınmazlarına tedbir konulmasına ilişkin BAM kararı için bkz.: “Davanın yasal dayanağını oluşturan TTK'nın 531 ve devam maddelerinde öngörülen tasfiye işlemlerinin, pay sahiplerinin haklarının korunması amacıyla yapılacak işlemlerin gerçekleştirilebilmesi, şirketin envanterinde kayıtlı mal varlıklarının dava sürecinde muhafazasını, davalı şirketin aktifini oluşturan, envanterine kayıtlı mal varlıklarının 3. şahıslara devrinin önlenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu sağlanmadığı takdirde davanın sonunda fesih ve tasfiyeye konu olacak şirket mal varlığının kalmama olasılığı bulunmaktadır.... Açıklanan nedenlerle; şirketin aktif ticari faaliyeti olmadığı, tadilat yapılmasının masraflı olduğu gerekçesiyle satış kararı alınması davacının haklarının ihlaline sebep olacağından, yapılacak satışların engellenmesine yönelik ara kararda isabetsizlik görülmemiştir. Toplu halde yapılmak istenen satış talebinde ekonomik sebeplerin gerekçe olamayacağı, münferit olarak zaruret hali doğması durumunda denetim kayyımı nezaretinde mahkemece durumun yeniden değerlendirilebileceği gözetildiğinde ihtiyati tedbire itiraz eden davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.” İstanbul BAM, 12. HD., 2024/562 E., 2024/673 K., 06.05.2024 T., Ö.A.

³²² İlbasmış Hızlısoy, *Fesih*, 251-252; Şahin, *Fesih*, 371.

duruma uygun düşmediği anlaşıldığı takdirde, tedbirin talep üzerine değiştirilmesi veya kaldırılması mümkün olacaktır.

Tedbir kararının ölçülü ve tarafların menfaat dengesine uygun olması gerekmektedir. Azınlık pay sahiplerinin şirketi ve çoğunluk ortakları tazyik etme saikiyle maksadı aşan tedbirleri talep etmeleri muhtemeldir. Örneğin aynı anda şirkete hem kayyım atanması hem de varlıklarına tedbir konulmasının talep edilmesi mümkündür. Denetim kayyımı atanmasıyla şirket varlıklarının satışı kayyımın onayına bağlanacağından artık şirket varlıklarına tedbir konulması ölçülü olmayacaktır. Yine kanaatimizce şirket banka hesaplarına da tedbir konulması şirketin devamını engelleyeceğinden banka hesaplarına da tedbir konulmaması gerekmektedir.

3.3.4. BAŞVURULABİLECEK DİĞER TEDBİRLER

Mahkeme, fesih yerine hükmettiği alternatif çözümlerle, haklı sebep teşkil eden olguları ortadan kaldıracak nitelikte bir karar tesis etmelidir. Bu halde, somut olayın özelliklerine göre kayyım atanması veya şirket varlıklarının devrinin engellenmesi dışında farklı tedbirler de gündeme gelebilecektir³²³. Doktrinde, fesih davası sırasında; genel kurul kararlarının icrasının durdurulması ve sicile tescilinin engellenmesi, oy hakkının dondurulması gibi tedbirlere karar verilebileceği kabul edilmektedir³²⁴.

3.4. HAKLI SEBEPLE FESİH DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİR KARARI VERİLEBİLMESİ İÇİN YAKLAŞIK İSPAT

Haklı sebeple fesih davası için özel geçici hukuki koruma belirlenmediğinden genel ihtiyati tedbir hükümlerine göre karar verilecektir. Şirkete yönetim veya denetim kayyımı atanması, varlıklara tedbir konulabilmesi fesih davası açıldığında otomatik olarak alınabilecek önlemlerden değildir. Tedbir kararı için, feshe ilişkin iddia edilen olguların, tedbir kararı verilmemesi halinde ortaya çıkacak muhtemel sakınca ve tehditlerin de yaklaşık ispatı gerekmektedir.

---

³²³ İlbasmış Hızlısoy, *Fesih*, 252; Şahin, *Fesih*, 371.

³²⁴ İlbasmış Hızlısoy, *Fesih*, 251- 252; Şahin, *Fesih*, 370-371; Aker, “Değerlendirmeler”, 133.

Anonim şirketin haklı sebeple fesih sebepleri çoğunlukla şirket ticari defterlerinin, ticaret sicil kayıtlarının bilirkişi marifetiyle incelenmesi neticesinde ortaya çıkmaktadır. Ancak değişen durum ve koşullara göre dava içerisinde her zaman ihtiyati tedbir talebinde bulunulması mümkündür

Haklı sebeple fesih davası açan azınlığın şirkete kayyım atanmasını talep etmesi halinde şirket yönetimini elinde bulunduran çoğunluğun yönetim yetkisini kötüye kullandığını, malvarlığını azaltma gibi ortaklığa ve ortaklara zarar verecek girişimlerde bulunduğunu yaklaşık olarak ispatlaması gerekmektedir. Aksi halde şirkete yönetim veya denetim kayyımı atanamayacaktır. Şirket varlıklarına tedbir konulması yönünden de hem fesih sebepleri hem de şirket varlıklarının dava sonuna kadar şirket envanterinden çıkarılması tehlikesinin varlığı yaklaşık olarak ispat edilmelidir. Nitekim istinaf mahkemeleri de yönetim boşluğu olmayan bir şirkete tedbiren kayyım atanması için soyut iddiaları kabul etmemekte, kötü niyetli yönetimin yaklaşık olarak ispat edilmesini aramaktadır³²⁵.

---

³²⁵ “Diğer yandan somut olarak şirket yöneticisinin şirketin mal varlığını, şirketin ticari amaçları dışında azaltıcı faaliyetlerde bulunduğu da HMK’nın 390.maddesi kapsamında yaklaşık ispat ölçüsünde kanıtlanmamıştır. Aile şirketi olan davalı şirket ortakları arasında bir takım ihtilafların bulunması inşaat faaliyeti sürdüren şirketin ticari emtiasına tedbir konulması için yeterli değildir.” İstanbul BAM. 14. HD., 2023/2273 E., (30 Kasım 2023), Ö.A.;

“İhtiyati tedbir isteyen davacı taraf ile diğer ortaklar arasında şirket içi uyuşmazlıktan kaynaklanan davalar bulunduğu, ayrıca ceza soruşturması yürütüldüğü anlaşılmaktadır. Tarafların iddia ve savunmaları ile dosya içerisindeki belgeler nazara alındığında taraflar arasında şirket içi ihtilafların bulunduğu da sabittir. Somut olayda dosyaya sunulan deliller ve yargılamanın geldiği aşama itibarıyla tedbir isteyen iddialarının varlığı ihtilaflı ve tespiti muhtaçtır. Bu durumda ihtiyati tedbirin konusu da dikkate alındığında mevcut yönetim kurulu başkan ve üyelerinin tedbiren görevden alınmasını gerektirir herhangi bir olgu yaklaşık olarak ispatlanmış değildir.” İstanbul BAM 43. HD., 2024/592 E., (25.Nisan.2024), www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025;

“Ancak, davacının iddialarının bir kısmının (yönetici seçimi, kâr payı dağıtılmaması, huzur hakkı ödenmesi) genel kurul kararlarının iptali davalarına konu olabileceği, davacının bu kararlar aleyhine kararların alınmasından sonra süresinde davalar açtığına dair delil sunamadığı, genel kurullarda imzasının taklit edildiğine dair iddiası yönünden ise soruşturma dosyaları bildirilmiş ise de soruşturma dosyası içeriğinin ve diğer delillerin dosyaya sunulmadığı, bu iddiaları yönünden de yaklaşık ispat olgusunun gerçekleşmediği, bu nedenle ihtiyati tedbirin koşullarının oluşmadığı, diğer yandan ihtiyati tedbir kararı verilirken de ortakların ve şirketin menfaat dengesinin bir taraf lehine bozulmadan ölçülü ve hakkaniyetli tedbir kararı verilmesi gerektiği, eldeki uyuşmazlıkta ise şirketin fabrika binası bulunan tek taşınmazına konulan ihtiyati tedbirin ölçülü olmadığı, değişen koşullarda her zaman ihtiyati tedbir istenebileceği anlaşılmakla, bu aşamada ihtiyati tedbire itirazın kabulü ile ihtiyati tedbirin kaldırılmasına karar verilmesi gerekmiştir.” Sakarya BAM, 7. HD., 2025/490 E., 2025/869 K., 07.05.2025 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

3.5. HAKLI SEBEPLE FESİH DAVASINDA VERİLECEK İHTİYATİ TEDBİRLERDE TEMİNAT

Haklı sebeple fesih davasında ihtiyati tedbirlere ilişkin özel düzenleme bulunmadığından ihtiyati tedbirlerde teminata ilişkin genel hüküm olan HMK m.392 düzenlemesi dikkate alınacaktır. Haklı sebeple fesih davasında uygulanacak ihtiyati tedbirlerde teminat miktarı verilecek tedbirin mahiyetiyle birlikte değerlendirilmelidir.

Haklı sebeple fesih davasında verilecek ihtiyati tedbirler yukarıda kayyım ataması ve şirket varlıklarına tedbir konulması olarak sınıflandırılmıştır. Yönetim ve denetim kayyımlığı tedbirleri şirketin amacına uygun şekilde tüm ortakların ve ortaklığın menfaatine göre yönetilmesi için atanmaktadır. Mahkemece atanan kayyımın kural olarak şirket menfaatine uygun hareket edeceği kabul edilmektedir. Özellikle denetim kayyımı atanmasıyla birlikte şirketin yalnızca borçlandırııcı işlemleri denetlenecektir. Kural olarak kayyımın şirket menfaatine olan iş ve işlemleri engellemeyeceği kendisinden beklenmektedir. Aksi halde kayyımın şirkete karşı kişisel sorumluluğu söz konusu olacaktır. Dolayısıyla davacının fesih davası sonunda haksız çıkması halinde şirketin uğrayabileceği muhtemel bir zarar bulunmadığı düşünülebilir. Ancak kayyım atanması kararı bankalara doğrudan, üçüncü kişilere tescil ve ilan ile bildirileceğinden şirketin ticari faaliyette bulunduğu üçüncü kişiler nezdinde olumsuz bir intiba yaratması muhtemeldir. Bu bakımdan somut olayın ve şirketin özellikleri ile davacının pay oranı birlikte dikkate alınarak kayyımı atanması halinde makul bir teminatın belirlenebileceği kanaatindeyiz.

Şirkete kayyım atanması halinde belirlenecek teminata ilişkin yargı kararlarında bir birlik bulunmamaktadır. Ancak mahkemelerce denetim kayyımının ilk altı aylık ücretinin davacı tarafından peşin yatırılması aksi halde kayyımın görevine başlamayacağı şeklinde karar verildiği görülmektedir. Taşınmazlara tedbir konulduğu halde ise mahkemelerce isabetli bir şekilde teminat öngörüldüğü görülmektedir³²⁶. Şirket taşınmazları ticaret hayatında şirketlere ciddi bir kredibilite imkânı sağladığından ve tedbir kararı ile bu durum ortadan kalkacağından kanaatimizce ortaya çıkması muhtemel zararlar bulunmaktadır. Bu halde somut olayın gerektirdiği durumlarda denetim kayyımı atanması halinde teminat öngörülemeyecek iken taşınmazlara tedbir konulması halinde HMK m.392 uyarınca teminat öngörülmesi gerektiği kanaatindeyiz.

---

³²⁶ Fesih davasında şirket taşınmazlarına tedbir konulduğu halde teminat öngörülmesine ilişkin birçokları yerine bkz.: İstanbul BAM, 12. HD., 2024/562 E., 2024/673 K., 06.05.2024 T., Ö.A.

4. LİMİTED ŞİRKETİN HAKLI SEBEPLE FESHİ DAVASINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR

Limited şirketler yönünden haklı sebeple fesih davası TTK m.636/3’de düzenlenmiştir. Fesih davasında asıl hukuki koruma; ortaklığın devamını çekilmez hale getiren olguların alternatif çözümlerle ortadan kaldırılması, olmadığı takdirde şirketin feshidir.

TTK m.636/4’de “*fesih davası açıldığında mahkemenin taraflardan birinin istemi üzerine gerekli önlemleri alabileceği*” düzenlenmiştir. Maddede, sadece geçici hukuki koruma kararı verilebileceği belirtilmiş ancak verilecek karara ilişkin özel bir düzenleme ve usul ihdas edilmemiştir. Buna göre fesih davasındaki geçici hukuki koruma kararları için genel hüküm olan ihtiyati tedbirler uygulama alanı bulacaktır³²⁷. Kanun koyucu madde metninde “dava açıldıktan sonra” ibaresine özellikle yer verdiğiinden ihtiyati tedbir genel düzenlemesinden farklı olarak dava açılmadan önce ihtiyat tedbir kararı verilemeyeceği kanaatindeyiz³²⁸. Mahkemece şirket yönetiminde kilitlenmeye neden olmayacak, şirketin devamlılığının sağlanarak malvarlığının korunmasına elverişli nitelikte bir ihtiyati tedbir kararı verilmesi gerekmektedir.

Limited şirketin haklı sebeple feshi davasında ihtiyati tedbire esas olan hak ve ihtiyati tedbir sebebi anonim şirketin haklı sebeple feshi davası ile neredeyse tamamen aynı olduğundan ayrı bir başlık altında incelenmeyecektir³²⁹. Davada hangi tedbirlere karar verilebileceği ve tedbir şartları incelenecektir.

4.1. YÖNETİM KAYYIMI ATANMASI

---

³²⁷ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 979.

³²⁸ Karşı yönde bkz.: Şener, *Limited Ortaklıklar*, 979; Mustafa Yasan, “TTK m.636”, *Şirketler Hukuku Şerhi*, ed. Kemal Şenocak (İstanbul: Seçkin Yayıncılık, 2024), 4/4908.

³²⁹ TTK m.636/3 uyarınca limited şirketin feshinin talep edilmesi için TTK m.531’deki gibi bir azınlık hakkı öngörülmemiş, dava hakkı tüm pay sahiplerine tanınmıştır.

TTK m.636/4 gerekçesinde “dava açıldığında somut olayın özelliklerine göre başta kayyım olmak üzere çeşitli tedbirlere karar verilebileceği” düzenlenmiştir. Ancak kanunda limited şirketlere kayyım atanacağına dair belirlenmiş bir usul veya hüküm bulunmamaktadır.

Limited şirketler ortakların kişisel özelliklerinin önem arz ettiği bir sermaye şirketi türüdür. Bunla bağlantılı olarak ortakların kişisel özellikleri ve ilişkileri de haklı sebeplerin takdirinde önem arz etmektedir. Limited şirketlerin yönetim yapısı, azil davası sırasında, mahkemenin müdahalesine açıktır. Limited ortaklığın haklı sebeple feshi davasında, çoğunluğun iradesiyle seçilen müdürlerin muhtemel kötü niyetli girişimleri sebebiyle şirket malvarlığının korunması ihtiyacı bulunabilecektir³³⁰. Bu kapsamda şirket malvarlığının korunması amacıyla şirkete yönetim kayyımı atanmasının mümkün olduğu kabul edilmelidir. Doktrinde bir görüş³³¹ limited şirketin haklı sebeple feshi davasında yönetim kayyımı atanabileceği kabul ederken, diğer bir görüş bunun ağır bir tedbir olacağını savunmaktadır³³². Kanunda limited şirketlere yönetim kayyımı atanacağına ilişkin düzenlenmiş özel bir geçici hukuki koruma olmadığından yönetim kayyımının ihtiyati tedbir olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Mahkeme tarafından, dava açıldıktan sonra, talep üzerine limited şirkete yönetim kayyımı atanması mümkün olmakla birlikte bu tedbirin istisnai olarak uygulanması gerekmektedir. Nitekim yönetim kayyımı ataması şirketin mali durumunu etkileyeceği gibi görevden alınan müdürler açısından da ağır sonuçlar doğurmaktadır. Yargı kararlarında da yönetim kayyımı tedbirine çok istisnai durumlarda karar verildiği görülmektedir³³³.

4.2. DENETİM KAYYIMI ATANMASI

Haklı sebeple fesih davası açıldığında, çıkma ve tasfiye payının korunması bakımından şirkete denetim kayyımı atanması önem arz etmektedir. Denetim kayyımı

---

³³⁰ Yıldırım, *Fesih*, 438; Şener, *Limited Ortaklıklar*, 979-980.

³³¹ Yıldırım, *Fesih*, 438; Şener ise kayyım lafzını kullanmamakla birlikte yöneticilerin görevlerini kötüye kullanmasının engellenmesi için gerekli tedbirlerin alınabileceğini belirtmektedir, Şener, *Limited Ortaklıklar*, 980.

³³² Kula- Şahin, “Güncel Sorunlar”, 251.

³³³ Limited şirketin haklı sebeple feshi davasında mahkemece atanan denetim kayyımının yetersiz kalması halinde HMK m.396 kapsamında değişen durum ve koşullar uyarınca tedbirin yönetim kayyımı şeklinde değiştirilmesi hakkında özellikle ilk derece mahkemesi kararı için bkz.: İstanbul BAM, 12. HD., E. 2023/2399 K. 2024/156 T. 25.1.2024, www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

atanmasıyla müdürlerin ve çoğunluk pay sahiplerinin kötü niyetli, davacı ortak ve şirketin menfaatine olmayan tasarruf işlemleri kayyım tarafından engellenecek, şirket işleyişi kayyım tarafından takip edilecektir³³⁴.

Özellikle, ortaklık paylarının eşit olduğu ve her iki ortağın da münferiden yetkili olduğu limited şirkette, fesih davasında verilecek ihtiyati tedbirler önem arz etmektedir. Bu durumda her iki müdürün yönetim yetkisinin kaldırılmasındansa şirkete denetim kayyımı atanarak yapılacak belirli işlemlerin denetim kayyımının onayına bağlanması yerinde olacaktır³³⁵. Eşit pay oranına sahip iki ortaklı ve fakat ortaklardan yalnızca birisinin müdür olduğu durumda açılan fesih davasında denetim kayyımı atanması şirket malvarlığının ve devamlılığının korunması bakımından da uygun olacaktır³³⁶. Denetim kayyımlığına ilişkin

---

³³⁴ Kula- Şahin, “Güncel Sorunlar”, 269; “Şirkete yönetim kayyımı atanmamıştır. Denetim kayyımının görevinin şirket yönetiminin faaliyetlerinin ana sözleşmeye ve ortaklar ile hak sahiplerinin hakkını korumaya dönük olup olmadığını denetleme bakımından bir kontrol mekanizması olduğu kabul edilmelidir. Davacının hukuki himaye talebinin karşılanabilmesi ve şirketin mal varlığının muhafazası ve yönetimin dava sürecinde mahkemenin belirlediği kayyım tarafından takibi anlamına gelebilecek denetim kayyımı atanmasının dosya içeriğine uygun kabul edilmelidir. Mahkemece fesih yerine, davacıların karar tarihindeki gerçek pay değerlerinin ödenip çıkarılmalarına da karar verebileceğinden, mahkemenin takdirinin bu yönde olması halinde şirketin karar tarihindeki aktif değerini kaybetmesinin önüne geçilebilmesi için şirketin faaliyetlerinin denetim kayyımının onayına tutulmasının HMK'nın 389 vd. maddelerine uygun olduğu kabul edilmelidir.” İstanbul BAM 12. HD., 2021/1034 E., 2021/978 K., 24.06.2021 T.

³³⁵ “.. ilk derece mahkemesince TTK 636/3 maddesi hükmünce %50 paya sahip 2 ortaklı şirketin münferiden temsili yerine aralarında anlaşmazlık bulunan 2 ortak tarafından müştereken temsilene yönelik tedbir kararı verilmiş ise de, şirket ortakları arasındaki anlaşmazlıklar nedeniyle müşterek karar almalarının mümkün görülmemesi, taraflar arasındaki uyuşmazlıkların niteliği, menfaat dengesi ve ihtiyati tedbirin konuluş amacına uygun düşmediği, şirketi yönetilemez hale getirme riskinin bulunduğu anlaşılmakla ilk derece mahkemesince verilen kararın tedbirin konuluş amacına uygun düşmediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumda mahkemece; şirketin genel kurul kararında belirlendiği gibi münferiden temsiliyle birlikte her iki ortağın şirket yönetimiyle ilgili kararlarının denetime tabi tutulması için TTK 636/4 maddesi gereği denetim kayyımı atanmasının dosya içeriğine daha uygun olacağı anlaşılmaktadır.” İstanbul BAM. 13. HD., 2024/589 E., 2024/609 K., 25.04.2024 T., Ö.A.

³³⁶ “Aralarında ciddi uyuşmazlık bulunan iki şirket ortağından birisinin, davanın devamı sırasında temsil ve ilzam yetkisini tek başına kullanması, davacı açısından önemli zararlara sebebiyet vereceği endişesini yaratabilir. Tarafların hak ve sorumluluk dengesinin korunması gerekir. Davalı şirketin diğer ortak ve yetkilisinin temsil yetkisini kötüye kullandığı kesin olarak kanıtlanmamış olmakla birlikte, aralarında ciddi tartışma ve uyuşmazlıklar bulunduğu, ortakların karşılıklı güvenlerinin zedelendiği anlaşılmaktadır. Bu nedenle, şirketin yönetimiyle ilgili olarak geçici hukuki koruma sağlanması için şartların bulunduğu kanaatine varılmıştır. .... mevcut münferit yetkili yöneticilerinin mevcut yönetim ve temsil yetkisinin tedbiren tamamıyla kaldırılması halinde, şirketin yönetimindeki süreklilik aksayacak, şirketin menfaatlerinin tam anlamıyla sağlanması güçleşecektir. Ancak, davalı şirketin münferit yetkili yöneticilerinin temsil ve ilzam yetkisi muhafaza edilmekle birlikte, temsil ve ilzam yetkisinin kullanılmasının mahkememizce atanacak bir denetim ve onay kayyımının onayına bağlanması suretiyle gerekli hukuki koruma sağlanabilecektir.” Antalya BAM. 11. HD., 2023/2056 E, 2023/1649 K., 16.10.2023 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

özel bir düzenleme yer almadığından mahkemece denetim kayyımı atanması ihtiyati tedbir mahiyetindedir.

4.3. ŞİRKET VARLIKLARINA TEDBİR KONULMASI

Mahkemece, şirketin feshi yerine alternatif çözümlere karar verilebilecektir. Bu kapsamda, davacının paylarının karar tarihine en yakın değerinin ödenmesine hükmedilerek ortaklıktan çıkartılması mümkündür. Buna göre haklı sebeple fesih davası, neticesi itibariyle, şirket malvarlığı ile dolaylı olarak ilgilidir. TTK m.636/4’de gerekli görülen önlemlerin alınabileceği düzenlenmiştir. Buna göre, şirket taşınmaz ve taşınırlarının devrinin engellenmesi için ihtiyati tedbir kararı verilebileceği kabul edilmelidir³³⁷.

Mahkemece denetim kayyımı atanmasıyla müdürlerin şirket varlıkları üzerindeki tasarrufları kısıtlanmış olacaktır. Denetim kayyımı atanması halinde artık şirket taşınmazlarının satışı gibi başka bir tedbire karar verilmesi ölçüsüz olacaktır³³⁸. Fesih davasında, şirketin gündelik faaliyetini durduracak şekilde banka hesaplarına tedbir konulmaktan kaçınılmalıdır³³⁹.

---

³³⁷ Yıldırım, *Fesih*, 440; Şahin- Kula, “Güncel Sorunlar”, 248-249; Aynı yönde istinaf kararı için bkz.: “6102 sayılı TTK’nın 636/3-4. maddeleri kapsamı itibari ile 6100 sayılı HMK’nın 389 vd. maddelerinde düzenlenen ihtiyati tedbirden daha kapsamlı ve ihtiyati tedbir ile ilgili özel bir düzenleme niteliği taşımaktadır. Bu düzenlenmeye göre, uyuşmazlık konusu olmayan taşınır ve taşınmaz mallar ile hak ve alacaklar ile ilgili ihtiyati tedbir kararı da koşulları oluştuğu takdirde verilebilmektedir.” Konya BAM 6. HD., 2024/444 E., 2024/1004 K., 20.05.2024 T.

³³⁸ “..açılan davanın mahiyeti ve davacı talepleri nazara alınarak tedbiren davalı şirkete denetim kayyımı atanmasına karar verilmesinde hukuka aykırılık bulunmasada; denetim kayyımı atanmakla şirketin borçlandırıcı ve malvarlığının azaltılmasına yönelik işlemlerinin denetim kayyımının onayına tabi olacağı, denetim kayyımının onayı olmaksızın şirkete ait taşınmaz ve araç mülkiyetlerinin devrinin mümkün olmayacağı düşünülmeyen, ayrıca; dava konusu olmayan ve şirketin kredibilitesini olumsuz etkilenmesine sebep olacak şekilde şirketin taşınmaz ve araç kayıtları üzerine tedbiren şerh verilmesi adil olmadığından davalının istinaf talebinin kısmen kabulüyle” Konya BAM, 6. HD., 2024/205 E., 2024/666 K., 26.03.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³³⁹ Şahin- Kula, “Güncel Sorunlar”, 249.

4.4. YAKLAŞIK İSPAT

Limited şirketin haklı sebeple feshi davası açılması, davalı şirkete ve yönetimine ilişkin koşulsuz olarak tedbir uygulanacağı anlamına gelmemektedir. Davada alınabilecek önlemler ihtiyati tedbir mahiyetinde olduğundan ancak davadaki haklılığın yaklaşık olarak ispatı halinde ihtiyati tedbir kararı verilebilecektir. Davacının fesih sebeplerinin oluştuğunu ispatladığı ancak ihtiyati tedbir sebeplerinin varlığını yaklaşık olarak ispatlamadığı durumda ihtiyati tedbir talepleri reddedilmelidir.

Davacı fesih sebeplerini ispatlamış olsa dahi ayrıca; şirkette kötü yönetim olduğunu, müdürlerin yetkilerinin kısıtlanmaması halinde telafisi imkânsız ya da oldukça güç zararların ortaya çıkacağını, muhtemel sakınca veya zararları da yaklaşık olarak ispatlamalıdır. Aksi takdirde şirkete kayyım ataması yapılmamalı, şirket taşınır ve taşınmazlarına herhangi bir tedbir konulmamalıdır. Ortaklar arasındaki ihtilafın derinliği de tedbir kararı için önem ifade etmemekte mutlaka ihtiyati tedbir sebebinin yaklaşık olarak ispat edilmesi gerekmektedir³⁴⁰.

4.5. TEMİNAT

HMK m.392 uyarınca teminat belirlenmesi gerekmektedir. Yargı kararlarında birlik olmamakla birlikte teminatın somut olayın özelliklerine göre belirlendiği görülmektedir³⁴¹. İstisnai bir tedbir olan şirkete yönetim kayyımı atanması ve şirket kredibilitesi için önem arz eden şirket taşınmazlarına tedbir konulması halinde makul bir teminat belirlenmesi gerektiğini düşünmekteyiz Ancak şirkete denetim kayyımı atanması halinde, somut olay aksini gerektirmediği sürece, teminata ihtiyaç olmayacaktır.

³⁴⁰ Aralarında boşanma ve fer'ilerine ilişkin birçok uyuşmazlık bulunan eşit paysahini eşlerden birinin açtığı limited şirketin haklı sebeple feshi davasında yaklaşık ispatın sağlanmadığı yönünde karar için bkz.: İstanbul BAM, 12. HD., 2023/1002 E., 2023/807 K., 22.05.2023 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025; Aynı yönde bkz.: İstanbul BAM, 13. HD., 2024/657 E., 2024/767 K., 02.05.2024 T., Ö.A.

³⁴¹ “Denetim kayyımı atanmasının şirketin işleyişine engel teşkil etmeyecek olması ve denetim kayyımının tüm pay sahiplerinin menfaatlerini düşünerek işlem tesis edecek olması nedeniyle, denetim kayyımı atanmasına ilişkin ihtiyati tedbir kararında teminat alınmasına gerek bulunmamaktadır.” İstanbul BAM, 43. HD, 2021/2128 E. 2021/1653 K., 30.12.2021 T. www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025; Teminat öngörülmesine ilişkin Konya BAM, 6. HD., 2024/205 E., 2024/666 K., 26.03.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025; Konya BAM, 6. HD., E. 2024/767 K. 2024/1341 T. 10.7.2024

5. LİMİTED ŞİRKET MÜDÜRÜNÜN HAKLI SEBEPLE AZLİ DAVASINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR

Azil davası inşâî bir dava olup kesinleşmekle hüküm ve sonuç doğurur³⁴². Azli istenen müdürün davanın sonucuna kadar şirketteki görevine devam etmesi halinde ortaklık yönünden birtakım sorunlar ortaya çıkabilecektir. Her ne kadar müdürün TTK m.553 vd. uyarınca şirkete karşı doğrudan, ortaklara karşı dolaylı sorumluluğu devam etse de azil davası sırasında davacı ortak ve şirketin durumunun korunması bakımından birtakım önlemler alınması ihtiyacı doğabilecektir³⁴³.

TTK m.630/2 hükmünde azil davasına özel geçici hukuki koruma düzenlemesi yoktur. Dolayısıyla azil davasında geçici önlemlere, ihtiyati tedbir kapsamında karar verilebilecektir³⁴⁴. Aşağıda azil davasında uygulanması mümkün olan ihtiyati tedbirler ve bunların şartları incelenecektir.

5.1. AZİL DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİRE ESAS OLAN HAK

Azil davasında tedbir kararı verilebilmesi için hem maddi hakkın talep edilebilir olması hem de talep edilen tedbirin uyuşmazlık konusu ile ilgili olması gerekmektedir. Azil davasını yalnızca pay sahipleri açabilir. Yargıtayın güncel görüşüne göre ise davanın hem azli istenen müdüre hem de şirkete karşı açılması gerekmektedir³⁴⁵. Buna göre azil davasında ihtiyati tedbir kararı verilebilmesi için ilk şart davacının pay sahibi olması ve davanın limited şirkete ve azli istenen müdüre karşı birlikte açılmasıdır.

İhtiyati tedbire esas olan hakkın varlığının ikinci şartı talep edilen tedbirin uyuşmazlık konusu ile ilgili olmasıdır. Azil davasının amacı şirketin keyfi ve hukuka aykırı yönetiminin engellenerek ortakların ve ortaklığın menfaatini korumaktır³⁴⁶. Azil davasında uyuşmazlık azli istenen davalı müdürün görevden uzaklaştırılması için haklı sebeplerin

---

³⁴² Bkz. Yukarıda: dn.220.

³⁴³ Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 110; Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 195; Şener, *Limited Ortaklıklar*, 779.; Ali Murat Sevi, Azil, 446; Ali Kaya, “Limited Şirket Müdürünün Haklı Sebeple Mahkeme Kararıyla Azli ve Azlin Doğurduğu Hukuki Sonuçlar”, *Legal Hukuk Dergisi* 16/191 (2018) (Anılış: Kaya, “Azil”, 5114-5115.

³⁴⁴ Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 110; Ali Murat Sevi, Azil, 446.

³⁴⁵ Yarg. 11. HD., 2021/8621 E., 2023/2808 K., 08.05.2023 T., BATİDER C.40 2, 502-509; Yarg. 11. HD., 2023/5287 E., 2024/7332 K., 10.10.2024 T. www.lexpera.com.tr, E.T.:30.05.2025.

³⁴⁶ Bkz.: Yukarıda: dn.207 civarı.

oluşup oluşmadığı şirketin iyi yönetimi için gerekli yeteneği kaybedip kaybetmediğinde toplanmaktadır. Azil davasında uyuşmazlık konusu sadece müdürün azli ile sınırlandırılmamalı şirketin iyi yönetimi ile ortakların ve ortaklığın menfaatinin de uyuşmazlık konusu kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Buna göre azil davasında şirketin iyi yönetimi, ortakların ve ortaklığın menfaatinin korunması için her türlü tedbire karar verilebileceğinin kabulü gerekmektedir.

5.2. AZİL DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİR SEBEBİ

Azil davasında verilecek geçici hukuki koruma kararları ihtiyati tedbir niteliğindedir. Dolayısıyla ihtiyati tedbir sebebinin de somut olayda bulunması gerekmektedir. Azil davasında korunan hukuki değer davacı ortağın ve şirketin menfaati doğrultusunda şirketin kötü yönetimden kurtulmasıdır³⁴⁷. Davalı müdürün dava süresince görevine devam etmesi halinde davacı ortağın ve şirketin durumunda muhtemel bir sakınca veya zarar endişesinin olması gerekmektedir.

5.3. AZİL DAVASINDA ŞİRKETE KAYYIM ATANMASI

5.3.1. AZİL DAVASINDA TEMSİL KAYYIMI

Azil davası şirkete ve şirketi temsil eden müdüre karşı birlikte açılacaktır. Kural olarak davada şirketi müdürler temsil edecektir. Davalı müdür/müdürlerin görevlerine devam etmelerinin şirket menfaatine uygun olup olmadığı yargılama sonunda anlaşılacak bir husustur. Davalı müdürlerin davada şirketi temsil etmeleri halinde şirketle müdür arasında menfaat çatışması hali bulunacaktır.

Temsil kayyımı atanması TMK m.426'da düzenlenmekle birlikte limited şirketlere de kıyasen uygulanabilecektir³⁴⁸. Şirkette birden fazla müdür olması ve müdürlerden yalnızca birisi hakkında azil davası açılması halinde diğer müdür/müdürler davada şirketi temsil edebilecektir. Ancak şirket müdürlerinin tamamına karşı azil davası açılması halinde azil davası sırasında şirketi temsil etmesi için mahkemece bir temsil kayyımı atanması

---

³⁴⁷ Bkz.: Yukarıda: dn. 207 civarı.

³⁴⁸ Gümüş, *Kayyım* 22 vd.

gerekmektedir³⁴⁹. Temsil kayyımlığı mahkemece re'sen veya ilgililerin talebi üzerine atanabilecektir. Temsil kayyımının görevi şirketi davada temsil için gerekli işlemleri yapmakla sınırlıdır. Temsil kayyımının davada temsil çerçevesi dışında şirket üzerinde herhangi bir tasarrufu bulunmamaktadır.

5.3.2. AZİL DAVASINDA YÖNETİM KAYYIMI

Azil davasında davalı müdürün şirkete karşı yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği değerlendirme konusu olacaktır. Bu bakımdan kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirmeyen bir müdürün dava sırasında şirketi idare ve temsil etmeye devam etmesi birçok sakınca doğurabilecektir³⁵⁰. Nitekim Yargıtay'ın da azil için kabul ettiği haklı sebeplerin varlığı halinde azli istenen müdürün göreve devam etmesi ortakların ve ortaklığın menfaatine aykırı olacaktır³⁵¹.

Doktrinde bir görüş haklı sebeple azil davası açıldığında müdürün şirket idaresinde kalması halinde ortaya çıkabilecek sakıncalara işaret ederek şirkete yönetim kayyımı atanabileceğini belirtmektedir³⁵². Diğer bir görüş ise azil davası devam ederken şirkete yönetim kayyımı atanmasının mümkün olmadığını buna karşın denetim kayyımı atanabileceğini kabul etmektedir³⁵³. Davalı müdürün göreve devam etmesi halinde şirketi borçlandırıcı ve malvarlığını azaltacak birçok işlem yapması mümkündür. Azil davasının amacı gereği ortaklığın da menfaatinin korunması gerekmektedir³⁵⁴. Kanaatimizce haklı sebeple azil davasında yönetim kayyımı atanması mümkün olmakla birlikte yönetim kayyımının istisnai ve son çare olarak uygulanması gerekmektedir. Uygulamada da kötü yönetim, malvarlığının azaltılması gibi iddiaların varlığı halinde öncelikle denetim kayyımı

³⁴⁹ Birgül Sopacı Öztuna, *Limited Şirketlerde Müdür* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022), 213; Ali Murat Sevi, 446; Antalya BAM, 11. HD., 2017/458 E., (24 Nisan.2017), www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³⁵⁰ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 777; Bozkurt, *Kayyım*, 299.

³⁵¹ Yargıtayın kabul ettiği haklı sebepler için bkz.: Yukarıda dn. 209-212 arası.

³⁵² Şener, *Limited Ortaklıklar*, 779; Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 110; Ali Murat Sevi, 446; Kaya, "Azil", 5115; Yudum Söğüt, *Limited Şirkette Müdür ve Hukuki Sorumluluğu* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021), 83.

³⁵³ Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 195.

³⁵⁴ Aydoğan, *Müdürün Azli*, 176; Azil davasında yönetim kayyımı atanmasında davacı ortağın değil şirketin menfaatinin esas alınması yönünde katılmadığımız görüş için bkz.: Ali Murat Sevi, 446.

atanmakta, denetim kayyımının yetersiz kalması halinde yönetim kayyımı atanabileceği kabul edilmektedir³⁵⁵.

Kanunda limited şirkete yönetim kayyımı atanmasına ilişkin bir düzenleme olmadığı gibi azil davasında yönetim kayyımı atanabileceğine ilişkin bir düzenleme de bulunmamaktadır. Bu bakımdan haklı sebeple azil davasında şirkete yönetim kayyımı atanması ihtiyati tedbir niteliğindedir³⁵⁶. İhtiyati tedbir kararında, davalı müdürlerin görevlerinin tedbiren sonlandırıldığı ve şirkete atanan yönetim kayyımının görevleri şüpheyi yer bırakmayacak şekilde belirtilmelidir³⁵⁷.

Yargı kararlarında da yönetim kayyımı atanabileceği kabul edilmekte ancak bu tedbire genellikle başvurulmamaktadır. Çalışmamız konusu gereği incelenen istinaf mahkemesi kararlarında özellikle Ankara BAM 21. Hukuk Dairesi'nin haklı sebeple azil davalarında yönetim ve denetim kayyımı atama taleplerini reddettiği görülmüştür³⁵⁸. Daire kararlarında Yargıtay 11.HD'nin 2020/1490 Esas sayılı kararını gerekçe göstererek mahkemenin kayyım atama yetkisi olmadığını belirtmektedir. Ancak diğer istinaf mahkemeleri tarafından mahkemenin tedbiren şirkete kayyım atama yetkisi olduğu yönünde kararlar verilmektedir³⁵⁹. Yargıtay tarafından BAM hukuk daireleri kararları arasındaki bu uyuşmazlığın giderilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

---

³⁵⁵ “Hali hazırda davalı şirketin iş ve işlemlerinin denetim kayyımının gözetimi altında yürütüldüğü, bu aşamada mevcut delillere göre alınan tedbirin yeterli olmayıp, denetim ve onay kayyımı tedbirin yetersiz kaldığının ve yönetim kayyımı atanmasına ilişkin ihtiyati tedbir koşullarının oluştuğu yaklaşık ispat ölçüsünde kanıtlanmadığından, mahkemenin takdir ve gerekçesinin yerinde olduğu görülmüştür. Dava dilekçesinde belirtilen eylemler kapsamında denetim ve onay kayyımının yetersiz kaldığı ve yönetim kayyımı atanmasının gerekip gerekmediği, şirket kayıtları üzerinde yapılacak inceleme sonucu ortaya çıkacak deliller ışığında ve talep halinde mahkemece her zaman yeniden değerlendirilebileceği anlaşılmakla, ilk derece mahkemesinin kararı ve gerekçesi yerindedir.” İstanbul BAM. 14. HD., 2023/1948 E., 2023/1790 K., 02.11.2023 T., Ö.A.

³⁵⁶ Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 110; Aksu Özkan, “Azil”, 326.

³⁵⁷ Yargıtay da bir kararında kayyımın görevlerinin net bir şekilde belirtilmesi gerektiğini belirtmiştir: Yarg. 11. HD., 2016/4670 E., 2017/3015 K., 24.05.2017 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³⁵⁸ Ankara BAM, 21. HD., 2022/126 E., 2022/52 K., 02.02.2022 T.; dairenin aynı yöndeki diğer kararları için bkz.: Ankara BAM, 21. HD., 2022/126 E., 2022/52 K., 02.02.2022 T.; Ankara BAM, 21. HD., 2023/1606 E., 2023/1752 K., 08.12.2023 T.; Ankara BAM, 21. HD., 2023/1606 E., 2023/1752 K., 08.12.2023 T.; Ankara BAM, 21. HD., 2023/1606 E., 2023/1752 K., 08.12.2023 T.; Ankara BAM, 21. HD., 2024/144 E., 2024/198 K., 07.02.2024 T., Ankara BAM, 21. HD., 2024/160 E., 2024/261 K., 14.02.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³⁵⁹ İstanbul BAM, 13. HD., 2025/790 E. (02.05.2025), www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

5.3.3. AZİL DAVASINDA DENETİM KAYYIMI

Denetim kayyımlığı, mevcut müdürlerin görevlerini sona erdirmemekte, tedbir kararında belirtilen iş ve işlemleri kayyımın onayına bağlamaktadır. Doktrinde azil davasında şirkete denetim kayyımı atanabileceği kabul edilmektedir³⁶⁰. Denetim kayyımlığı niteliği itibarıyla ihtiyati tedbirdir³⁶¹.

Azil davasında davacı ortak gibi şirketin de menfaati koruma konusu olduğundan davalı müdürün, tedbir kararında belirlenen, iş ve işlemlerini kayyım denetiminde devam ettirmesi şirketin de menfaatine olacaktır. Denetim kayyımı atanmasıyla şirketi borçlandırıci işlemler ve tasarruf işlemleri engelleneceğinden ayrıca şirket varlıklarına tedbir konulmasına ihtiyaç kalmayacaktır.

5.3.4. AZİL DAVASINDA ŞİRKET VARLIKLARINA TEDBİR KONULMASI

Haklı sebeple azil davası devam ederken kendisi yönünden haklı sebeplerin olduğu yaklaşık olarak ispat edilen müdürün şirketi borçlandırıci ve malvarlığını azaltıcı girişimlerde bulunması mümkündür. Bunun engellenmesi için davacı ortak tarafından taşınır ve taşınmazlara veya banka hesaplarına tedbir talep edilebilmektedir.

Azil davasında uyuşmazlık konusu, şirket taşınır ve taşınmazları değildir. Ancak şirket menfaatlerinin ve malvarlığının korunması da azil davasının kanunda düzenleniş amaçlarından³⁶². Yargıtay’a göre de azil davalarında davacının ve şirketin menfaatinin davalı müdürün menfaatinden üstün tutulması gerekmektedir³⁶³. Buna göre şirketin menfaatinin gerektirdiği durumlarda şirket taşınır ve taşınmazlarına ve hatta banka hesaplarına tedbir konulması da kanaatimizce mümkündür. Örneğin; davalı müdürün şirketin önemli miktardaki malvarlığını genel kurul kararı olmaksızın satışa çıkardığı bir olayda telafisi imkânsız zararların engellenmesi için şirket malvarlığına tedbir konulması gerekebilecektir. Müdüre karşı sorumluluk davası açılabilse de bu durumda da yargılama sürecinin uzayacağı ve tahsil kabiliyeti olup olmayacağı

³⁶⁰ Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 195; Aydoğan, *Müdürün Azli*, 184-185.

³⁶¹ Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 110; Aksu Özkan, “Azil”, 326; Kaya, “Azil”, 5115; Çalışmamız içeriğinde yer verilen istinaf mahkemesi kararları yargının değerlendirmesinin de azil davasındaki denetim kayyımının ihtiyati tedbir mahiyetinde olduğunu göstermektedir.

³⁶² Aydoğan, *Müdürün Azli*, 176.

³⁶³ Yarg.11. HD., 2012/10122 E., 2014/1505 K., 23.01.2014 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

değerlendirildiğinde hakkın elde edilmesi önemli ölçüde zorlaşacaktır. Dolayısıyla şirket menfaatinin gerektirmesi halinde ve somut olayın özellikleri dikkate alınarak şirket varlıklarına tedbir konulabilecektir. Yargı kararlarında da ihtiyati tedbire ilişkin diğer şartların sağlanması halinde şirket varlıklarına tedbir konulabileceği kabul edilmektedir³⁶⁴.

5.4. AZİL DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİR KARARI VERİLEBİLMESİ İÇİN YAKLAŞIK İSPAT

Azil davası açılması limited şirkete kayyım atanması veya taşınır ve taşınmazlarına tedbir konulabilmesi için yeterli değildir. İspat yükü kendisinde olan davacı ortağın, davalı müdürün özen, bağlılık ile diğer kanunlarda belirtilen yükümlülüklerini ihlal ettiğini ve tedbir kararı verilmemesi halinde ortaya çıkabilecek sakıncaları yaklaşık olarak ispatlaması gerekmektedir. Limited şirket müdürünün azlinde kötü yönetime ve şirketin zarara uğratıldığına ilişkin iddiaların ispatı için şirket defterleri üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılması, gerekli bilgi belgelerin toplanması gibi tahkikat işlemlerinin yapılmasına ihtiyaç bulunabilmektedir³⁶⁵. Ancak ihtiyati tedbir talebinin reddi kararı kesin hüküm oluşturmamaktadır. Dava devam ederken de talep üzerine her zaman ihtiyati tedbir kararı verilebilecektir. Bu bakımdan yaklaşık ispat ilk aşamada sağlanamazsa da bilirkişi raporları ve toplanan deliller doğrultusunda yaklaşık ispatın sağlandığı halde hükümle birlikte dahi ihtiyati tedbir kararı verilebilecektir. Nitekim bazı yargı kararlarında dava açılınca tedbir

---

³⁶⁴ “Açıklanan nedenlerle; şirket ortağı davacı tarafından davalı şirket müdürü ile diğer ortağın birlikte hareket ettikleri ileri sürülerek şirketin malvarlığına ihtiyati tedbir konulması ile birlikte yönetim yetkilerinin kısıtlanarak şirkete kayyım atanması talep edilmiş ise de şirketin ticari faaliyetini durdurabilecek şekilde tüm malvarlığına ihtiyati tedbir konulması talebi de yasal olmadığından” İstanbul BAM. 12. HD., 2024/1182 E.2024/1125 K., 16.07.2024 T., Ö.A.; Aynı yönde bkz.: Ankara BAM, 21. HD., 2024/144 E., 2024/198 K., 07.02.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³⁶⁵ “Somut olayda, davacı ve davalının dava dışı şirkete ortak oldukları ve genel olarak davalı yöneticinin, dava dışı şirketi kötü yönettiği, mali kayıtlarının gerçeğe aykırı tutulduğu ileri sürülmüştür. Bu tür bir iddia ancak şirketin mali kayıtları ve defterlerinin incelemesi ile ortaya çıkarılabilecektir. Diğer yandan mevcut durumda davalının genel kurul iradesi ile yönetici olduğu ve şirkette organ boşluğunun bulunmadığı açıktır. Davalının yöneticilik görevlerinin ihmal ettiğinin yargılama sırasında saptanması halinde mahkemece gerekli tedbirlerin talep üzerine alınacağı açıktır. Dosyada bulunan mevcut delillerden, yaklaşık ispatın sağlanamadığı, bu konuda kanaat oluşmadığı gibi ticaret şirketlerinde asıl olan, şirketin seçilmiş yöneticileri eliyle yönetilmesi olduğu” İstanbul BAM. 14. HD., 2024/165 E., 2024/237 K., 15.02.2024 T. Ö.A.; Aynı yönde bkz.: Antalya BAM. 11. HD., 2024/453 E., 2024/441 K., 05.03.2024 T., Ö.A.

kararının reddedildiği halde davalı müdürün azline karar verilmesi halinde hükümle birlikte şirkete denetim kayyımı atandığı görülmektedir³⁶⁶.

Örneğin, aralarında başkaca ihtilaflar da bulunan iki ortaklı şirkette, davalı müdürün aynı sınırsız yetkilerle görevine devam etmesi ihtimalinde muhtemel sakınca veya zarar endişesinin yaklaşık olarak ispat edildiği kabul edilmelidir³⁶⁷. Nitekim aralarında derin bir ihtilaf bulunan iki ortaktan birisinin diğerine dava açması halinde davalı müdürün dava süresince TTK m. 627'deki yükümlülüğüne uygun hareket etmesi de kendisinden beklenmeyecektir.

5.5. AZİL DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİR KARARI VERİLMESİ HALİNDE TEMİNAT

Haklı sebeple azil davasında ihtiyati tedbir kararı verildiği halde HMK m.392 uyarınca teminat öngörülüp öngörülmeceğinin de belirlenmesi gerekmektedir. İhtiyati tedbirde hükmedilen teminatla, hem kötü niyetli tedbir taleplerinin engellenmesi hem de karşı tarafın uğrayabileceği muhtemel zararların tazmini amaçlanmıştır. Teminat belirlenirken, taraflar arasındaki menfaat dengesi ve tedbirin niteliği, ağırlığı, karşı tarafa etkisi gibi hususlar da değerlendirilmelidir³⁶⁸.

Azil davasında şirkete yönetim kayyımı atanması halinde davalı müdürün görevleri sona erecektir. Bu durumda davalı müdür, ihtiyati tedbir kararı kalkana olan süreçte görevinden dolayı hak kazandığı huzur hakkı gibi mali haklarından mahrum kalacaktır.

³⁶⁶ Yargıtayca onanan yerel mahkeme kararı için bkz.: “karar kesinleşinceye kadar davalı şirketin, şirket müdürü/yönetim organının her türlü karar ve işlemlerinin denetim kayyımının onayına bağlı kılınmasına” Yarg.11. HD., 2023/2086 E. 2024/5676 K., 09.07.2024 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025; Yine aynı yönde kararlar için bkz.: Aydoğan, “Müdürün Azli”, 185.

³⁶⁷ “Dosya kapsamına sunulan delillere göre aralarında ciddi uyumsuzluk bulunan iki şirket ortağından birisinin, davanın devamı sırasında temsil ve ilzam yetkisini tek başına kullanması, davacı açısından önemli zararlara sebebiyet verileceği endişesini yaratabilir. Bu nedenle, somut olayda dava dışı şirketin yönetimiyle ilgili olarak geçici hukuki koruma sağlanması için yaklaşık ispat şartının bulunduğu anlaşılmaktadır. **Geçici hukuki koruma önlemi alınırken, tarafların menfaat dengesinin ve şirketin menfaatlerinin korunması gerekir.** Davalının temsil ve ilzam yetkisi muhafaza edilmekle birlikte, davalının temsil ve ilzam yetkisinin kullanılmasının atanacak bir denetim ve onay kayyımının onayına bağlanması suretiyle gerekli hukuki koruma sağlanabilmektedir. Buna göre dava dışı şirkete denetim ve onay kayyımı atanmasına ilişkin mahkeme kararı yerindedir. Mahkemece verilen tedbir kararı davanın esasına da ilişkin olmadığından davalı vekilinin ihtiyati tedbir kararının kaldırılmasına ilişkin istinaf nedenlerinin reddi gerekmektedir.” İstanbul BAM. 43. HD., 2024/454 E., 2024/461 K., 27.03.2024 T., Ö.A.

³⁶⁸ Bkz.: Yukarıda dn.103.

Görüldüğü üzere yönetim kayyımı tedbirinde davalı müdürün uğraması muhtemel zararları bulunmaktadır. Mahkemece şirkete yönetim kayyımı atanması veya davalı müdürün görevine devam etmesini engeller nitelikte ihtiyati tedbir kararı verilmesi halinde HMK m.392 uyarınca davalı müdürün uğraması muhtemel zararları için teminat öngörülmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Azil davası sırasında şirkete denetim kayyımı atanması halinde ise davalı müdürün görevi sona ermemekte, şirketi borçlandırıcı ve malvarlığını azaltıcı işlemleri kayyım onayına bağlanmaktadır. Denetim kayyımının şirket menfaatine olduğu kabul edilmekte ve davalı müdüre vereceği muhtemel bir zarar bulunmamaktadır. Bu sebeple, somut olayın özellikleri aksini gerektirmediği sürece, denetim kayyımı tedbirinde teminata ihtiyaç yoktur.

Şirket taşınır ve taşınmazlarına azil davasında tedbir konulması yalnızca şirket menfaati gerektirdiği halde söz konusu olacaktır. Azil davası sırasında malvarlığının korunması amacıyla şirket varlıklarına tedbir konulması halinde somut olayın özelliklerine göre teminata ihtiyaç yoktur.

6. LİMİTED ŞİRKETTEN HAKLI SEBEPLE ÇIKMA DAVASINDA GEÇİCİ HUKUKİ KORUMALAR

Mahkemenin ortağın çıkmasına ve ayrılma akçesinin tahsiline ilişkin kararı kesinleşmekle sonuç doğurur³⁶⁹. Çıkma davası neticesinde çıkan ortağın durumunun korunması ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Yine çıkmak isteyen ortağın haklarının bir kısmını veya tamamını kullanmaya devam etmesi ortaklık açısından da sakınca doğurabilecektir. Dolayısıyla haklı sebeple çıkma davasında hem ortak hem ortaklık açısından geçici hukuki koruma ihtiyacı bulunmaktadır³⁷⁰. Bu ihtiyacın varlığı TTK m.638/2 ikinci cümlesiyle de kabul edilmiştir. Kanunda hangi önlemlere karar verilebileceği ve önlemin alınmasına ilişkin özellikler belirtilmediğinden TTK m.638/2 uyarınca verilebilecek geçici hukuki

---

³⁶⁹ Bkz. Yukarıda: dn.243.

³⁷⁰ Aker, “Değerlendirmeler”, 88-89; Fatma Betül Çakır Çelebi, *Limited Şirkette Çıkma ve Çıkarma* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 43 vd.; Tayfun Ercan/Zeliha Çimrin, *Limited Şirketlerde Ortaklıktan Çıkma ve Çıkarılma* (Seçkin Yayıncılık: Ankara, 2024) 77; Nihat Taşdelen, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Çıkma Çıkarılma ve Fesih* (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2012), 190.

koruma kararları ihtiyati tedbir olarak kabul edilmelidir³⁷¹. Doktrinde çıkma davası için ihtiyati tedbir kararı verilebileceği düzenlenmişken, çıkarılma davası için düzenlenmemesi eleştiri konusu yapılmaktadır³⁷².

Çıkma davasında verilecek geçici hukuki korumalar ihtiyati tedbir kapsamında olduğundan, aşağıda çıkma davasında ihtiyati tedbir şartları ve verilebilecek ihtiyati tedbir kararları incelenecektir.

6.1. ÇIKMA DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİRE ESAS OLAN HAK

Çıkma davasında tedbir kararı verilebilmesi için davacının talep edilebilir maddi bir hakkı ve talep edilen ihtiyati tedbirin uyuşmazlık konusu ile ilgili olması gerekmektedir. Kanunda haklı sebeple çıkma davasının sahip olduğu paya bakılmaksızın her pay sahibi tarafından açılabilmesi düzenlenmiştir. Buna göre çıkma davasında ihtiyati tedbir talebinin değerlendirilebilmesi için ilk olarak davacının pay sahibi, davalının ise ortaklık olması gerekmektedir³⁷³.

İkinci olarak talep edilen ihtiyati tedbirin uyuşmazlık konusu ile ilgili olması gerekmektedir. TTK m.638/2’de özel ihtiyati tedbir hali düzenlenmiş olmakla kanunda düzenlenen ihtiyati tedbirden başka bir tedbire karar verilip verilmeyeceği değerlendirilmelidir. Özel kanunlarda düzenlenen özel ihtiyati tedbirlerde başkaca tedbire karar verilmesi sınırlandırılmadığı sürece durum ve koşulların gerektirdiği diğer tedbirlere karar verilebilecektir³⁷⁴. TTK m.638/2’de ise tedbir kararları sınırlandırılmadığı gibi başka önlemler de alınabileceği kabul edilmiştir. Ortağın durumunun teminat altına alınması ile kastedilen; ortağın, çıkma halinde elde edebileceği ayrılma payının tahsil kabiliyetinin

---

³⁷¹ Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 72; Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 220-221; Yaman, “Çıkma Hakkı”, 815; Fatma Betül Çakır Çelebi, *Limited Şirkette Çıkma ve Çıkarma* (Seçkin Yayıncılık: Ankara, 2024), 43 vd.; Tayfun Ercan/Zeliha Çimrin, *Limited Şirketlerde Ortaklıktan Çıkma ve Çıkarılma* (Seçkin Yayıncılık: Ankara, 2024) 77; Taşdelen, *Çıkarılma ve Fesih*, 190.

³⁷² Şener, *Limited Ortaklıklar*, 912; Kendigelen- Kırca, *Şirketler Hukuku Cilt III*, 221; Fatma Betül Çakır Çelebi, 44; Mustafa Yasan, *Şirketler Hukuku Şerhi Cilt IV* (Ed.:Kemal Şenocak), 4960.

³⁷³ İki kişilik limited ortaklıkta davanın diğer ortağa açılması yeterli olduğu görüşü için bkz.: Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 177

³⁷⁴ Bkz. Yukarıda: dn.48-50 arası.

korunmasıdır³⁷⁵. Bu kapsamda ortaklıktan doğan hak ve borçların sınırlandırılması dışında başka tedbirlere de karar verilebilecektir.

6.2. ÇIKMA DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİR SEBEBİNİN VARLIĞI

Çıkma davasında tedbir kararı verilebilmesi için genel ihtiyati tedbir sebeplerinin düzenlendiği HMK m.389'daki hallerden en az birinin varlığı aranmalıdır. Doktrinde bir görüş tedbir kararı verilmesi için somut bir tehlikenin ve özel bir aciliyetin bulunması gerektiği ifade etmektedir³⁷⁶. Ancak somut tehlike ibaresinden ne anlaşılması gerektiği tam olarak belli değildir. Kanaatimizce tedbir kararı verilmemesi halinde davacı ortağın mevcut durumunun değişebileceği endişesinin doğması, ihtiyati tedbir sebebinin varlığı için yeterlidir.

6.3. ÇIKMA DAVASINDA DAVACI ORTAĞIN HAK VE BORÇLARININ DONDURULMASI

TTK m.638/2'de çıkma davasında istem üzerine davacı ortağın hak ve borçlarının kısmen veya tamamen dondurulabileceği işaret edilmiştir. Doktrinde ortağın borçlarının dondurulması talebinin ortak tarafından; haklarının dondurulması talebinin de şirket tarafından ileri sürülebileceği belirtilmektedir³⁷⁷. Buna göre öncelikle limited şirkette ortağın hak ve borçlarının tespit edilmesi gerekmektedir.

Limited şirket ortağının borçları; sermaye ödeme borcu, ek ve yan edim yükümlülüğü, rekabet etmeme ve sadakat borcu olarak sayılabilecektir³⁷⁸. Limited şirket ortağının hakları ise genel kurula katılma, oy, bilgi alma ve inceleme, özel denetçi atanmasını isteme, kâr payı alma, rüçhan hakkı olarak sıralanabilir³⁷⁹. Doktrinde de belirtilen hak ve borçların dava süresince dondurulabileceği kabul edilmektedir³⁸⁰. Davalı

---

³⁷⁵ Doktrinde tedbir kararının edimin ifasına yönelik verilebileceği yönünde bkz.: Şener, *Limited Ortaklıklar*, 915; Nihat Taşdelen, 190.

³⁷⁶ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 914.

³⁷⁷ Kendigelen- Kırca, *Şirketler III*, 221; Bilgili- Demirkapı, *Şirketler*, 766.

³⁷⁸ Bilgili- Demirkapı, *Şirketler*, 734 vd.; Pulaşlı, Şerh Cilt III, 2799 vd.; Tekinalp, *Yeni Hukuk*, 586 vd.

³⁷⁹ Bilgili- Demirkapı, *Şirketler*, 722 vd.; Tekinalp, *Yeni Hukuk*, 577.

³⁸⁰ Ortağın bakiye sermaye borcunun taksitlerinin ödemesinin durdurulabileceğine dair: Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 88; Şener, *Limited Ortaklıklar*, 915.

şirketin talebi üzerine davacı ortağın vazgeçilemez haklarının dondurulabilmesi için somut bir tehlikenin varlığı gerekmektedir. Örneğin çıkma davası açan ortağın, ortaklarca veya genel kurulca kendisine izin verilmeden, rakip şirkete ortak olması halinde, bilgi alma ve inceleme hakkının dava süresince dondurulmasına karar verilebilir.

6.4. ÇIKMA DAVASINDA ŞİRKETE KAYYIM ATANMASI

6.4.1. ÇIKMA DAVASINDA YÖNETİM KAYYIMI

Çıkma davası sonucunda davacı ortak açısından ayrılma akçesi muaccel olacağından, çıkma davası ile davacının mülkiyet hakkı yakından ilgilidir. Çoğunluk pay sahiplerinin seçtiği müdürlerin şirket aktiflerini azaltmak ve şirketi borçlandırmak suretiyle davacının muhtemel ayrılma akçesi alacağını bertaraf etmesi muhtemeldir. Nitekim davacı bakımından haklı sebepler kötü ve yanlı yönetim sebebiyle de ortaya çıkabilecektir. Bu bakımdan kanaatimizce şirket yönetimi de uyuşmazlık konusu ile yakından ilgilidir. Kaldı ki TTK m.638/2 hükmünde ortağın durumunu teminat altına alınması amacıyla diğer önlemlere karar verebileceği düzenlendiğinden, davalı şirketin malvarlığının azaltılmasının engellenmesi amacıyla yönetim kayyımı atanabilecektir³⁸¹.

Yönetim kayyımı atanması davalı şirket müdürlerinin görevlerini sona erdiğinden son derece ağır bir tedbirdir. Yine limited şirketlerin ortakların iradesiyle seçilen müdürler tarafından yönetilmesi asıldır. Bu bakımdan yönetim kayyımı tedbirinin haklı sebeple çıkma davasında uygulanabileceğini kabul etmekle beraber istisna olarak ve son çare uygulanması gerektiği kanaatindeyiz. Yönetim kayyımının yalnızca, denetim kayyımı ve varlıkların devrinin engellenmesi gibi tedbirlerin, ortağın durumunu teminat altına alma amacı için yetersiz kalması halinde atanması gerekmektedir.

6.4.2. ÇIKMA DAVASINDA DENETİM KAYYIMI

Çıkma davasında davacının durumunun teminat altına alınması amacıyla şirket yönetiminin malvarlığını azaltıcı ve borçlandırıcı işlemlerinin engellenmesi ihtiyacı olabilecektir. Şirkete denetim kayyımı atanarak müdürlerin malvarlığını azaltıcı

---

³⁸¹ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 915.

işlemlerinin atanan kayyımın onayına bağlanması suretiyle engellenmesi mümkündür. Çıkma davasının sonucunda ayrılma akçesinin muacceliyeti de söz konusu olacağından uyuşmazlık konusu davalı şirketin malvarlığı ile dolaylı olarak ilgilidir. Dolayısıyla denetim kayyımı tedbiri uyuşmazlık konusu kapsamındadır. Müdürlerin malvarlığını azaltıcı ve borçlandırıcı işlemleri yapma gerekliliği mahkemece atanacak kayyım tarafından denetlenecektir. Kayyım tarafından şirketin menfaatinin gerektirdiği işlemlere onay vermekte kaçınılmayacaktır. Bu kapsamda gereksiz ve kötü niyetli işlemler kayyım denetiminden geçemeyeceğinden davacı ortağın durumu korunmuş olacaktır.

Davacının ayrılma akçesinin tahsil edilebilirliğinin korunması bakımından şirkete denetim kayyımı atanabileceği doktrinde de kabul edilmektedir³⁸². Haklı sebeple çıkma davasında şirkete denetim kayyımı atanması yargı uygulamasında da kabul edilmektedir³⁸³. Bu itibarla ihtiyati tedbire ilişkin diğer şartların da varlığı halinde şirkete denetim kayyımı atanması mümkündür.

6.4.3. ÇIKMA DAVASINDA ŞİRKET VARLIKLARINA TEDBİR KONULMASI

Çıkma davasında şirket taşınır, taşınmaz ve banka hesaplarına tedbir konulması uygulamada sıklıkla talep edilmektedir. Şirket varlıklarına tedbir konulup konulmayacağına dair özel bir hüküm yoktur. Ancak çıkma davasında, davacı ortağın durumunun korunması amacıyla gerekli tüm tedbirlere karar verilebilecektir (TTK m.638/2). Çıkma davasının kabulü halinde davacının ayrılma payında şirket malvarlıkları da hesaplama katılacaktır. Dolayısıyla çıkma davası süresince şirket malvarlığının korunması davacı ortak için büyük önem arz etmekte olup uyuşmazlık konusu kapsamındadır. TTK m.638/2 uyarınca davacının durumunun korunması için gerekli önlemler alınabileceğinden şirket varlıklarının satışının engellenmesi için de tedbir konulabilecektir³⁸⁴.

---

³⁸² Çamoğlu, *Limited Ortaklık*, 72; Aker, “Değerlendirmeler”, 89.

³⁸³ Antalya BAM, 11. HD., 2021/2318 E. 2021/1656 K., 08.10.2021 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025; Ayrıca bkz.: İstanbul BAM, 12. HD., 2018/240 E., 2018/361 K., 05.04.2018 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³⁸⁴ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 915.

Ayrıca şirkete denetim kayyımı atandığı halde şirketin varlıklarının satışı gibi işlemler kayyım onayına bağlanacağından artık şirket varlıklarına da tedbir konulmasına gerek olmayacaktır. Şirketin faaliyeti yok ve fakat gayrimenkul ve araçları varsa; şirkete mali külfet yükleyecek denetim kayyımı atanması yerine taşınır ve taşınmazlarına tedbir konulması menfaat dengesine daha uygun olacaktır³⁸⁵. İhtiyati tedbire ilişkin diğer şartların da sağlanması halinde şirket varlıklarına tedbir konulabileceği yargı uygulamasında da kabul edilmektedir³⁸⁶. Yine kanaatimizce çıkma davası devam ederken genel kurulca hâkim pay sahiplerinin oylarıyla önemli miktarda malvarlığının satışına karar verilmesi halinde de şirket malvarlıklarına tedbir konulabileceği kabul edilmelidir³⁸⁷.

Ancak şirket varlıklarına konulacak tedbir şirketin devamlılığını ve ticari faaliyetini engeller nitelikte olmamalıdır³⁸⁸. Şirket banka hesaplarına tedbir konulması halinde şirket faaliyeti sekteye uğrayacağından şirket banka hesaplarına tedbir konulmamalıdır³⁸⁹.

---

³⁸⁵ “...davacının dava dilekçesi ve cevaba cevap dilekçesindeki ihtiyati tedbir talebi gözetilerek davalı şirkete ek mali külfet yüklemekten denetim kayyımı atanması yerine TTK'nun 638/2. maddesi kapsamında davalı şirketin menkul ve gayri menkul mallarına tedbir konulması hususu da değerlendirilerek” Ankara BAM, 21. HD., 2021/641 E., 2021/624 K., 22.04.2021 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³⁸⁶ “TTK nun 638. maddesi uyarınca korunması gerekmektedir. Şirket malvarlığının muhafazası için davalı şirket adına kayıtlı gayrimenkulün ... şirket adına kayıtlı olması halinde geçerli olmak üzere ihtiyati tedbir kararı verilmesine, bu tedbirin bu aşamada yeterli olacağına,” İstanbul BAM, 12. HD., E. 2021/2144 (9 Aralık 2021), www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³⁸⁷ “Toplu halde yapılmak istenen satış talebinde ekonomik sebeplerin gerekçe olamayacağı, münferit olarak zaruret hali doğması durumunda denetim kayyımı nezaretinde mahkemece durumun yeniden değerlendirilebileceği...” İstanbul BAM, 12. HD., 2024/562 E., 2024/673 K., 06.05.2024 T., Ö.A.; Verdiğimiz örnekle birebir örtüşen bir istinaf mahkemesi kararında tedbir kararı verilebileceği kabul edilmekle yaklaşık ispatın sağlanmaması sebebiyle reddedilmiştir. Karar için bkz.: “Bu kapsamda somut olayın incelenmesinde; davacının çıkma ve çıkma payı tahsili talepli eldeki davaya ilişkin yargılamanın devam ettiği sırada yapılan bir genel kurul toplantısında satışına karar verilen şirket malları üzerine tedbir konulması talep edilmiş ise de, somut olayda ihtiyati tedbir şartlarının oluşmadığı, yaklaşık ispatının sağlanamadığı, anlaşıldığından” İstanbul BAM, 14. HD., 2023/82 E., 2023/232 K., 16.02.2023 T., Ö.A.; Şirketin 40 adet gayrimenkulüne tedbir konulduktan sonra şirket varlıklarının satışı için rapor düzenlemesi için denetim kayyımı atanmasına ilişkin istinaf mahkemesi kararı için bkz.: “...ihtiyati tedbire itirazın reddine karar verildikten sonra, davalı tarafından davalı şirketin araçlarının yanında 38 adet bağımsız bölüm meskeninin ve 2 adet tarlanın üzerine tedbir konulduğu, şirketin nakit sıkıntısı içerisine girdiğini, bu sıkıntının giderilmesi için 8 adet bağımsız bölüm üzerindeki tedbirin kaldırılmasını talep etmiştir. İlk derece mahkemesince bu talep doğrultusunda keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmış, re'sen denetim kayyumu atanmış ve denetim kayyumundan rapor alınmıştır. 10.07.2024 tarihli murafaa duruşmasında; davalının talebinin kabulü ile 8 adet bağımsız bölüm üzerindeki tedbirin ve atanan denetim kayyumu kararının kaldırılmasına karar verilmiştir. TTK 632/2 maddesi gereğince; mahkemece gerekli önlemler alınacağı belirtildiğinden ve 10.07.2024 tarihli ara karar ile ölçülülük kuralının da yerine getirilmiş olduğu.” Bursa BAM. 5.HD., 2024/1234 E., 2024/1205 K., 11.07.2024 T., Ö.A.

³⁸⁸ Aker, “Değerlendirmeler”, 88.

³⁸⁹ “.. şirketin banka hesaplarına, şirketin kamu kurumlarında yer alan hak edişlerine ve teminat mektuplarına ihtiyati tedbir konulmasını talep etmiş ise de, şirketin ticari faaliyetini engelleyecek şekilde

6.5. ÇIKMA DAVASINDA İHTİYATİ TEDBİR KARARI VERİLEBİLMESİ İÇİN YAKLAŞIK İSPAT

Salt çıkma davası açılması, tedbir kararı verileceği anlamına gelmemektedir. Tedbir kararı verilebilmesi için, davacı ortağın, davadaki haklılığını ve ihtiyati tedbir sebebinin bulunduğunu yaklaşık olarak ispatlaması gerekmektedir. Doktrinde bir görüş ihtiyati tedbir kararı verilebilmesi için davadaki başarı şansının ve haklı sebeplerin inanılır bir şekilde ortaya konması gerektiğini belirtmektedir³⁹⁰.

Uygulamada çıkma davasında kötü yönetim ve mali durumla ilgili haklı sebeplerin yaklaşık ispatı genellikle şirket ticari defterleri üzerinde inceleme yapılmasıyla ortaya konulmaktadır. İhtiyati tedbir talebi ilk aşamada reddedilse de değişen durum ve koşullara göre yeniden tedbire karar verilebilecektir. Buna uygun olarak bazı kararlarda bilirkişi raporundan sonra tedbir kararı verildiği görülmektedir³⁹¹.

6.6. ÇIKMA DAVASINDA TEMİNAT

Çıkma davasında başvurulabilecek geçici hukuki korumalar ihtiyati tedbir mahiyetinde olduğundan ihtiyati tedbir kararının uygulanabilmesi için teminata hükmedilebilir (HMK m.392). Doktrinde de çıkma davasında karşı tarafın uğrayabileceği zararlar için teminat öngörülebileceği kabul edilmektedir³⁹².

---

iḣtiyati tedbir kararı verilemeyeceğinden anılan hususlardaki iḣtiyati tedbir talebinin reddine karar verilmesi gerekmiştir.” Ankara BAM, 21. HD., 2021/1300 E., 2021/1052 K., 23.09.2021 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³⁹⁰ Şener, *Limited Ortaklıklar*, 914.

³⁹¹ “Bilirkişi raporundaki tespitler karşısında davacının hukuki himaye talebinin karşılanabilmesi ve şirketin mal varlığının muhafazası ve yönetimin dava sürecinde mahkemenin belirlediği kayyım tarafından takibi anlamına gelebilecek denetim kayyımı atanmasının dosya içeriğine uygun kabul edilmelidir. Zira bilirkişi raporlarından davalı şirket yönetiminin sorumluluğu altında tutulan defter ve kayıtların usulüne uygun tutulmadığı, 2016 yılı alacak senetleri hesabında kaynağı belirlenmeyen senet kayıtlarının olduğu, 2016 yılı şüpheli alacaklar hesabındaki kayıtların dayanaklarının belirlenemediği, ortaklara borçlar hesabında gerçek ve dayanağı olmayan kayıtlar yer aldığı, bu kayıtlarla şirket varlıklarının ortaklara usulsüz aktarıldığı, diğer hesaplarda da benzer şekilde usulsüzlükler bulunduğu ifade edilmiştir.” İstanbul BAM, 12. HD., 2018/240 E., 2018/361 K., 05.04.2018 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³⁹² Şener, *Limited Ortaklıklar*, 913-914.

Çıkma davasında uygulanacak tedbir türüne göre teminatın belirlenmesi isabetli olacaktır. Şirkete yönetim kayyımı atanması yönündeki tedbirin kabul edilmesi halinde davada üçüncü kişi olan müdürlerin uğraması muhtemel zararlar bulunmaktadır. Nitekim yönetim kayyımı atanmasıyla dava dışı müdürlerin görevleri sona erecek ve mali haklarından mahrum kalacaklardır. Bu kapsamda dava dışı müdürlerin muhtemel zararlarının tazmini için somut olayın özelliklerine göre bir teminat belirlenecektir. Ancak dava dışı müdürün dava açıldıktan sonra hukuka aykırı iş ve işlemleri sebebiyle son çare olarak yönetim kayyımı tedbirine başvurulması halinde artık teminata gerek olmayacaktır.

Denetim kayyımı kural olarak şirket menfaatine göre hareket edeceğinden ve dava dışı müdürler ile ortakların uğraması muhtemel bir zararı bulunmadığından, somut olay aksini gerektirmediği takdirde, teminata gerek olmayacaktır³⁹³. Şirket taşınır ve taşınmazlarına tedbir konulması talebinin kabulü halinde ise teminat öngörülmesi gerektiği kanaatindeyiz. Yargı uygulaması da bu yöndedir³⁹⁴.

---

³⁹³ Denetim kayyımı atanmasında somut olayın özelliklerine göre teminatın belirleneceğine ilişkin olarak; teminat öngörülmeden de denetim kayyımı atanabileceğini belirten istinaf dairesinin dava değeri üzerinden belirlenen %15 teminatın yatırılmasıyla şirkete denetim kayyımı atanacağına ilişkin kararları için bkz: Antalya BAM, 11. HD., 2020/2056 E., 2020/1673 K., 17.12.2020 T.; Aynı yönde bkz.: Antalya BAM, 11. HD., 2021/2318 E. 2021/1656 K., 08.10.2021 T.; www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

³⁹⁴ Ankara BAM, 21. HD., 2021/1300 E., 2021/1052 K., 23.09.2021 T., E.T.:30.06.2025; İstanbul BAM, 12. HD., 2021/2144 E., 2021/1827 K., 09.12.2021 T., www.lexpera.com.tr, E.T.:30.06.2025.

SONUÇ

Geçici hukuki korumalar, günümüzde, nihai mahkeme kararları kadar önem kazanmıştır. İhtiyati tedbir, genel geçici hukuki koruma türüdür. İhtiyati tedbir kararı verilebilmesi için ihtiyati tedbire esas olan hakkın varlığı ile HMK m.389’da sayılan ihtiyati tedbir sebeplerinden en az birinin varlığı gerekmektedir. Hâkim, uyuşmazlık konusu ile ilgili her türlü tedbire karar verebilecektir. İhtiyati tedbir kararı verilebilmesi için tarafların talebinin olması, yaklaşık ispatın sağlanması ve mahkemece belirlenen teminatın gösterilmesi gerekmektedir. Kendine özgü geçici hukuki korumalar ise kanun koyucunun yalnızca belirli uyuşmazlıklarda kullanılması için düzenlediği geçici hukuki korumalardır.

Sermaye şirketlerindeki şirket içi uyuşmazlıklar, yalnızca şirket içi menfaat gruplarını değil, aynı zamanda alacaklılar, çalışanlar, devlet gibi üçüncü kişileri de etkileyebilecektir. Bu bakımdan şirket içi uyuşmazlıkların etki alanı geniştir. Şirket içi uyuşmazlıklarda uygulanabilecek geçici hukuki korumaların belirlenmesinde sermaye şirketlerinin kendine özgü yapısının da mutlaka değerlendirilmesi gerekmektedir. Kural olarak, şirket içi uyuşmazlıklarda, şirketlerin faaliyetini durduracak, yönetilmez hale getirecek, işletmesel bütünlüğünü bozacak nitelikte ihtiyati tedbir kararı verilmemelidir. Anonim ve limited şirketlerin genel kurulca seçilmiş kişiler tarafından yönetilmesi esas olup, istisnai haller haricinde, mahkemelerce şirket yönetimine müdahale edilmemelidir.

Şirket içi uyuşmazlıklarda geçici hukuki koruma kararlarının incelenmesi için niteliğinin belirlenmesi gerekmektedir. Şirketlere yönetim ve denetim kayyımı atanması şeklindeki geçici hukuki koruma kararlarının niteliği tartışmalıdır. TTK’da anonim ve limited şirketlere kayyım atanmasına ilişkin özel bir düzenleme yoktur. Hâkimin vereceği tedbir kararında diğer kanunlarda düzenlenen kendine özgü geçici hukuki korumalardan yararlanması mümkündür. Ancak kendine özgü geçici hukuki korumanın başka bir uyuşmazlıkta kullanılması halinde artık bu geçici hukuki korumanın ihtiyati tedbir mahiyetinde olduğunun kabulü gerekmektedir. Çalışmamızda, yönetim ve denetim kayyımı atanmasının, TMK’daki geçici hukuki korumalardan yararlanılarak ortaya çıkan düzenleyici bir ihtiyati tedbir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Görülmekte olan bir davada, şirketle yöneticileri arasındaki menfaat çatışmasının bulunması halinde şirkete temsil kayyımı atanabileceği doktrinde kabul edilmektedir. Sermaye şirketlerine temsil kayyımı atanmasına ilişkin özel düzenleme bulunmadığından

TMK m.426'nın kıyasen uygulanmasıyla şirkete temsil kayyımı atanmasının mümkün olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Şirket içi uyuşmazlıkların ve sermaye şirketlerinin kendine özgü niteliği dikkate alındığından, temsil kayyımlığına ilişkin TTK'da özel bir düzenlemeye ihtiyaç olduğu değerlendirilmiştir.

Çalışmamızda şirket içi uyuşmazlıklardan genel kurulun hükümsüzlüğü, anonim ve limited şirketin haklı sebeple feshi, limited şirket müdürünün haklı sebeple azli ve limited şirket ortaklığından haklı sebeple çıkma davalarındaki geçici hukuki korumalar incelenmiştir. İnceleme konusu davalarda özel geçici hukuki koruma düzenlenmediği tespit edilmiştir. Buna göre şirkete kayyum atanması, şirket mal varlıklarına tedbir konulması ve diğer başvurulanan geçici hukuki korumaların ihtiyati tedbir kapsamında değerlendirilmesi gerektiği ve HMK m. 389-406 hükümlerinin uygulama alanı olacağı belirlenmiştir. İhtiyati tedbirin nihai hukuki koruma için elverişli olması gerektiğinden, davaların amaçları ve davalarda korunan hukuki değerin tespitine çalışılmıştır.

TTK m.449'da "genel kurul kararlarının yürütülmesinin geriye bırakılması" şeklinde ifade edilen özel bir ihtiyati tedbir hali düzenlenmiştir. Genel kurula ilişkin uyuşmazlıklarda öncelikle bu ihtiyati tedbirin uygulanması gerekecektir. Uygulanmakla etkisi tükenecek bir genel kurul kararı varsa ve ilk bakıldığında davacının talebi açıkça haksız gözüküyorsa, kararların yürütülmesi geriye bırakılmalıdır. Kanunda başkaca bir tedbire karar verilmesinde bir yasaklama olmadığından somut olayın gerektirmesi halinde başkaca bir tedbire karar verilebilecektir. Şirket varlıklarına, hükümsüzlük davalarında uyuşmazlık konusu olmadığından, kural olarak tedbir uygulanmamalıdır. Şirket yönetim kurulu üyelerinin (limited şirketlerde müdürlerin) tamamının iptal davası açması halinde temsil kayyımı atanmalıdır. Hükümsüzlük davalarında şirket yönetimi uyuşmazlık konusu olmadığından şirkete yönetim kayyımı atanmamalıdır.

Anonim ve limited şirketin haklı sebeple feshi davası, malvarlığını ilgilendiren bir davadır. Yargılama sırasında hâkim pay sahiplerinin şirketin içini boşaltması, davacının ayrılma akçesini sonuçsuz bırakacak işlemlere girişmesi muhtemeldir. Bu sebeple, kural olarak şirket aktiflerinin elden çıkarılmasına yönelik girişimlerin engellenmesi amacıyla şirket varlıklarına tedbir konulması mümkündür. Aynı amaçla sınırlı olmak üzere şirkete denetim kayyımı atanabileceği de kabul edilmelidir. Şirketlerin, genel kurulca seçilmiş kişiler tarafından yönetilmesi esas olduğundan, diğer tedbirlerin yetersiz kalması halinde son çare olarak yönetim kayyımı atanabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Tedbir kararı

verilebilmesi için yaklaşık ispatın sağlanması ve mahkemece belirlenecek teminatın da yatırılması gerekmektedir.

Limited şirket müdürünün haklı sebeple azli davasının amacı; şirketin iyi yönetimi, ortakların ve ortaklığın menfaatidir. Azil davası açıldıktan sonra, müdürün şirketin aktifini azaltmaya veya borçlandırmaya yönelik girişimlerde bulunması muhtemeldir. Bu itibarla; şirket varlıklarının devrinin engellenmesi, denetim ve yönetim kayyımı atanması şeklindeki tedbirlere, diğer şartların da varlığı halinde, başvurulabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Azil davasında yönetim kayyımı atanması halinde, davalı müdürün görevi sona ereceğinden ve huzur hakkından mahrum kalacağından, talep edenden müdürün muhtemel zararları için teminat sunması istenmelidir.

Limited ortaklıktan haklı sebeple çıkma davasında, talep üzerine davacının hak ve borçlarının dondurulabileceği düzenlenmiştir. Özel bir ihtiyati tedbir hali olan TTK m.638/2 düzenlemesi dışında başka tedbirlere de karar verilmesi mümkündür. İhtiyati tedbire ilişkin diğer şartların da varlığı halinde; denetim kayyımı atanabileceği ve şirket varlıklarına tedbir konulabileceği değerlendirilmiştir. Başvurulan diğer tedbirlerin yetersiz kalması halinde, son çare olarak yönetim kayyımı atanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Şirket içi uyuşmazlıklarda ihtiyati tedbir kararı verilebilmektedir. Ancak sermaye şirketlerinin münhasır özellikleri sebebiyle uygulamada en çok başvuru yapılan tedbirlerin TTK'da düzenlenmesinin yerinde olacağına inanıyoruz. Şirkete yönetim/ denetim/temsil kayyımı atanması, malvarlıklarının satışının engellenmesi gibi tedbirlerin kanunda düzenlenmesiyle, uygulamadaki farklılık ve problemlerin de önüne geçilecektir.

KAYNAKÇA

Aday, Nejat. “Vesayet Hukukunda Geçici Hukuki Korumalar ve Vesayet Tedbir Şerhi Uygulaması”. *İstanbul Hukuk Mecmuası* 77/2 (2019), 813-846.

Akdağ Güney, Necla. “Anonim Şirketlerin Haklı Sebeple Feshinde Duruma Uygun Düşen Çözümler ve Uygulamaya Yönelik Değerlendirmeler”. *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu*. ed. Ülkü Ay Kaplan vd. 97-123. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1. Baskı, 2023.

Aker, Halit. “Anonim ve Limited Şirketlerde Ortaklık Sıfatının Sona Ermesi ve Özellikle Haklı Sebeple Fesih Davasına İlişkin Bazı Değerlendirmeler.” *BATİDER* 32/1 (Mart 2016), 63-151.

Akıncı, Elif, *Limited Şirketlerde Müdürün Azli*, Konya: Sayram Yayınları, 2019.

Aksu Özkan, Raziye. “Limited Şirkette Müdürlerin Yönetim Ve Temsil Yetkisinin Mahkeme Tarafından Kaldırılması Ve Sınırlandırılması Hakkında Bir Değerlendirme”. *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi* 12/Özel Sayı (Ekim 2022), 296-337. <https://doi.org/10.32957/hacettepehdf.1093885>.

Albayrak, Adem. *İhtiyati Tedbir*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2017.

Albayrak, Hakan. *Medeni Usul ve İcra İflas Hukukunda Yaklaşık İspat*, Ankara: Yetkin Yayınları, 1. Baskı, 2013

Algan, Doğukan. *Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararının Yürütmesinin (Tedbiren) Geri Bırakılması (TTK m. 449)*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2019.

Altınkan, Onur. *Türk Borçlar Hukukunda Geçici Ödemeler (TBK m.76)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2023.

Arslan, Ramazan. “Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun Geçici Hukuki Korumalar Konusunda Getirdiği Yenilikler”. *Bankacılar Dergisi Özel Sayı* (2013), 7-29.

Atalı, Murat vd. *Medeni Usul Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayıncılık, 8. Baskı, 2023.

Aydoğan, Fatih. “Limited Şirket Müdürünün Azli.” *Yürürlüğünün 8. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu IV (Tebliğler ve*

Tartışmalar) 23 Ekim 2020. ed. Arslan Kaya vd. 173-189. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2021.

Ayoğlu, Tolga- Veziroğlu, Cem. “Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımının İptalinin Zamansal Etkisi”. *Prof. Dr. H. Ercüment Erdem'e Armağan*, ed. Tolga Ayoğlu vd. 2/ 215-252. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı 2023.

Bal, Nurullah. “Adi Konkordato Çerçevesinde ‘Kayyım’”. *Necmettin Erbakan Hukuk Fakültesi Dergisi* 4/2 (2021), 390-414;

Başözen, Ahmet. “Güncel Yargıtay Kararları Işığında İhtiyati Tedbirlerde ‘Yaklaşık İspat’ ve ‘İhtimal’ Kavramı.”. *DEÜHFD* 16/Özel Sayı (2014), 653-694.

Başözen, Yusuf Enes. *Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının İptali Davası*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2025.

Battal, Ahmet. “Kayyum Denetimindeki Anonim Şirketin Yönetimi”. *Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi* 2/1, (Haziran 2016), 23-30.

Bilgili, Fatih- Demirkapı, Ertan. *Şirketler Hukuku*. Bursa: Dora Yayıncılık, 9. Basım, 2013.

Bozkurt, Tamer. “Yönetimsel Yetersizlikler Nedeni ile Anonim Şirketlere TMK m. 427/4 Gereğince Yönetim Kayyımı Atanması Sorunsalı”. *Tüzel Kişilik Penceresinden Anonim Ortaklık Sempozyumu*. ed. Havva Karagöz vd. 287-322. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2021.

Büyük, Elif Irmak. *Medeni Usul Hukukunda İnşai Dava ve İnşai Hüküm*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2021.

Cankat, Rıfat. *Anonim Ortaklıklar Hukukunda İlişkili Taraf İşlemleri*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2022.

Cenkci, Esra. “Çıkan ya da Çıkarılan Limited Ortağına Ayrılma Akçesinin Ödenmesi (TTK m. 642)”. *Ankara Barosu Dergisi* 76/4 (Ocak2019), 1-50. <https://doi.org/10.30915/abd.476166>.

Cenkci, Esra. “Limited Şirket Yönetimine Müdahale: Mahkemenin Müdürün Yetkilerini Kaldırma İle Sınırlandırma Yetkisinin Kapsamı”. *AÜHFD* 73/1 (Nisan 2024), 89-118. <https://doi.org/10.33629/auhfd.1389831>

Çağlar, Hayrettin. “Sermaye Şirketlerinde Çıkma/Çıkarma Kararının Uygulanmasında Karşılaşılan Bazı Sorunlar”. *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu*. ed. Ülkü Ay Kaplan vd. 85-100. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1. Baskı, 2023.

Çakır Çelebi, Fatma Betül. *Limited Şirkette Çıkma ve Çıkarma*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2. Baskı, 2024.

Çamoğlu, Ersin. *Limited Ortaklıklar Hukukunun Temel İlkeleri*. Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2020.

Çamoğlu, Ersin. “Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshinde Hakimin Takdir Yetkisi”. *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi* 31/1 (2015), 5-19.

Çamoğlu, Ersin: “Anonim Ortaklığa Yönetim Kayyımı Atanması”. *İstanbul Barosu Dergisi* 91/ 5(Eylül 2017), 15-28.

Çamurcu, Emin. *Anonim Ortaklık Genel Kurul Kararlarının İptaline Bağlanan Hukuki Sonuçlar*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2024.

Çelikboya, Kerem. *Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Kar Payı Hakkı*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2021.

Dinçer, Yasin, *Marka Hukukunda Geçici Hukuki Korumalar*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2022.

Ercan, Tayfun /Çimrin, Zeliha. *Limited Şirketlerde Ortaklıktan Çıkma ve Çıkarılma*. Seçkin Yayıncılık, Ankara. 2024.

Erdem, Nuri. *Anonim Ortaklığın Haklı Sebep Feshi*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2. Baskı, 2019.

Erişir, Evrim. *Geçici Hukukî Korumanın Temelleri ve İhtiyatî Tedbir Türleri*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. baskı., 2013.

Esin, İsmail Gökhan. “Pay Alım ve Satım Opsiyonları ve Hükümleri.” *Prof. Dr. Hamdi Yasaman’a Armağan*. ed. H. Ercüment Erdem vd. 275 – 307. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2017.

Evsen, Fuat. *Yürütmenin Durdurulması Kurumunda Uygulanmakla Etkisi Tükenecek İdari İşlemler*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1.Baskı 2019.

Görgün, L. Şanal vd., *Medenî Usul Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayıncılık, 5. Baskı, 2023.

Gümüş, Mustafa Alper. *Türk Medeni Hukukunda Kayyımlık*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 1. Baskı, 2016.

Hanağası, Emel. “Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi Davasının Medeni Usul Hukuku Perspektifinden Değerlendirilmesi”. *BATİDER* 32/1 (Mart 2016), 199-272.

Hayran Polat, Merve. *Medeni Usul Hukukunda Taraf Olarak Anonim Şirket*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2024.

İlbasmış Hızlısoy, Özlem. *Anonim Şirketin Haklı Sebeple Feshi*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2016.

İlbasmış Hızlısoy, Özlem, Adıgüzel, Burak. “Limited Şirkette Haklı Sebeple Fesih ve Haklı Sebeple Çıkma Davaları Arasındaki İlişki”. *Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Sempozyumu II ve Makaleler- Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Başkanı Merhum Mehmet Kılıç'a Armağan*, 2020, ss. 186-195.

İyilikli, Ahmet Cahit. *Hukuk Yargılamasında Kesin Hüküm*. Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2. Baskı, 2020.

Kaplan, Mikail Bora. Mikail Bora Kaplan, *Sınai Mülkiyet Kanunu'nda İhtiyati Tedbirler*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı 2018.

Karahan, Abdurrahman Burak. *Şirket Yönetimi İçin Kayyım Tayini (CMK m. 133)*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2021.

Karakaş, Tülay- Kırca, İsmail. “Hukukî İşlemin Yok Hükümünde Olduğunun İleri Sürülmesi Hakkın Kötüye Kullanılması Oluşturabilir Mi? -Yargıtay Kararları Işığında Anonim ve Limited Şirket Genel Kurul Kararları Özelinde Bir İnceleme-”. *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu*. ed. Ülkü Ay Kaplan. 11-36. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1. Baskı, 2024.

Karamanlıoğlu, Argun. “Anonim Ortaklıkta Pay Sahipleri Arası Menfaat Dengesi Bakımından Anayasal Mülkiyet Hakkının Etkisi – Anayasal Ekonomik Haklar Ortaklıklar Hukuku’nda Bireysel Koruma Sağlayabilir Mi?”. *Özel Hukukun Güncel Sorunları ve Anayasa'nın Özel Hukuka Etkileri / Contemporary Issues In Private Law And The Impact*

Of The Constitution On Private Law. Ed. Sibel Özel vd. CİLT 1, 507-530. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2024.

Kaya, Ali. “Limited Şirket Müdürünün Haklı Sebeple Mahkeme Kararıyla Azli ve Azlin Doğurduğu Hukuki Sonuçlar”. *Legal Hukuk Dergisi* 16/191 (2018), 5087-5140.

Kayhan, Mustafa. *Anonim Ortaklığın Haklı Nedenle Feshi Davası*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2021.

Kayıklık, Abdurrahman. “Anonim Şirkette Azınlığın Korunması: Kim İçin, Neden ve Nasıl Bir Koruma?”. *İstanbul Hukuk Mecmuası* 80/2 (July2022), 407-453.

Keçecioğlu, Burak. *Anonim Şirkette Kayyımlik*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2024.

Keçecioğlu, Burak. “Yargıtay Kararları Işığında Anonim Şirketin Organ Yokluğu Sebebiyle Feshi Davasında Şirkete Tesis Edilen Yönetim Kayyımlığına İlişkin Yargılamanın Medeni Yargı Kapsamında Değerlendirilmesi”. *Kırklareli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 1/2 (Aralık2023), 381-428.

Kendigelen, Abuzer. *Yeni Türk Ticaret Kanunu: Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 3. Baskı, 2016.

Kendigelen, Abuzer- Kırca, İsmail. *Şirketler Hukuku Cilt III*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2022.

Kılıç, Fatoş. “Anonim Ortaklığın Haklı Sebeple Feshi Davasında Alternatif Bir Çözüm Olarak Bölünme”. *Prof. Dr. Hamdi Yasaman’a Armağan*. ed. H. Ercüment Erdem vd. 409-431. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2017.

Kırca, İsmail vd. *Anonim Şirketler Hukuku C.2/2*. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2016.

Kırca, İsmail. *Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 3. Baskı, 2022.

Konuralp, Cengiz Serhat. “6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’na Göre İhtiyati Tedbirler”. *İÜHFM* 71/ 2 (2013), 225 – 274.

Şahin, Murat- Kula, Ufuk. “Limited Şirketin Haklı Sebeple Feshi Davalarında, Geçici Hukuki Korumalar ile Çıkarma Kararlarının Uygulanmasına Dair Güncel Sorunlar

ve İlgili Yargıtay Kararları”. *Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Sempozyumu II Ve Makaleler: Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Başkanı Merhum Mehmet Kılıç’a Armağan*, ed. Tekin Memiş vd. 219-291. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2020.

Kuru, Baki- Aydın, Burak. *Medenî Usul Hukuku*. 2 Cilt. Ankara: Yetkin Yayınları, Tıpkı 4. baskı., 2025.

Kuru, Özge. *Anonim Şirketlerde Temsil ve Temsil Yetkisinin Devri*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2022.

Küçük, Alper Tunga. “İhtiyati Tedbirin Etkisinin Süre Bakımından Sınırı”. *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 12/2 (Aralık 2022), 1215-1239. <https://doi.org/10.52273/sduhfd.1189608>.

Lokmanoğlu, Salim Yunus. “6100 Sayılı Yasa Uyarınca Tahkim Yargılamasında Geçici Hukuki Koruma Tedbirleri”. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi* 44 (Ekim 2020), 203-238.

Mavzer, Tahsin. “Adi Konkordatonun Yerine Getirilmesi Amacıyla Atanan Kayyım”. *Adalet Dergisi* 68 (2022), 535-571.

Mıstaçoğlu, Yasemin. *Medeni Usul Hukukunda İhtiyati Tedbir Yargılaması*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2020.

Moroğlu, Erdoğan. *Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımı*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 4. Baskı, 2018.

Moroğlu, Erdoğan. *Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 9. Baskı, 2020.

Moroğlu, Erdoğan. *Makaleler*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2010.

Özbek, Mustafa Serdar. “Tapu Kütüğüne Şerh Edilen Çekişmeli Hakların Korunmasına İlişkin İhtiyati Tedbir Kararlarının Doğurduğu Tasarruf Kısıtlamaları” *Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 3/1 (Ocak 2017), 65-91.

Özdamar, Emine. *Limited Şirkette Ayrılma Akçesi*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2023.

Özekes, Muhammet. “*Hayalî Bir Kurum: İhtiyatî Tedbir Mahiyetinde İhtiyatî Haciz*”. *Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Sempozyumu II Ve Makaleler: Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Başkanı Merhum Mehmet Kılıç’a Armağan.* ed. Tekin Memiş. 449-480. İstanbul: Onikilevha Yayıncılık, 1. Basım, 2020

Özekes, *Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı*. Ankara: Yetkin Yayınları, 1. Baskı, 2003.

Özekes, Muhammet- Erişir, Evrim. “Konusu Para Alacağı Olan Geçici Hukuki Korumaların Karşılaştırılması ve Değerlendirilmesi”, *Legal Medeni Usul Hukuku Dergisi* 3/5 (2006), 1235-1274.

Pekcanitez, Hakan- Meriç, Nedim. *Medeni Usul Hukukunda Fer’i Müdahale*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2. Baskı, 2020.

Pamukçu, Bengü. *Medeni Yargılama Hukukunda Dosyanın İşlemden Kaldırılması*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2020.

Postacıoğlu, İlhan Ethem- Altay, Sümer. *Medeni Usul Hukuku Dersleri* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, Güncelleştirilmiş. Genişletilmiş 8. Bası, 2020.

Pulaşlı, Hasan. *Şirketler Hukuku Şerhi*. I Cilt. Ankara: Adalet Yayınevi, 3. Baskı, 2018.

Pulaşlı, Hasan. *Şirketler Hukuku Şerhi*. II Cilt. Ankara: Adalet Yayınevi, 3. Baskı, 2018.

Pulaşlı, Hasan. *Şirketler Hukuku Şerhi*, III Cilt. Ankara: Adalet Yayınevi, , 3. Baskı, 2018.

Pulaşlı, Hasan. “Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Sakatlığı ve Müeyyidesi”. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 17/2 (Ocak2013), 885-898.

Sevi, Ali Mura. “Limited Şirkette Müdürün ve Diğer Yöneticilerin Yönetim ve Temsil Yetkilerinin Mahkemece Kaldırılması veya Sınırlandırılması.”. *Sermaye Şirketleri Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu*. ed.: Murat Alışkan vd. s 421-455. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Basım, 2020.

Sekmen, Orhan. “*Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımının Geçersizliğinin Etkileri*”. *Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu*. ed. Ülkü Ay Kaplan vd. 39-81. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1. Baskı, 2023.

Sopacı Öztuna, Birgül. *Limited Şirketlerde Müdür*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2022.

Soykan, İsmail Cem. *Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Ortaklıklarda Sermaye Taahhüdü Yoluyla Sermaye Artırımı*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2019.

Soykan, İsmail Cem. *Anonim Ortaklıklarda Organ Yokluğu*. İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2012.

Sulu, Muhammed. *Anonim Ortaklıklarda Şirket Menfaati Kavramı*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2019.

Şener, Oruç Hami. *Yargıtay Kararları Işığında Limited Ortaklıklar Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2017.

Şener, Oruç Hami. *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, Gözden Geçirilmiş 5. Bası, 2022.

Tanrıver, Süha. *Medeni Usul Hukuku Cilt II*. Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2. Baskı, 2022.

Taşdelen, Nihat. *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Çıkma Çıkarılma ve Fesih*. Yetkin Yayıncılık, Ankara, 2012.

Taşpınar, Sema. “*Medeni Yargılama Hukukunda Amaç Sorunu*”. Av. Dr. Faruk Erem Armağanı. 759-787. Ankara: TBB Yayınları, 1999.

Teoman, Ömer. *Tüm Makalelerim Cilt I-II (1971-2001)*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2. Baskı, 2012.

Topçu, Bünyamin. *Haksız Rekabet Hukukunda Geçici Hukuki Korumalar*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2024.

Tunç Yücel, Müjgan. *Tahkimde İhtiyati Tedbir ve Delil Tespiti*. İstanbul: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2013.

Tunç Yücel, Müjgan. *Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2020.

Turan, Gizlem. *Anonim Şirketler Hukukunda İbra*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2023.

Üstündağ, Saim. *İhtiyati Tedbirler [Geçici Hukuki Himaye (Koruma) Önlemler]*. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1981.

Yasan, Mustafa. “TTK m.636”. *Şirketler Hukuku Şerhi*. ed. Kemal Şenocak. 4/4908-4916. İstanbul: Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2024.

Yalçın, Selim. *Anonim Şirketlerde Esas Sermaye Artırımının Dürüstlük Kuralına Aykırılık Nedeniyle İptali*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2018.

Yaman, Meltem. “Limited Şirkette Çıkma Hakkı”. *Nurkut İnan'a Armağan*. ed. Kerem Sanlı vd. 801-825. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2022.

Yıldız, Şükrü. *Hukuki Mütalaalar – 4*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 1. Baskı, 2020.

Yıldız, Şükrü. *Makalelerim*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2. Baskı 2018.

Yılmaz, Ejder. *Hukuk Muhakemeleri Kanunu Şerhi*. Ankara: Yetkin Yayıncılık, 4. Basım 2021.

Yılmaz, Ejder vd. *Medeni Usul Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayıncılık, 10. Baskı, 2023.

Yılmaz, Ejder. *Geçici Hukuki Himaye Tedbirleri Cilt I*. Ankara: Yetkin Yayıncılık, 1. Baskı, 2001.

Yılmaz, Zehra Sanem. *Sermaye Şirketlerinde (Anonim ve Limited Şirketlerde) Geçici Hukuki Korumalar*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı, 2010.

Zorluer, Onur. *Anonim Şirketlerde Azınlık Haklarının Kötüye Kullanılmasına Karşı Çoğunluğun Korunması*. Ankara: Adalet Yayınevi, 1. Baskı. 2021.

İNTERNET KAYNAKLARI

<https://www.resmigazete.gov.tr>

www.lexpera.com.tr

<https://www.nisanyansozluk.com>

<https://lugatim.com>

<https://sozluk.gov.tr>

<https://dergipark.org.tr/tr>